

ระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้ง
ว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๒๔ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๒ มาตรา ๒๔ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๓๒ มาตรา ๓๔ มาตรา ๓๕ มาตรา ๓๗ และมาตรา ๕๙ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๕ มาตรา ๙ มาตรา ๑๒ มาตรา ๑๕ มาตรา ๒๐ มาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๖ มาตรา ๓๗ มาตรา ๔๐ มาตรา ๔๑ มาตรา ๔๘ มาตรา ๕๑ มาตรา ๕๒ มาตรา ๕๕ มาตรา ๕๖ มาตรา ๕๗ มาตรา ๖๐ มาตรา ๖๑ มาตรา ๖๒ มาตรา ๗๖ มาตรา ๗๗ มาตรา ๗๙ มาตรา ๘๐ มาตรา ๘๒ มาตรา ๘๓ มาตรา ๘๕ มาตรา ๘๖ มาตรา ๘๘ มาตรา ๑๐๐ มาตรา ๑๐๒ มาตรา ๑๐๓ มาตรา ๑๐๔ มาตรา ๑๐๕ มาตรา ๑๐๖ มาตรา ๑๑๐ มาตรา ๑๑๑ และมาตรา ๑๑๒ แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ คณะกรรมการการเลือกตั้งจึงออกระเบียบเกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นที่ได้มอบหมายให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้รับผิดชอบการจัดการเลือกตั้ง และกำหนดระยะเวลาการดำเนินงานในแต่ละขั้นตอน ดังนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิก

(๑) ระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๕๔

(๒) ระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔

(๓) ระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๔

(๔) ระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๖

(๕) ระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๖

(๖) ระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๕๖

(๗) ระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๕๗

(๘) ระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการนับคะแนนเลือกตั้งใหม่ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๕๔

(๙) ประกาศคณะกรรมการการเลือกตั้ง เรื่อง มอบอำนาจให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดดำเนินการรับคำร้องและวินิจฉัยสิทธิสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๕๒

ข้อ ๔ ในระเบียบนี้

“องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” หมายความว่า องค์กรการบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้ง

“สภาท้องถิ่น” หมายความว่า สภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด สภาเทศบาล สภาองค์การบริหารส่วนตำบล สภากรุงเทพมหานคร สภาเมืองพัทยา และสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้ง

“ผู้บริหารท้องถิ่น” หมายความว่า นายองค์การบริหารส่วนจังหวัด นายกเทศมนตรี นายกองค์การบริหารส่วนตำบล ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร นายกเมืองพัทยา และผู้บริหารท้องถิ่นหรือคณะผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้ง

“หัวหน้าพนักงานส่วนท้องถิ่น” หมายความว่า ปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ปลัดเทศบาล ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ปลัดกรุงเทพมหานคร ปลัดเมืองพัทยา และหัวหน้าพนักงานหรือหัวหน้าข้าราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้ง

“คณะกรรมการการเลือกตั้ง” หมายความว่า คณะกรรมการการเลือกตั้งตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง

“กรรมการการเลือกตั้ง” หมายความว่า กรรมการการเลือกตั้งตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง และให้หมายความรวมถึงประธานกรรมการการเลือกตั้งด้วย

“เลขาธิการคณะกรรมการการเลือกตั้ง” หมายความว่า เลขาธิการคณะกรรมการการเลือกตั้งตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง

“ผู้ตรวจการเลือกตั้ง” หมายความว่า ผู้ตรวจการเลือกตั้งตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง

“นายอำเภอ” หมายความว่า ผู้ดำรงตำแหน่งและปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอด้วย

“นายทะเบียนอำเภอ” หมายความว่า นายทะเบียนอำเภอตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร

“นายทะเบียนท้องถิ่น” หมายความว่า นายทะเบียนท้องถิ่นตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร

“เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยประจำที่เลือกตั้ง” หมายความว่า บุคคลที่ได้รับแต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่รักษาความปลอดภัยประจำที่เลือกตั้งตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

“ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง” หมายความว่า ผู้มีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

“ผู้สมัคร” หมายความว่า ผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

“ผู้ได้รับเลือกตั้ง” หมายความว่า ผู้ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

“ค่าใช้จ่าย” หมายความว่า ค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งของผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

“การเลือกตั้ง” หมายความว่า การเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

“วันเลือกตั้ง” หมายความว่า วันที่กำหนดให้เป็นวันเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

“วันออกเสียงลงคะแนนใหม่” หมายความว่า วันที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งทำการออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้งผู้สมัคร

“เขตเลือกตั้ง” หมายความว่า ท้องที่ที่กำหนดเป็นเขตเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

“หน่วยเลือกตั้ง” หมายความว่า ท้องที่ที่กำหนดให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งทำการออกเสียงลงคะแนน ที่เลือกตั้งใดที่เลือกตั้งหนึ่ง

“ที่เลือกตั้ง” หมายความว่า สถานที่ที่กำหนดให้ทำการออกเสียงลงคะแนนและให้หมายความรวมถึง บริเวณที่กำหนดขึ้นโดยรอบที่เลือกตั้งด้วย

“ที่สมัครรับเลือกตั้ง” หมายความว่า สถานที่ที่กำหนดให้ทำการรับสมัครเลือกตั้งผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น และให้หมายความรวมถึงบริเวณที่กำหนดขึ้นโดยรอบที่สมัครรับเลือกตั้งด้วย

“จังหวัด” หมายความว่ารวมถึงกรุงเทพมหานครด้วย

“อำเภอ” หมายความว่ารวมถึงเขตและกิ่งอำเภอด้วย

“ตำบล” หมายความว่ารวมถึงแขวงด้วย

“ศาลากลางจังหวัด” หมายความว่าศาลาว่าการกรุงเทพมหานครด้วย

“ที่ว่าการอำเภอ” หมายความว่ารวมถึงสำนักงานเขต และที่ว่าการกิ่งอำเภอด้วย

“สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง

“สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด” หมายความว่ารวมถึงสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำกรุงเทพมหานครด้วย

“บัตรเลือกตั้ง” หมายความว่า บัตรเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

“หีบบัตรเลือกตั้ง” หมายความว่ารวมถึงสิ่งที่ใช้แทนหีบบัตรเลือกตั้งด้วย

ข้อ ๕ ให้ประธานกรรมการการเลือกตั้งเป็นผู้รักษาการตามระเบียบนี้

กรณีใดที่มีได้กำหนดไว้หรือมีเหตุจำเป็น คณะกรรมการการเลือกตั้งอาจกำหนด ยกเว้น หรือผ่อนผัน การปฏิบัติตามความในระเบียบนี้ได้

หมวด ๑

บททั่วไป

ส่วนที่ ๑

การประกาศให้มีการเลือกตั้ง

ข้อ ๖ ก่อนวันครบวาระการดำรงตำแหน่งของสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นไม่น้อยกว่า หกสิบวัน หรือกรณีที่จะต้องมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใดเพราะเหตุอื่นใดนอกจากครบวาระให้หัวหน้าพนักงานส่วนท้องถิ่นนั้นแจ้งให้ผู้อำนวยการเลือกตั้งประจำจังหวัดทราบ เพื่อเตรียมการจัดให้มีการเลือกตั้งและให้ผู้อำนวยการเลือกตั้งประจำจังหวัดรายงาน คณะกรรมการการเลือกตั้งโดยเร็ว

ข้อ ๗ ให้ผู้อำนวยการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเสนอร่างประกาศให้มีการเลือกตั้งตามแบบ ส.ถ./ผ.ถ. ๑/๑ ส.ถ./ผ.ถ. ๑/๒ หรือ ส.ถ./ผ.ถ. ๑/๓ แล้วแต่กรณีต่อผู้อำนวยการเลือกตั้งประจำจังหวัด เมื่อผู้อำนวยการเลือกตั้งประจำจังหวัดได้เห็นชอบตามมาตรา ๑๒ วรรคหนึ่ง

แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ แล้วให้ผู้อำนวยความสะดวกการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประกาศให้มีการเลือกตั้งก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่าสามสิบวัน

เมื่อได้ดำเนินการตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้จัดส่งสำเนาประกาศดังกล่าวไปให้ผู้อำนวยความสะดวกการเลือกตั้งประจำจังหวัด เพื่อรายงานคณะกรรมการการเลือกตั้งโดยเร็ว

ข้อ ๘ กรณีที่จะต้องดำเนินการเลือกตั้งใหม่ ตามมาตรา ๑๑๐ หรือมาตรา ๑๑๑ หรือมาตรา ๑๑๒ แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ ให้ผู้อำนวยความสะดวกการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รายงานเหตุที่ต้องดำเนินการเลือกตั้งใหม่ให้ผู้อำนวยความสะดวกการเลือกตั้งประจำจังหวัดทราบ เพื่อประกาศให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นใหม่ ตามแบบ ส.ถ./ผ.ถ. ๑/๔ ก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่าสามสิบวัน

ให้ผู้อำนวยความสะดวกการเลือกตั้งประจำจังหวัดปิดประกาศให้มีการเลือกตั้งตามวรรคหนึ่ง ณ สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด และแจ้งให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และผู้อำนวยความสะดวกการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการต่อไป

ข้อ ๙ ให้ผู้อำนวยความสะดวกการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นปิดประกาศให้มีการเลือกตั้งตามข้อ ๗ และข้อ ๘ ไว้ ณ ที่ทำการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการเลือกตั้งนั้น และส่งไปให้นายอำเภอเพื่อปิดประกาศดังกล่าวไว้ ณ ที่ว่าการอำเภอ นอกจากนี้ให้ผู้อำนวยความสะดวกการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพิจารณาปิดประกาศ ณ สถานที่ที่เห็นสมควร

ส่วนที่ ๒

การเตรียมการเลือกตั้ง

ข้อ ๑๐ ให้ผู้อำนวยความสะดวกการเลือกตั้งประจำจังหวัด และผู้อำนวยความสะดวกการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดตั้งศูนย์ประสานงานการเลือกตั้งขึ้น เพื่อประสานงานและจัดการเลือกตั้งให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย

ข้อ ๑๑ เมื่อมีการประกาศให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นใด ให้ผู้อำนวยความสะดวกการเลือกตั้งประจำจังหวัดแจ้งขอความร่วมมือผู้ว่าราชการจังหวัด นายอำเภอ และหัวหน้าพนักงานส่วนท้องถิ่น ตลอดจนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในท้องถิ่นนั้น รณรงค์และประชาสัมพันธ์ให้ราษฎรทราบ กำหนดวันเลือกตั้ง หน่วยเลือกตั้ง ที่เลือกตั้ง สถานที่รับแจ้งเหตุการไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งและเรื่องอื่นที่เป็นประโยชน์ต่อการเลือกตั้ง เพื่อให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งทราบโดยทั่วกัน

หมวด ๒

เขตเลือกตั้ง หน่วยเลือกตั้ง และที่เลือกตั้ง

ส่วนที่ ๑

เขตเลือกตั้ง

ข้อ ๑๒ เขตเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

(๑) การเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร ให้ถือเขตเป็นเขตเลือกตั้ง ถ้าเขตใดมีจำนวนราษฎรตามหลักฐานการทะเบียนราษฎรที่ประกาศในปีสุดท้ายก่อนปีที่มีการเลือกตั้งเกินหนึ่งแสนห้าหมื่นคน ให้แบ่งเขตนั้นออกเป็นเขตเลือกตั้งตามจำนวนสมาชิกสภากรุงเทพมหานครที่จะพึงมี โดยแต่ละเขตเลือกตั้งต้องมีจำนวนราษฎรใกล้เคียงกัน สำหรับจำนวนสมาชิกสภากรุงเทพมหานครที่จะพึงมีในแต่ละเขตให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร

(๒) การเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด ให้ถือเขตอำเภอเป็นเขตเลือกตั้ง ในกรณีที่มีอำเภอใดมีสมาชิกได้เกินกว่าหนึ่งคน ให้แบ่งเขตอำเภอเป็นเขตเลือกตั้งเท่ากับจำนวนสมาชิกที่จะพึงมีในอำเภอนั้น และมีสมาชิกเขตเลือกตั้งละหนึ่งคน สำหรับจำนวนสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดที่จะพึงมีในแต่ละอำเภอให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยองค์การบริหารส่วนจังหวัด

(๓) การเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลตำบล ให้แบ่งเขตเทศบาลเป็นสองเขตเลือกตั้ง การเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลเมือง ให้แบ่งเขตเทศบาลเป็นสามเขตเลือกตั้ง การเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลนครหรือการเลือกตั้งสมาชิกสภาเมืองพัทยา ให้แบ่งเขตเทศบาลหรือเขตเมืองพัทยาเป็นสี่เขตเลือกตั้ง ในการแบ่งเขตเลือกตั้งต้องมีจำนวนสมาชิกสภาเทศบาลหรือสมาชิกสภาเมืองพัทยาเท่ากันทุกเขตเลือกตั้ง

(๔) การเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ให้ถือเขตหมู่บ้านเป็นเขตเลือกตั้ง เว้นแต่กฎหมายว่าด้วยสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบลจะกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น

(๕) การเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ให้ถือเขตขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นเป็นเขตเลือกตั้ง เว้นแต่กฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นจะกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น

ข้อ ๑๓ ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดดำเนินการเกี่ยวกับการแบ่งเขตเลือกตั้งของแต่ละองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นและหลักเกณฑ์ตามข้อ ๑๒ โดยพิจารณาจำนวนราษฎรขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจากประกาศจำนวนราษฎรที่ประกาศในปีสุดท้ายก่อนปีที่มีการเลือกตั้งโดย

(๑) ต้องให้มีจำนวนราษฎรในแต่ละเขตเลือกตั้งใกล้เคียงกันมากที่สุด

(๒) ให้แบ่งพื้นที่ของแต่ละเขตเลือกตั้งต้องติดต่อกัน เว้นแต่ตามสภาพพื้นที่ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นทำให้ไม่อาจแบ่งเขตเลือกตั้งให้มีพื้นที่ติดต่อกันได้ จะกำหนดให้เขตเลือกตั้งมีพื้นที่ไม่ติดต่อกันเท่าที่จำเป็นก็ได้ ในเขตเทศบาลหรือเขตชุมชนหนาแน่น อาจกำหนดให้ใช้แนวเขตภูมิประเทศ เช่น ถนน ตรอก ซอย หรือแยก คลอง หรือแม่น้ำเป็นแนวเขตของเขตเลือกตั้งก็ได้

(๓) คำนึงถึงตำบลที่มีจำนวนราษฎรมากที่สุดเป็นหลัก

(๔) คำนึงถึงการเคยอยู่ในเขตเลือกตั้งเดียวกัน

(๕) คำนึงถึงความสะดวกในการคมนาคมระหว่างกัน

ในการดำเนินการแบ่งเขตเลือกตั้ง ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดดำเนินการแบ่งเขตเลือกตั้งอย่างน้อยสามรูปแบบ โดยในแต่ละรูปแบบมีรายละเอียดประกอบด้วย

(ก) แผนที่ภาพสีที่แสดงมาตราส่วนมาตรฐานที่มีรายละเอียดแสดงความแตกต่างระหว่างเขตเลือกตั้งได้อย่างชัดเจน

(ข) บรรยายแนวเขตโดยรอบพื้นที่ประกอบเป็นเขตเลือกตั้ง หรือระบุท้องที่ที่ประกอบเป็นเขตเลือกตั้งก็ได้

(ค) ทุกรูปแบบต้องมีจำนวนราษฎรในเขตเลือกตั้งใกล้เคียงกันโดยผลต่างของจำนวนราษฎรระหว่างเขตเลือกตั้งไม่ควรเกินร้อยละสิบ ยกเว้นการแบ่งเขตเลือกตั้งที่มีเหตุจำเป็นหรือมีข้อจำกัดต้องระบุเหตุผลโดยละเอียดไว้ด้วย เช่น ถูกจำกัดด้วยลักษณะภูมิประเทศ เป็นต้น

(ง) ประกาศให้ประชาชนในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทราบ โดยปิดประกาศไว้ในที่เปิดเผย ที่ทำการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง และสถานที่ที่เห็นสมควร รวมทั้งประชาสัมพันธ์ให้ประชาชน ทราบทางสื่อชนิดต่างๆ ตามที่เห็นสมควร เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและ ข้อเสนอแนะ ประชาชนในเขตเลือกตั้งผู้ใดประสงค์จะแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ให้ทำความคิดเห็น และข้อเสนอแนะเป็นหนังสือส่งให้ผู้อำนวยการเลือกตั้งประจำจังหวัดภายในสิบวันนับตั้งแต่วันประกาศ

เพื่อประโยชน์ในการแบ่งเขตเลือกตั้งให้มีคณะกรรมการแบ่งเขตเลือกตั้งคณะหนึ่ง ให้ผู้ว่าราชการ จังหวัดหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายเป็นประธาน และกรรมการอื่นประกอบด้วย ปลัดจังหวัดหรือผู้แทน เจ้าพนักงาน ที่ดินจังหวัดหรือผู้แทน โยธาธิการและผังเมืองจังหวัดหรือผู้แทน พัฒนาการจังหวัดหรือผู้แทน ท้องถิ่นจังหวัด หรือผู้แทน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการแบ่งเขตเลือกตั้ง และให้ผู้อำนวยการเลือกตั้งประจำ จังหวัดเป็นกรรมการและเลขานุการ

สำหรับคณะกรรมการแบ่งเขตเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร ให้ปลัดกรุงเทพมหานครหรือ ผู้ที่ได้รับมอบหมายเป็นประธาน และกรรมการอื่นประกอบด้วยผู้แทนกระทรวงมหาดไทย ผู้อำนวยการสำนัก ผังเมืองกรุงเทพมหานคร ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาสังคมกรุงเทพมหานคร ผู้อำนวยการสำนักการโยธา กรุงเทพมหานคร ผู้อำนวยการสำนักงานปกครองและทะเบียนกรุงเทพมหานคร โดยให้ผู้อำนวยการเลือกตั้ง ประจำกรุงเทพมหานครเป็นกรรมการและเลขานุการ

ข้อ ๑๔ ภายในสามวันนับแต่สิ้นสุดระยะเวลาการรับฟังความคิดเห็นตามข้อ ๑๓ ให้คณะกรรมการแบ่งเขตเลือกตั้ง นำความคิดเห็นและข้อเสนอแนะมาประกอบการพิจารณาการแบ่งเขตเลือกตั้ง แล้วรวบรวมสรุปความเห็นและข้อเสนอแนะดังกล่าว พร้อมผลการพิจารณาอย่างน้อยสามรูปแบบพร้อม ความเห็น เรียงตามลำดับความเหมาะสมเสนอต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งโดยเร็ว

กรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งได้ประกาศการแบ่งเขตเลือกตั้งขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สำหรับการเลือกตั้งครั้งใดไว้แล้ว และในการเลือกตั้งครั้งต่อมา หากไม่มีการเปลี่ยนแปลงเขตพื้นที่ตามมาตรา ๒๑ แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ หรือไม่มีความ จำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงเขตเลือกตั้ง ให้ใช้เขตเลือกตั้งที่คณะกรรมการการเลือกตั้งได้ประกาศไว้แล้ว มาใช้เป็น เขตเลือกตั้งในการเลือกตั้งครั้งต่อไป โดยองค์ประกอบของเขตเลือกตั้งต้องเข้าองค์ประกอบตามข้อ ๑๓ และให้ ผู้อำนวยการเลือกตั้งประจำจังหวัดรายงานคณะกรรมการการเลือกตั้งเพื่อพิจารณาก่อนวันครบวาระ ไม่น้อยกว่าหกสิบวัน

กรณีการขอใช้เขตเลือกตั้งที่คณะกรรมการการเลือกตั้งได้ประกาศไว้แล้วมาใช้เป็นเขตเลือกตั้งใน การเลือกตั้งครั้งต่อไป หากองค์ประกอบของเขตเลือกตั้งไม่เป็นไปตามวรรคสอง ให้ผู้อำนวยการเลือกตั้ง ประจำจังหวัดรายงานคณะกรรมการการเลือกตั้งเพื่อพิจารณาก่อนวันครบวาระ ไม่น้อยกว่าหกสิบวัน

กรณีได้รับแจ้งจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใดได้รับการพิจารณาเสนอ จัดตั้งหรือเปลี่ยนแปลงฐานะให้ผู้อำนวยการเลือกตั้งประจำจังหวัดจัดเตรียมการแบ่งเขตเลือกตั้งสมาชิก สภาท้องถิ่นที่จะได้รับการจัดตั้งหรือเปลี่ยนแปลงฐานะตามระเบียบนี้ เพื่อเสนอคณะกรรมการการเลือกตั้ง พิจารณาแบ่งเขตเลือกตั้งไว้เป็นการล่วงหน้า

ส่วนที่ ๒

เขตเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่น

ข้อ ๑๕ เขตเลือกตั้งสำหรับการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นให้ใช้เขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น เป็นเขตเลือกตั้ง

ส่วนที่ ๓

หน่วยเลือกตั้ง

ข้อ ๑๖ เมื่อได้มีประกาศให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นแล้ว ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแจ้งนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่น จัดทำร่างประกาศกำหนดหน่วยเลือกตั้งตามแบบ ส.ถ./ผ.ถ. ๓/๑ เสนอต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อพิจารณาประกาศกำหนดหน่วยเลือกตั้งที่จะพึงมีในเขตเลือกตั้ง และให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประกาศกำหนดหน่วยเลือกตั้งตามมติของคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่ายี่สิบห้าวัน

ประกาศตามวรรคหนึ่ง ให้ดำเนินการดังนี้

(๑) ปิดประกาศไว้ ณ ที่ทำการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเฉพาะหน่วยเลือกตั้งที่อยู่ในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น

(๒) ปิดประกาศไว้ ณ ที่เลือกตั้งหรือบริเวณใกล้เคียงกับที่เลือกตั้งเฉพาะของแต่ละหน่วยเลือกตั้ง

(๓) ส่งให้สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด จำนวนหนึ่งชุด

(๔) ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเก็บไว้เป็นหลักฐาน จำนวนหนึ่งชุด

การจัดทำประกาศกำหนดหน่วยเลือกตั้งกรณี (๒) อาจทำเฉพาะข้อความของหน่วยเลือกตั้งนั้น และให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำแผนที่สังเขปแสดงเขตของหน่วยเลือกตั้งไว้ด้วย

ข้อ ๑๗ การกำหนดหน่วยเลือกตั้งที่จะพึงมีในแต่ละเขตเลือกตั้งให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ตามมาตรา ๒๔ แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒

ข้อ ๑๘ หากมีความจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงเขตของหน่วยเลือกตั้ง ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประกาศเปลี่ยนแปลงเขตของหน่วยเลือกตั้ง ตามแบบ ส.ถ./ผ.ถ. ๓/๒ ก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่าสิบวัน เว้นแต่ในกรณีเกิดจลาจล อุทกภัย อัคคีภัย เหตุสุดวิสัย หรือเหตุจำเป็นอย่างอื่น จะประกาศเปลี่ยนแปลงเขตของหน่วยเลือกตั้งก่อนวันเลือกตั้งน้อยกว่าสิบวันก็ได้ เมื่อประกาศเปลี่ยนแปลงแล้ว ให้ปิดประกาศดังกล่าวไว้ ณ ที่เดียวกับประกาศกำหนดหน่วยเลือกตั้งตามข้อ ๑๖ แล้วส่งประกาศดังกล่าวไปยังผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดโดยเร็ว

ข้อ ๑๙ การกำหนดหมายเลขประจำหน่วยเลือกตั้ง สำหรับการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นให้กำหนดหมายเลขเรียงตั้งแต่หมายเลข ๑ ตามลำดับจนครบทุกหน่วยเลือกตั้งของแต่ละเขตเลือกตั้ง เว้นแต่กรณีการเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร ให้เรียงลำดับเป็นรายแขวง หรือการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดให้เรียงลำดับเป็นรายตำบลหรือเทศบาลตามสำนักทะเบียนอำเภอหรือทะเบียนท้องถิ่นแล้วแต่กรณี

กรณีที่มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่นพร้อมกันหรือกรณีที่มีการเลือกตั้งเฉพาะผู้บริหารท้องถิ่นให้กำหนดหมายเลขประจำหน่วยเลือกตั้งตามวรรคหนึ่ง

ส่วนที่ ๔
ที่เลือกตั้ง

ข้อ ๒๐ ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประกาศกำหนดที่เลือกตั้งของแต่ละหน่วยเลือกตั้งตามแบบ ส.ถ./ผ.ถ. ๓/๑ ก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่ายี่สิบห้าวัน โดยให้นำความในข้อ ๑๖ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

การเปลี่ยนแปลงที่เลือกตั้งให้กระทำก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่าสิบวัน ตามแบบ ส.ถ./ผ.ถ. ๓/๓ เว้นแต่ในกรณีเกิดจลาจล อุทกภัย อัคคีภัย เหตุสุดวิสัย หรือเหตุจำเป็นเป็นอย่างอื่น จะประกาศเปลี่ยนแปลงที่เลือกตั้งก่อนวันเลือกตั้งน้อยกว่าสิบวันก็ได้ และให้นำความในข้อ ๑๖ มาบังคับใช้กับการประกาศเปลี่ยนแปลงที่เลือกตั้งโดยอนุโลม

เพื่อประโยชน์ในการอำนวยความสะดวกแก่ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง หรือเพื่อความปลอดภัยของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะกำหนดที่เลือกตั้งนอกเขตของหน่วยเลือกตั้งก็ได้ แต่ต้องอยู่ในบริเวณใกล้เคียงกับหน่วยเลือกตั้งนั้น

ข้อ ๒๑ คูหาลงคะแนน สำหรับที่เลือกตั้งหนึ่งให้มีจำนวนสามคูหาเป็นอย่างน้อย

กรณีหน่วยเลือกตั้งใดมีผู้มีสิทธิเลือกตั้งเป็นคนพิการหรือทุพพลภาพ หรือผู้สูงอายุ การจัดวางคูหาลงคะแนนในที่เลือกตั้งควรคำนึงถึงบุคคลดังกล่าวด้วย

ข้อ ๒๒ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ดำเนินการเลือกตั้งมีหน้าที่จัดหาวัสดุอุปกรณ์เกี่ยวกับการเลือกตั้งและสนับสนุนการจัดการเลือกตั้งของคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ข้อ ๒๓ ก่อนวันเลือกตั้งให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการจัดให้มีวัสดุอุปกรณ์การเลือกตั้ง เพื่อมอบให้แก่คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง ตลอดจนการจัดภายในบริเวณที่เลือกตั้ง

ข้อ ๒๔ ในวันเลือกตั้ง ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือผู้ที่ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมอบหมายจัดให้มีป้ายหรือเครื่องหมายเพื่อแสดงขอบเขตบริเวณโดยรอบที่เลือกตั้ง

ข้อ ๒๕ ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดให้มีป้ายบอกที่เลือกตั้งเพื่อมอบให้คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งไปติดไว้หน้าหน่วยเลือกตั้ง โดยมีข้อความอย่างน้อย ดังนี้

การเลือกตั้ง (สมาชิกสภาท้องถิ่นและ/หรือผู้บริหารท้องถิ่น)

ที่เลือกตั้งสำหรับหน่วยเลือกตั้งที่..... ตำบล/แขวง..... เทศบาล.....

อำเภอ/เขต..... ของเขตเลือกตั้งที่..... สถานที่เลือกตั้ง.....(ระบุสถานที่).....

ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจจัดให้มีป้ายประกาศบอกทางไปยังที่เลือกตั้งเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

ข้อ ๒๖ ในวันเลือกตั้งก่อนการออกเสียงลงคะแนนให้มีการเชิญธงชาติขึ้นบริเวณด้านหน้าที่เลือกตั้งเช่นเดียวกับสถานที่ราชการ และเมื่อเสร็จสิ้นการออกเสียงลงคะแนนแล้วให้เชิญธงชาติลง เว้นแต่ที่เลือกตั้งนั้นไม่อยู่ในสถานที่ที่มีลักษณะที่สามารถเชิญธงชาติขึ้นลงบริเวณด้านหน้าของที่เลือกตั้งได้

หมวด ๓

เจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้ง

ส่วนที่ ๑

ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ข้อ ๒๗ ก่อนวันครบวาระการดำรงตำแหน่งของสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหกสิบวันหรือเมื่อมีกรณีที่ต้องมีการเลือกตั้งเพราะเหตุอื่นใดนอกจากครบวาระ ให้หัวหน้าพนักงานส่วนท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น เป็นผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยให้ระบุประเภทและชื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการเลือกตั้งนั้นและให้มีหน้าที่และอำนาจตามมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒

ในกรณีที่ปรากฏว่าหัวหน้าพนักงานส่วนท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใดเป็นผู้มีส่วนได้เสียกับผู้สมัคร หรือมีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่าอาจก่อให้เกิดความไม่สุจริตหรือเที่ยงธรรมในการเลือกตั้ง หรือมีเหตุจำเป็นอื่นใด ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดตรวจสอบข้อเท็จจริงพร้อมทั้งเสนอความเห็นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง เพื่อพิจารณาแต่งตั้งปลัดจังหวัด นายอำเภอ หรือปลัดอำเภอ แล้วแต่กรณี เป็นผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นแทน

ข้อ ๒๘ ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจแต่งตั้งหรือมอบหมายให้บุคคลหรือคณะบุคคลแต่งตั้งผู้ช่วยเหลือในการปฏิบัติหน้าที่ ตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

ข้อ ๒๙ ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ้นจากหน้าที่เมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศผลการเลือกตั้ง

ในกรณีที่ต้องจัดให้มีการเลือกตั้งใหม่ตามมาตรา ๑๑๒ แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ้นจากตำแหน่งเมื่อประกาศผลการเลือกตั้งหรือเสร็จสิ้นภารกิจ แล้วแต่กรณี

กรณีผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดเห็นว่า ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกระทำการไปในทางที่อาจเกิดความเสียหายแก่การจัดการเลือกตั้ง หรืออาจทำให้การเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรมหรือไม่ปฏิบัติตามคำแนะนำตักเตือน ให้รายงานต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งหรือกรรมการการเลือกตั้ง เพื่อมีคำสั่งให้ระงับ ยับยั้ง แก้ไขเปลี่ยนแปลง หรือสั่งให้กระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งได้ตามที่เห็นสมควร และสั่งให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นผู้นั้นพ้นจากหน้าที่ความรับผิดชอบพร้อมทั้งแต่งตั้งบุคคลตามข้อ ๒๗ วรรคสอง เป็นผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแทน

ข้อ ๓๐ เมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งมีคำสั่งให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพ้นจากหน้าที่ความรับผิดชอบแล้ว ถ้าคณะกรรมการการเลือกตั้งเห็นสมควรให้มีการดำเนินการทางวินัยด้วย ให้แจ้งผู้บังคับบัญชาของผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อดำเนินการทางวินัยต่อไป

ส่วนที่ ๒

คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๑. การแต่งตั้ง

ข้อ ๓๑ เมื่อมีกรณีที่ต้องมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใด ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งแต่งตั้งคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยให้มีหน้าที่และอำนาจตามมาตรา ๒๗ แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ โดยให้เป็นไปตามจำนวนและหลักเกณฑ์ ดังนี้

(๑) กรุงเทพมหานคร และองค์การบริหารส่วนจังหวัด ให้มีคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวนห้าคน โดยแต่งตั้งจากข้าราชการและเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐที่ปฏิบัติหน้าที่ในเขตจังหวัดที่เป็นเขตเลือกตั้ง หรืออาจแต่งตั้งจากผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่มีภูมิลำเนาในเขตจังหวัดนั้นซึ่งมิได้เป็นข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ จำนวนไม่เกินสองคน โดยใช้ชื่อว่า “คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำท้องถิ่นกรุงเทพมหานคร” หรือ “คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์การบริหารส่วนจังหวัด (ระบุชื่อจังหวัด)” แล้วแต่กรณี

(๒) เทศบาล เมืองพัทยา และองค์การบริหารส่วนตำบล ให้มีคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวนสามคน โดยแต่งตั้งจากข้าราชการและเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐที่ปฏิบัติหน้าที่ในเขตอำเภอที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นตั้งอยู่ หรืออาจแต่งตั้งจากผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่มีภูมิลำเนาในเขตอำเภอนั้นซึ่งมิได้เป็นข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ จำนวนไม่เกินสองคน โดยใช้ชื่อว่า “คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเทศบาล (ระบุประเภทและชื่อเทศบาล)” หรือ “คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเมืองพัทยา” หรือ “คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์การบริหารส่วนตำบล (ระบุชื่อตำบล)” แล้วแต่กรณี

ข้อ ๓๒ กรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น นอกจากจะมีคุณสมบัติตามข้อ ๓๑ แล้ว ต้องมีคุณสมบัติ ดังต่อไปนี้

(๑) มีสัญชาติไทยโดยการเกิด

(๒) มีอายุไม่ต่ำกว่าสามสิบปีบริบูรณ์ในวันสมัครหรือวันที่ได้รับการทาบทาม

(๓) มีความเป็นกลางทางการเมืองและมีความซื่อสัตย์สุจริต

ข้อ ๓๓ กรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องไม่มีลักษณะต้องห้ามดังต่อไปนี้

(๑) ตัดยาเสพติดให้โทษ

(๒) เป็นภิกษุ สามเณร นักพรตหรือนักบวช

(๓) อยู่ในระหว่างถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งไม่ว่าคดีนั้นจะถึงที่สุดแล้วหรือไม่

(๔) วิกจริตหรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ

(๕) อยู่ระหว่างถูกระงับการใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นการชั่วคราวหรือถูกเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง

(๖) เคยถูกสั่งให้พ้นจากราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจเพราะทุจริตต่อหน้าที่หรือถือว่ากระทำการทุจริตหรือประพฤติมิชอบในวงราชการ

(๗) เคยต้องคำพิพากษาอันถึงที่สุดว่ากระทำการอันเป็นการทุจริตในการเลือกตั้ง

(๘) ต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่ากระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น ไม่ว่าจะได้รับโทษหรือไม่ได้รับโทษ โดยพ้นโทษหรือต้องคำพิพากษายังไม่ถึงห้าปี นับถึงวันเลือกตั้ง แล้วแต่กรณี

(๙) เป็นข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่น หรือลูกจ้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ข้อ ๓๔ ในการแต่งตั้งคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามข้อ ๓๑ ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการรับสมัครบุคคลผู้มีคุณสมบัติตามข้อ ๓๒ และไม่มีลักษณะต้องห้ามตามข้อ ๓๓ เข้ารับการสรรหาเป็นคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยให้ประกาศรับสมัครก่อนวันที่สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นครบวาระการดำรงตำแหน่งไม่น้อยกว่าสี่สิบห้าวัน และมีระยะเวลาการรับสมัครไม่น้อยกว่าห้าวัน

ให้ผู้สมัครเข้ารับการสรรหาเป็นคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยื่นใบสมัครตามแบบ ส.ถ./ผ.ถ. ๒/๑ ด้วยตนเองต่อผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ณ สถานที่ที่ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนด

เมื่อเสร็จสิ้นการรับสมัครตามวรรคหนึ่ง หากมีผู้สมัครเข้ารับการสรรหาไม่ครบตามจำนวนหรือไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ตามข้อ ๓๑ ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทาบทามข้าราชการ เจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ หรือผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่มีคุณสมบัติตามข้อ ๓๒ และไม่มีลักษณะต้องห้ามตามข้อ ๓๓ ให้ครบตามจำนวนและเป็นไปตามหลักเกณฑ์ดังกล่าวภายในสามวันนับแต่วันสิ้นสุดการรับสมัคร

ข้อ ๓๕ ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตรวจสอบคุณสมบัติและลักษณะต้องห้าม ประวัติและพฤติกรรมของผู้สมัครเข้ารับการสรรหาและผู้ที่ได้รับการทาบทาม รวมทั้งเสนอรายชื่อและผลการตรวจสอบคุณสมบัติและลักษณะต้องห้าม ประวัติและพฤติกรรม ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดภายในสิบวันนับแต่วันปิดรับสมัคร

ข้อ ๓๖ ภายในสามวันนับแต่วันที่ได้รับรายชื่อผู้สมัครเข้ารับการสรรหาจากผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดพิจารณาคัดเลือกบุคคลตามข้อ ๓๕ โดยพิจารณาจากผู้ที่มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์อันเป็นประโยชน์ต่อการทำงานและรับผิดชอบการจัดการเลือกตั้ง หากเห็นว่าบุคคลดังกล่าวไม่มีความเหมาะสมที่จะได้รับการแต่งตั้งทำให้ไม่สามารถคัดเลือกบุคคลได้ครบตามจำนวนและหลักเกณฑ์ตามข้อ ๓๑ ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดทาบทามบุคคลผู้มีคุณสมบัติตามข้อ ๓๒ และไม่มีลักษณะต้องห้ามตามข้อ ๓๓ ให้ครบตามจำนวนและหลักเกณฑ์ดังกล่าว และจัดทำบัญชีรายชื่อผู้ที่ได้รับการคัดเลือกเรียงลำดับตามตัวอักษร พร้อมทั้งประวัติบุคคลและเหตุผลในการคัดเลือกส่งให้เลขาธิการคณะกรรมการการเลือกตั้ง เพื่อเสนอต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งพิจารณา ดังนี้

(๑) กรุงเทพมหานคร และองค์การบริหารส่วนจังหวัด ให้คัดเลือกให้เหลือจำนวนห้าคน โดยมีข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐอย่างน้อยสามคน

(๒) เทศบาล เมืองพัทยา และองค์การบริหารส่วนตำบล ให้คัดเลือกให้เหลือจำนวนสามคน โดยมีข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐอย่างน้อยหนึ่งคน

ข้อ ๓๗ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งพิจารณาแต่งตั้งบุคคลที่ได้รับการคัดเลือกตามข้อ ๓๖ เป็นคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

กรณีคณะกรรมการการเลือกตั้งเห็นว่า บุคคลที่ได้รับการคัดเลือกตามข้อ ๓๖ ไม่มีความเหมาะสมที่จะได้รับการแต่งตั้ง ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดทาบทามบุคคลที่มีคุณสมบัติตามข้อ ๓๒ และไม่มีลักษณะต้องห้ามตามข้อ ๓๓ เพิ่มเติม ให้ครบจำนวนตามข้อ ๓๖ และเสนอให้คณะกรรมการการเลือกตั้งพิจารณาแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยเร็ว

ข้อ ๓๘ เมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งได้พิจารณาแต่งตั้งคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นตามข้อ ๓๗ แล้ว ให้เลขาธิการคณะกรรมการการเลือกตั้งแจ้งผลการพิจารณาของคณะกรรมการการเลือกตั้งให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัด เพื่อแจ้งให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นทราบ

ข้อ ๓๙ ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจัดประชุมผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเลือกกันเองให้คนหนึ่งเป็นประธานกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และแจ้งผลให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดทราบเพื่อดำเนินการลงนามในคำสั่งแต่งตั้งตามแบบ ส.ถ./ผ.ถ. ๒/๒ ต่อไป

ข้อ ๔๐ ในกรณีกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นพ้นจากหน้าที่ตามข้อ ๔๔ หากกรณีดังกล่าวเกิดขึ้นก่อนวันเลือกตั้ง ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการการเลือกตั้งหรือกรรมการการเลือกตั้งที่ได้รับมอบหมายแต่งตั้งผู้มีคุณสมบัติตามข้อ ๓๒ และไม่มีลักษณะต้องห้ามตามข้อ ๓๓ เป็นกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นแทน

ข้อ ๔๑ ในกรณีมีการเลือกตั้งแทนตำแหน่งที่ว่าง หรือมีการเลือกตั้งใหม่ การนับคะแนนเลือกตั้งใหม่ หรือมีการเลือกตั้งเนื่องจากการยุบสภาท้องถิ่น แล้วแต่กรณี ให้บุคคลที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในการเลือกตั้งครั้งหลังสุดปฏิบัติหน้าที่เป็นคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น เว้นแต่คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในการเลือกตั้งครั้งหลังสุดมีไม่ครบจำนวนหรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้หรือมีเหตุจำเป็น ให้นำความในข้อ ๔๐ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ในกรณีที่มีการเลือกตั้งอันเนื่องมาจากการยกฐานะหรือเปลี่ยนแปลงฐานะขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ให้บุคคลที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นตามวรรคหนึ่งปฏิบัติหน้าที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการยกฐานะหรือเปลี่ยนแปลงฐานะ

๒. ระยะเวลาการดำรงตำแหน่งและการประชุม

ข้อ ๔๒ การประชุมของคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีการประชุมในการประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดที่มีอยู่ในตำแหน่ง จึงจะเป็นองค์ประชุม โดยให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นเลขานุการของคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

ในการประชุมคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นถ้าประธานกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นไม่อยู่ในที่ประชุม หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ให้กรรมการการเลือกตั้งประจำองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่อยู่ในที่ประชุมนั้นเลือกกันเองคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุมแทน

มติของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการทุกคนที่อยู่ในที่ประชุมต้องลงคะแนนเสียง และกรรมการคนหนึ่งย่อมมีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้ามีคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมมีสิทธิลงคะแนนเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

ข้อ ๔๓ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ปฏิบัติหน้าที่ตั้งแต่วันที่ประกาศให้มีการเลือกตั้ง และให้นำความในข้อ ๒๙ มาใช้บังคับกับการพ้นจากหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นโดยอนุโลม

ข้อ ๔๔ นอกจากการพ้นจากหน้าที่ตามข้อ ๔๓ กรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพ้นจากหน้าที่เมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออกโดยยื่นหนังสือลาออกต่อผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัด

(๓) ขาดคุณสมบัติตามข้อ ๓๒ หรือมีลักษณะต้องห้ามตามข้อ ๓๓

(๔) คณะกรรมการการเลือกตั้งมีคำสั่งให้พ้นจากหน้าที่ โดยเห็นว่ามีความประพฤติส่อไปในทางทุจริตต่อหน้าที่ ส่อว่ากระทำผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ หรือส่อว่าจงใจใช้อำนาจหน้าที่ขัดต่อประกาศหรือระเบียบของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ละเลยต่อหน้าที่ หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้

(๕) คณะกรรมการการเลือกตั้งมีคำสั่งให้พ้นจากหน้าที่ ตามมาตรา ๑๑๔ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒

ให้นำความในข้อ ๒๙ วรรคสาม และข้อ ๓๐ มาใช้บังคับกับกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยอนุโลม

การพ้นจากหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง ย่อมไม่กระทบการใดที่กรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกระทำไปในหน้าที่ รวมทั้งการได้รับค่าตอบแทนก่อนวันที่พ้นจากหน้าที่

ส่วนที่ ๓

คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง

ข้อ ๔๕ ก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่ายี่สิบวัน ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่งตั้งผู้มีสิทธิเลือกตั้งเป็นคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง ดังนี้

(๑) กรณีการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่นพร้อมกัน ให้มีคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งจำนวนเก้าคน ประกอบด้วย ประธานกรรมการหนึ่งคน และกรรมการอีกจำนวนแปดคน ตามแบบ ส.ถ./ผ.ถ. ๒/๓ แล้วให้ปิดประกาศคำสั่งแต่งตั้งดังกล่าวไว้ ณ ที่ทำการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการเลือกตั้ง และปิดประกาศ ณ ที่เลือกตั้งในวันเลือกตั้ง พร้อมทั้งแจ้งให้ผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งทราบ ตามแบบ ส.ถ./ผ.ถ. ๒/๕ ด้วย

(๒) กรณีการเลือกตั้งเฉพาะสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น ให้มีคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งจำนวนเจ็ดคน ประกอบด้วย ประธานกรรมการหนึ่งคน และกรรมการอีกจำนวนหกคน และให้นำความใน (๑) มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ประธานกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งให้พิจารณาแต่งตั้งจากข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือบุคคลที่ผ่านการอบรมตามหลักสูตรที่สำนักงานกำหนด

คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งมีหน้าที่และอำนาจเกี่ยวกับการออกเสียงลงคะแนนและการนับคะแนนเลือกตั้งในที่เลือกตั้งของแต่ละหน่วยเลือกตั้ง ตามที่ได้กำหนดไว้ในระเบียบนี้ หรือตามที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการการเลือกตั้ง

ข้อ ๔๖ ก่อนวันเลือกตั้ง ถ้ากรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งผู้ใด ซึ่งผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประกาศแต่งตั้งไว้แล้ว หากปรากฏภายหลังว่าเป็นผู้ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิเลือกตั้ง หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ หรือการปฏิบัติหน้าที่นั้นอาจก่อให้เกิดความเสียหายให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยความเห็นชอบของ

คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสั่งให้พ้นจากหน้าที่และแต่งตั้งผู้มีสิทธิเลือกตั้งซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามเป็นกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งปฏิบัติหน้าที่แทนจนครบจำนวนตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๔๕

ข้อ ๔๗ ในวันเลือกตั้ง ถ้าถึงเวลาเปิดการออกเสียงลงคะแนนแล้ว มีกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งตามข้อ ๔๕ มาปฏิบัติหน้าที่ไม่ครบจำนวน แต่มาไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งที่ได้รับการแต่งตั้ง ให้กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งที่มาปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวปฏิบัติหน้าที่ได้ และให้กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง ที่มาปฏิบัติหน้าที่อยู่ในขณะนั้นรายงานผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อดำเนินการแต่งตั้งบุคคลตามข้อ ๔๕ เป็นกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งเพิ่มเติมให้ครบจำนวนก่อนการนับคะแนนเลือกตั้ง

ในกรณีที่มีกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งตามข้อ ๔๕ มาปฏิบัติหน้าที่น้อยกว่ากึ่งหนึ่ง ให้กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งที่มาปฏิบัติหน้าที่อยู่ในขณะนั้นรายงานต่อผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อดำเนินการแต่งตั้งบุคคลตามข้อ ๔๕ เป็นกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งเพิ่มเติมให้ครบจำนวนโดยเร็ว

ในกรณีที่ไม่มีกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งตามข้อ ๔๕ มาปฏิบัติหน้าที่เลย ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการแต่งตั้งบุคคลตามข้อ ๔๕ เป็นกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ในหน่วยเลือกตั้งนั้น

ข้อ ๔๘ ในกรณีที่กรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือผู้ตรวจการเลือกตั้งพบเห็นว่ากรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งผู้ใดปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ หรือกระทำการใดที่จะเป็นเหตุทำให้การเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม หรือเป็นไปโดยมิชอบด้วยกฎหมาย ให้แจ้งผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพิจารณาเปลี่ยนกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งได้ตามที่เห็นสมควร

ข้อ ๔๙ กรณีที่คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งเห็นว่ามีอาการกระทำความผิดเกี่ยวกับการเลือกตั้งในหน่วยเลือกตั้งใด ให้คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งประชุมและมีมติมอบหมายให้กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งคนใดคนหนึ่งหรือตามที่เห็นสมควร เป็นผู้ดำเนินการกล่าวโทษตามหน้าที่และอำนาจ

ข้อ ๕๐ การประชุมของคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งต้องมีกรรมการอยู่ในที่ประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดที่มีอยู่จึงจะเป็นองค์ประชุม และให้ประธานกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งเป็นประธานที่ประชุม ถ้าประธานกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งไม่มาปฏิบัติหน้าที่หรือมาแต่ไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งที่เหลืออยู่เลือกกันเองคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุมแทน

การลงมติในการประชุมของคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งให้ใช้คะแนนเสียงข้างมาก โดยกรรมการทุกคนที่อยู่ในที่ประชุมต้องลงคะแนนเสียงและให้กรรมการคนหนึ่งมีหนึ่งเสียงในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมมีสิทธิออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

ส่วนที่ ๔

เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยประจำที่เลือกตั้ง

ข้อ ๕๑ เมื่อประกาศให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใด ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประสานกับผู้บัญชาการตำรวจ

นครบาลหรือผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัด หรือหัวหน้าสถานีตำรวจหรือนายอำเภอหรือหัวหน้าส่วนราชการอื่นในพื้นที่เพื่อขอให้จัดเจ้าหน้าที่ตำรวจหรือข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ ที่เป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งเป็นเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยประจำที่เลือกตั้งอย่างน้อยที่เลือกตั้งละสองคน

ข้อ ๕๒ ก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่าสี่สิบวัน ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่งตั้งผู้มีสิทธิเลือกตั้งตามข้อ ๕๑ เป็นเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยประจำที่เลือกตั้ง ตามแบบ ส.ถ./ผ.ถ. ๒/๓

ในกรณีที่มีเจ้าหน้าที่ตำรวจหรือข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐตามข้อ ๕๑ ไม่เพียงพอที่เลือกตั้งละสองคน ให้แต่งตั้งผู้มีสิทธิเลือกตั้งเป็นเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยประจำที่เลือกตั้งเพิ่มเติมให้ครบตามจำนวน ทั้งนี้ ในที่เลือกตั้งแต่ละแห่งต้องมีเจ้าหน้าที่ตำรวจหรือข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐตามข้อ ๕๑ อย่างน้อยหนึ่งคน

ข้อ ๕๓ ให้เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยประจำที่เลือกตั้งมีหน้าที่และอำนาจ ดังนี้

(๑) รักษาความปลอดภัยและความสงบเรียบร้อยบริเวณที่เลือกตั้ง

(๒) สนับสนุนการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง

(๓) รักษาความปลอดภัยบัตรเลือกตั้ง หีบบัตรเลือกตั้ง เอกสาร และอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องตลอดระยะเวลาจนเสร็จสิ้นภารกิจ

(๔) รับแจ้งเหตุในกรณีที่มีการกระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นในวันเลือกตั้ง

(๕) จับกุมและควบคุมตัวผู้กระทำความผิดส่งพนักงานสอบสวนในกรณีที่ได้พบการกระทำความผิดตามกฎหมายเกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นในวันเลือกตั้งหรือได้รับแจ้งโดยมีพยานหลักฐานอันน่าเชื่อถือและผู้กระทำความผิดยังปรากฏตัวอยู่ในบริเวณที่เลือกตั้ง โดยให้ถือว่าเป็นกรณีพบการกระทำความผิดซึ่งหน้า

ในกรณีที่กรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือผู้ตรวจการเลือกตั้งพบเห็นว่าเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยประจำที่เลือกตั้งผู้ใดปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ หรือกระทำการใดที่จะเป็นเหตุทำให้การเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม หรือเป็นไปโดยมิชอบด้วยกฎหมาย ให้นำความในข้อ ๔๘ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ส่วนที่ ๕

เจ้าหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อย

ข้อ ๕๔ ให้ผู้ว่าราชการจังหวัด นายอำเภอ และพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามีหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัยในการเลือกตั้ง

เพื่อให้การดำเนินการเลือกตั้งเป็นไปด้วยความสงบเรียบร้อย ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร้องขอให้ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือนายอำเภอ จัดให้มีเจ้าหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยในการเลือกตั้งตามสภาพพื้นที่และความเหมาะสม

ข้อ ๕๕ ให้เจ้าหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยมีหน้าที่และอำนาจ ดังนี้

(๑) รักษาความปลอดภัยและความสงบเรียบร้อยภายในเขตเลือกตั้ง

(๒) อำนวยความสะดวกและจัดระเบียบการจราจร

(๓) สนับสนุนและช่วยเหลือการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามที่ได้รับมอบหมาย

(๔) รับแจ้งเหตุในกรณีที่มีการกระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นในวันเลือกตั้ง

(๕) จับกุมและควบคุมตัวผู้กระทำความผิดส่งพนักงานสอบสวนในกรณีที่ได้พบการกระทำความผิดตามกฎหมายเกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นในวันเลือกตั้งหรือได้รับแจ้งโดยมีพยานหลักฐานอันน่าเชื่อถือและผู้กระทำความผิดยังปรากฏตัวอยู่ในบริเวณที่เลือกตั้ง โดยให้ถือว่าเป็นกรณีพบการกระทำความผิดซึ่งหน้า

ให้เจ้าหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยพ้นจากหน้าที่ เมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้รับมอบบัตรเลือกตั้ง หีบบัตรเลือกตั้ง และวัสดุอุปกรณ์ที่เกี่ยวกับการเลือกตั้งเสร็จสิ้นแล้ว

ส่วนที่ ๖

การอบรมเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้ง

ข้อ ๕๖ ก่อนการเลือกตั้ง ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จัดให้มีการอบรมคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง และเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยประจำที่เลือกตั้ง ให้เข้าใจบทบาทและหน้าที่ของตนเองตามกฎหมาย ประกาศ ระเบียบ และคำสั่งของคณะกรรมการการเลือกตั้ง โดยให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดกำกับดูแล

ส่วนที่ ๗

คำตอบแทนของผู้ได้รับแต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการเลือกตั้ง

ข้อ ๕๗ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น นายอำเภอ กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยประจำที่เลือกตั้ง และผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น ได้รับคำตอบแทนตามอัตราบัญชีคำตอบแทนซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดไว้ท้ายระเบียบนี้

หมวด ๔

ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง การจำกัดสิทธิ และบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

ส่วนที่ ๑

ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

ข้อ ๕๘ ผู้มีสิทธิเลือกตั้งต้องมีคุณสมบัติ และไม่มีลักษณะต้องห้าม ตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

ส่วนที่ ๒

การแจ้งเหตุที่ทำให้ไม่อาจไปใช้สิทธิเลือกตั้ง และการถูกจำกัดสิทธิ

ข้อ ๕๙ ผู้มีสิทธิเลือกตั้งมีหน้าที่ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง หากผู้ใดไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งโดยมิได้แจ้งเหตุหรือแจ้งเหตุที่ไม่อาจไปใช้สิทธิเลือกตั้งแล้วแต่เหตุนั้นมีสาเหตุอันสมควร ให้ผู้นั้นถูกจำกัดสิทธิตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

ข้อ ๖๐ เมื่อมีการประกาศให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใด ให้นายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นมีหน้าที่รับแจ้งเหตุและดำเนินการเกี่ยวกับการรับแจ้งเหตุตามส่วนนี้

ข้อ ๖๑ ผู้มีสิทธิเลือกตั้งใดที่ไม่อาจไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นได้ ให้แจ้งเหตุที่ไม่อาจไปใช้สิทธิเลือกตั้งตามแบบ ส.ถ./ผ.ถ. ๑/๘ หรือทำเป็นหนังสือซึ่งอย่างน้อยต้องระบุหมายเลขประจำตัวประชาชนและที่อยู่ตามหลักฐานทะเบียนบ้านให้ชัดเจน พร้อมทั้งแจ้งด้วยว่าไม่อาจไปใช้สิทธิเลือกตั้งได้ด้วยเหตุใด โดยยื่นต่อนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นที่ตนมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในเขตท้องที่ด้วยตนเองหรือทำเป็นหนังสือมอบหมายให้บุคคลอื่นไปยื่นแทน หรือจัดส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียน โดยต้องแจ้งเหตุภายในเจ็ดวันก่อนวันเลือกตั้งหรือภายในเจ็ดวันนับแต่วันเลือกตั้ง

กรณีผู้มีสิทธิเลือกตั้งดำเนินการแจ้งเหตุจำเป็นที่ไม่อาจไปใช้สิทธิเลือกตั้งก่อนระยะเวลาตามวรรคหนึ่ง ให้นายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นรับคำร้องตามแบบ ส.ถ./ผ.ถ. ๑/๘ หรือหนังสือแจ้งเหตุดังกล่าวไว้พิจารณาเมื่อถึงกำหนดระยะเวลาตามวรรคหนึ่ง และเมื่อพิจารณาแล้วหากเหตุที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งแจ้งนั้นมีสาเหตุอันสมควร ให้แจ้งให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งทราบภายในสามวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งเหตุ

ข้อ ๖๒ การแจ้งเหตุจำเป็นที่ไม่อาจไปใช้สิทธิเลือกตั้งทางอิเล็กทรอนิกส์ ให้เป็นไปตามประกาศของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

ข้อ ๖๓ เมื่อนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นได้พิจารณาแล้วเห็นว่าเหตุที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งแจ้งนั้นเป็นเหตุที่ไม่อาจไปใช้สิทธิเลือกตั้งตามข้อ ๖๕ ให้บันทึกการแจ้งเหตุไว้ในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งในช่องหมายเหตุและลงลายมือชื่อ วัน เดือน ปี กำกับไว้

กรณีที่นายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นได้พิจารณาแล้วเห็นว่า เหตุที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งแจ้งไม่เป็นเหตุตามข้อ ๖๕ ให้แจ้งผู้มีสิทธิเลือกตั้งนั้นทราบภายในสามวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้งเหตุและเก็บหนังสือแจ้งเหตุนั้นไว้เป็นหลักฐาน

ข้อ ๖๔ ผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่ได้รับแจ้งตามข้อ ๖๓ วรรคสอง มีสิทธิยื่นอุทธรณ์ต่อผู้อำนวยการเลือกตั้งประจำจังหวัดภายในสามสิบวันนับแต่วันเลือกตั้ง และให้ผู้อำนวยความสะดวกเลือกตั้งประจำจังหวัดพิจารณาคำร้องให้แล้วเสร็จภายในสามวันนับแต่วันที่รับคำร้อง

ข้อ ๖๕ ผู้มีสิทธิเลือกตั้งใดที่ไม่อาจไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นได้เนื่องจากมีเหตุดังต่อไปนี้ ซึ่งได้แจ้งและนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นพิจารณาแล้วเห็นว่าเหตุจำเป็นเพียงพอก็จะไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งก็ได้ คือ

(๑) มีกิจธุระจำเป็นเร่งด่วนที่ต้องเดินทางไปพื้นที่ห่างไกล

- (๒) เจ็บป่วยและไม่สามารถเดินทางไปใช้สิทธิเลือกตั้งได้
- (๓) เป็นคนพิการหรือทุพพลภาพ หรือผู้สูงอายุและไม่สามารถเดินทางไปใช้สิทธิเลือกตั้งได้
- (๔) เดินทางออกนอกราชอาณาจักร
- (๕) มีถิ่นที่อยู่ห่างไกลจากที่เลือกตั้งเกินกว่าหนึ่งร้อยกิโลเมตร
- (๖) ได้รับคำสั่งจากทางราชการให้ไปปฏิบัติหน้าที่นอกเขตเลือกตั้ง
- (๗) เหตุสุดวิสัยหรือเหตุอื่นที่คณะกรรมการกำหนด

ข้อ ๖๖ เมื่อนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นได้รับบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งชุดที่คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งใช้ตรวจสอบและหมายเหตุการออกเสียงลงคะแนนของแต่ละหน่วยเลือกตั้งจากผู้อำนวยการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแล้วให้ดำเนินการจัดทำบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่ไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งและไม่แจ้งเหตุที่ไม่อาจไปใช้สิทธิเลือกตั้งตามข้อ ๖๓ หรือแจ้งแล้วแต่นายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นพิจารณาแล้วเห็นว่าไม่ใช่เหตุตามข้อ ๖๕ ให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันเลือกตั้งตามแบบ ส.ถ./ผ.ถ. ๑/๙ จำนวนสี่ชุด และให้ดำเนินการดังนี้

- (๑) ชุดที่หนึ่ง สำหรับสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดเก็บรักษาไว้เป็นหลักฐาน
- (๒) ชุดที่สอง มอบให้หัวหน้าพนักงานส่วนท้องถิ่นหรือผู้อำนวยการเขตของกรุงเทพมหานครเก็บไว้เป็นหลักฐาน
- (๓) ชุดที่สาม มอบให้หัวหน้าพนักงานส่วนท้องถิ่นปิดประกาศไว้ ณ ที่ทำการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(๔) ชุดที่สี่ มอบให้หัวหน้าพนักงานส่วนท้องถิ่นหรือผู้อำนวยการเขตของกรุงเทพมหานครปิดประกาศไว้ ณ ที่ทำการผู้ใหญ่บ้านหรือสถานที่อื่นที่เห็นสมควรเฉพาะผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่อยู่ในเขตหมู่บ้านหรือปิดประกาศไว้ ณ เขตชุมชนหนาแน่นเฉพาะผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่อยู่ในเขตชุมชนนั้น

ให้ผู้อำนวยการทะเบียนกลางหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายส่งบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่ไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งและมีได้แจ้งเหตุที่ไม่อาจไปใช้สิทธิเลือกตั้งหรือแจ้งเหตุไว้แล้วแต่เหตุนั้นไม่ใช่เหตุอันสมควร (ส.ถ./ผ.ถ. ๑/๙) ตามวรรคหนึ่งในรูปแบบข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ให้สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งเพื่อใช้ตรวจสอบข้อมูล หรือสามารถตรวจสอบข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต หรือทางอินเทอร์เน็ต

การจัดทำบัญชีรายชื่อตามวรรคหนึ่ง มิให้ระบุเลขประจำตัวประชาชน ยกเว้นชุดที่หนึ่ง และชุดที่สอง เมื่อนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่น ได้ดำเนินการจัดทำบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่ไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งและมีได้แจ้งเหตุที่ไม่อาจไปใช้สิทธิเลือกตั้งหรือแจ้งเหตุไว้แล้วแต่เหตุนั้นไม่ใช่เหตุอันสมควร (ส.ถ./ผ.ถ. ๑/๙) ตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้ส่งมอบบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งชุดที่ใช้ตรวจสอบและหมายเหตุการออกเสียงลงคะแนนของแต่ละหน่วยเลือกตั้งคืนผู้อำนวยการเลือกตั้งประจำจังหวัดเพื่อเก็บรักษาไว้เป็นหลักฐานต่อไป

ข้อ ๖๗ ในกรณีที่ปรากฏว่าบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่ไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งและมีได้แจ้งเหตุที่ไม่อาจไปใช้สิทธิเลือกตั้งหรือแจ้งเหตุไว้แล้วแต่เหตุนั้นไม่ใช่เหตุอันสมควรตามข้อ ๖๖ มีความผิดพลาดคลาดเคลื่อนจากข้อเท็จจริง ให้ผู้มีส่วนได้เสียยื่นคำร้องตามแบบ ส.ถ./ผ.ถ. ๑/๑๐ พร้อมหลักฐานต่อผู้อำนวยการเลือกตั้งประจำจังหวัดหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

เมื่อผู้อำนวยการเลือกตั้งประจำจังหวัดหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายได้รับคำร้องแล้วให้ตรวจสอบบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ชุดที่ได้รับคืนจากนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นตามข้อ ๖๖ และตรวจสอบจากต้นฉบับบัตรเลือกตั้งที่ใช้ในการออกเสียงลงคะแนนว่าผู้มีสิทธิเลือกตั้งนั้นได้ไปใช้สิทธิเลือกตั้งจริงหรือไม่ หรือตรวจสอบหลักฐานที่ผู้ร้องนำมาแสดงว่าผู้มีสิทธิเลือกตั้งได้ไปใช้สิทธิเลือกตั้งหรือไม่ได้ไปใช้สิทธิเลือกตั้งแต่ได้แจ้งเหตุความจำเป็นซึ่งเป็นเหตุอันสมควรตามข้อ ๖๕ โดยให้ผู้อำนวยการเลือกตั้งประจำจังหวัดพิจารณาดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่รับคำร้อง

ในกรณีที่ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายตรวจสอบแล้วพบว่าผู้มีสิทธิเลือกตั้งได้ไปใช้สิทธิเลือกตั้งจริง ให้ดำเนินการแก้ไขโดยขีดฆ่าชื่อผู้ถูกจำกัดสิทธินั้นออกจากบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่ไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งและมีได้แจ้งเหตุที่ไม่อาจไปใช้สิทธิเลือกตั้ง หรือแจ้งเหตุไว้แล้วแต่เหตุนั้นไม่ใช่เหตุอันสมควร (ส.ถ./ผ.ถ. ๑/๙) ชุดที่หนึ่งตามข้อ ๖๖ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดเก็บรักษาไว้ และแจ้งให้ผู้ยื่นคำร้องหรือผู้มีสิทธิเลือกตั้งนั้นทราบ พร้อมทั้งแจ้งไปยังหัวหน้าพนักงานส่วนท้องถิ่น และนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่น เพื่อให้ดำเนินการแก้ไขในชุดที่สอง และฐานข้อมูลโดยเร็ว แต่หากตรวจสอบแล้วพบว่าผู้มีสิทธิเลือกตั้งนั้นไม่ได้ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ให้แจ้งผู้ยื่นคำร้องโดยเร็ว

ส่วนที่ ๓

บัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

ข้อ ๖๘ ให้ผู้อำนวยการทะเบียนกลางตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร มีหน้าที่จัดทำบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งของแต่ละหน่วยเลือกตั้งจากทะเบียนรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งให้ถูกต้องตามความเป็นจริง

บัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งตามวรรคหนึ่ง ให้จัดทำจำนวนหกชุดโดยให้จัดทำเป็นรายหน่วยเลือกตั้งโดยเรียงตามลำดับเลขประจำบ้านในแต่ละหน่วยเลือกตั้ง สำหรับหน่วยเลือกตั้งในเขตกรุงเทพมหานคร ในเขตเทศบาล หรือชุมชนหนาแน่นอาจแยกออกตามชื่อ ถนน ตรอก ซอย แยก คลอง หรือแม่น้ำ โดยเรียงตามลำดับตัวอักษรและตามลำดับเลขประจำบ้าน

ข้อ ๖๙ บัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งอย่างน้อยต้องมีรายการ ดังนี้

- (๑) เลขประจำบ้าน
- (๒) เลขประจำตัวประชาชน
- (๓) ชื่อตัว - ชื่อสกุล
- (๔) เพศ
- (๕) หมายเหตุ

ในการจัดทำบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งเพื่อปิดประกาศ ห้ามมิให้ระบุเลขประจำตัวประชาชนของผู้มีสิทธิเลือกตั้งตาม (๒) เว้นแต่บัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งชุดที่ห้า ชุดที่หกตามข้อ ๗๒ (๕) และ (๖) ให้ระบุเลขประจำตัวประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งด้วย ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ของเจ้าหน้าที่ในการตรวจสอบความถูกต้องของผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้ง ณ ที่เลือกตั้ง

บัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ตามแบบส.ถ./ผ.ถ. ๑/๕ ให้มีชื่อตัว ชื่อสกุล ของผู้พิมพ์และผู้ทานที่สามารถตรวจสอบได้

ข้อ ๗๐ เพื่อความสะดวกรวดเร็วในการจัดทำบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง การเพิ่มชื่อและถอนชื่อ การแจ้งรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งไปยังเจ้าบ้าน การรับแจ้งเหตุจำเป็น ตลอดจนการแก้ไขรายการผิดพลาดเกี่ยวกับบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งให้นายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นปฏิบัติหน้าที่แทนผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ข้อ ๗๑ กรณีที่มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น ให้ผู้อำนวยการทะเบียนกลางหรือนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย จัดทำประกาศบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งตามข้อ ๖๘ จำนวนหกชุด แล้วเสนอให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพิจารณาให้ความเห็นชอบก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่าสามสิบวัน

เมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ความเห็นชอบแล้วให้นายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นลงนามในประกาศบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งดังกล่าวและดำเนินการปิดประกาศ ณ สถานที่ ตามข้อ ๗๒ ก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่ายี่สิบห้าวัน

ข้อ ๗๒ บัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งแต่ละชุด เมื่อดำเนินการตามข้อ ๗๑ เสร็จแล้วให้นายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นดำเนินการ ดังนี้

(๑) ชุดที่หนึ่ง มอบให้นายอำเภอปิดประกาศไว้ ณ ที่ว่าการอำเภอที่ตั้งอยู่ในเขตเลือกตั้งนั้น

(๒) ชุดที่สอง มอบให้หัวหน้าพนักงานส่วนท้องถิ่นปิดประกาศไว้ ณ ที่ทำการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการเลือกตั้งนั้น

(๓) ชุดที่สาม มอบให้ผู้อำเภอเขตของกรุงเทพมหานคร หรือปลัดเทศบาล หรือปลัดเมืองพัทยา หรือปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ปิดประกาศไว้ ณ ที่เลือกตั้งหรือบริเวณใกล้เคียงกับที่เลือกตั้งของแต่ละหน่วยเลือกตั้ง

(๔) ชุดที่สี่ ให้นายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นแก้ไขปรับปรุงให้ตรงกับชุดที่ห้า และส่งมอบให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำหน่วยเลือกตั้งปิดประกาศไว้ ณ ที่เลือกตั้งในวันเลือกตั้ง (แทนชุดที่สาม)

(๕) ชุดที่ห้า สำหรับนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นใช้แก้ไขปรับปรุงให้ถูกต้องไม่ว่าจะเป็นการเพิ่มชื่อ การถอนชื่อ การเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง การแจ้งเหตุที่ไม่อาจไปใช้สิทธิเลือกตั้ง หรือการย้ายทะเบียนบ้านออกไปนอกเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น แล้วเก็บรักษาไว้

(๖) ชุดที่หก ให้นายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นแก้ไขปรับปรุงให้ตรงกับ ชุดที่ห้า แล้วจัดทำปกให้มีความแตกต่างจากชุดอื่น และส่งมอบให้คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งไว้ใช้ตรวจสอบและหมายเหตุการออกเสียงลงคะแนน

ในกรณีที่มีการออกเสียงลงคะแนนใหม่ตามข้อ ๒๐๒ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสำเนาบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งชุดที่ห้า เพื่อมอบให้คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งใช้ในการตรวจสอบและหมายเหตุการออกเสียงลงคะแนน

ข้อ ๗๓ กรณีมีผู้สมัครหรือผู้ใดต้องการบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประกาศไว้ ให้ผู้สมัครหรือบุคคลนั้นขอคัดสำเนา จากนายทะเบียนอำเภอและนายทะเบียนท้องถิ่น โดยเสียค่าใช้จ่ายเองตามวิธีการที่ผู้อำนวยการทะเบียนกลางกำหนด

กรณีตามวรรคหนึ่งให้นายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นคัดสำเนาบัญชีรายชื่อชุดที่สี่

ข้อ ๗๔ ก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่าสิบห้าวัน ให้นายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นแจ้งรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งตามบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งไปยังเจ้าบ้าน ตามแบบ ส.ถ./ผ.ถ. ๑/๖

ส่วนที่ ๔

การเพิ่มชื่อหรือถอนชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

ข้อ ๗๕ เมื่อมีการประกาศให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใด ให้นายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายมีหน้าที่รับแจ้งเหตุและดำเนินการเกี่ยวกับการเพิ่มชื่อหรือถอนชื่อ แทนผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๑. การเพิ่มชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

ข้อ ๗๖ กรณีนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นพบว่าการจัดทำบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งมีความผิดพลาด ไม่ว่าจะพบเหตุดังกล่าวก่อนหรือหลังการประกาศบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ให้รายงานต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยเร็ว

เมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับรายงานตามวรรคหนึ่งแล้วให้รีบพิจารณาโดยเร็ว หากเห็นว่าบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งของหน่วยเลือกตั้งใดมีความผิดพลาดหรือมีชื่อตกหล่น ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีคำสั่งให้แก้ไขหรือเพิ่มชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่มีชื่อตกหล่นในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง และแจ้งคำสั่งไปยังนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นพร้อมด้วยเหตุผลภายในสามวันนับแต่วันที่ได้รับรายงาน ในการนี้ให้นายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นปฏิบัติตามคำสั่งของคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยวิธีพิมพ์ชื่อและรายการเพิ่มเติมต่อใบสุดท้ายของบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งของหน่วยเลือกตั้งนั้น พร้อมทั้งบันทึกสาเหตุของการเพิ่มชื่อไว้ในช่องหมายเหตุและลงลายมือชื่อ วัน เดือน ปี กำกับไว้ และแจ้งรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งไปยังเจ้าบ้าน พร้อมด้วยเหตุผลภายในสามวันนับแต่วันที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีคำสั่ง

ข้อ ๗๗ กรณีผู้มีสิทธิเลือกตั้งหรือเจ้าบ้านผู้ใดเห็นว่า ตนหรือผู้มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านของตนไม่มีรายชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งของหน่วยเลือกตั้งที่ตนหรือผู้นั้นสมควรมีชื่อเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งในหน่วยเลือกตั้งนั้น ให้นำสำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้านและบัตรประจำตัวประชาชนหรือบัตรประจำตัวอื่นใดที่ทางราชการออกให้ มายื่นคำร้องขอเพิ่มชื่อ ตามแบบ ส.ถ./ผ.ถ. ๑/๗ ต่อนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่าสิบวัน

เมื่อนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นได้รับคำร้องและหลักฐานแล้ว ให้รีบตรวจสอบหลักฐาน หากเห็นว่าผู้ยื่นคำร้องหรือผู้มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ให้เพิ่มชื่อลงในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งด้วยวิธีพิมพ์ชื่อและรายการเพิ่มเติมต่อใบสุดท้ายของบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งของหน่วยเลือกตั้งนั้น พร้อมบันทึกสาเหตุของการเพิ่มชื่อไว้ในช่องหมายเหตุและลงลายมือชื่อ วัน เดือน ปี กำกับไว้ และแจ้งให้ผู้ยื่นคำร้องหรือเจ้าบ้านทราบพร้อมด้วยเหตุผลภายในสามวันนับแต่วันที่รับคำร้อง

กรณีนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นเห็นว่า ผู้ยื่นคำร้องหรือผู้มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านที่ขอเพิ่มชื่อเป็นผู้ไม่มีสิทธิเลือกตั้ง ให้รายงานต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพิจารณาโดยเร็ว

เมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับรายงานจากนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นแล้ว ให้รีบพิจารณาโดยเร็ว หากเห็นว่าผู้ยื่นคำร้องหรือผู้มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ให้มีคำสั่งเพิ่มชื่อผู้นั้นลงในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งและแจ้งคำสั่งไปยังนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นพร้อมด้วยเหตุผลภายในสามวันนับแต่วันที่ได้รับรายงาน ในการนี้ให้นายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นปฏิบัติตามคำสั่งของคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยวิธีเพิ่มชื่อเพิ่มเติมเช่นเดียวกับวรรคสอง และแจ้งให้ผู้ยื่นคำร้องหรือเจ้าบ้านทราบ

พร้อมด้วยเหตุผลภายในสามวันนับแต่วันที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีคำสั่ง

กรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเห็นว่า ผู้ยื่นคำร้องหรือผู้มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านที่ขอเพิ่มชื่อเป็นผู้ไม่มีสิทธิเลือกตั้ง ให้นายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นแจ้งให้ผู้ยื่นคำร้องหรือเจ้าบ้านทราบ พร้อมด้วยเหตุผลภายในสามวันนับแต่วันที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีคำสั่ง

ข้อ ๗๘ ผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่ย้ายทะเบียนบ้านออกจากเขตเลือกตั้งหนึ่งไปยังอีกเขตเลือกตั้งหนึ่งในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเดียวกันตามมาตรา ๓๘ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ ให้นำบุคคลนั้นมีสิทธิออกเสียงลงคะแนนในหน่วยเลือกตั้งที่ตนมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านครั้งสุดท้ายเป็นเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่าหนึ่งปี

กรณีที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้มีการเลือกตั้งเฉพาะผู้บริหารท้องถิ่น หรือมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่นพร้อมกัน ให้นำบุคคลนั้นมีสิทธิออกเสียงลงคะแนนในหน่วยเลือกตั้งที่ตนมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านครั้งสุดท้ายเป็นเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่าหนึ่งปี

การใช้สิทธิออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นตามวรรคสองให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งยื่นคำขอเพิ่มชื่อ ตามแบบ ส.ถ./ผ.ถ. ๑/๗ โดยให้ยื่นต่อนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นที่ตนมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านครั้งสุดท้ายเป็นเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่าหนึ่งปี และก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่าสิบวัน ด้วยวิธีการใดวิธีการหนึ่งดังต่อไปนี้

(๑) ยื่นคำขอด้วยตนเอง

(๒) ยื่นคำขอทางไปรษณีย์ลงทะเบียน โดยให้ถือวันประทับตราไปรษณีย์เป็นสำคัญ

เมื่อนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นได้รับคำร้องตามวรรคสามแล้วให้รีบตรวจสอบหลักฐาน หากเห็นว่าผู้ยื่นคำร้องเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นให้ดำเนินการตามข้อ ๗๗ วรรคสอง โดยอนุโลม และให้หมายเหตุว่ามีสิทธิเลือกตั้งเฉพาะสมาชิกสภาท้องถิ่น

ข้อ ๗๙ กรณีที่ผู้ยื่นคำร้องขอเพิ่มชื่อได้รับแจ้งจากนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นให้เพิ่มชื่อในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งตามข้อ ๗๗ วรรคสอง วรรคสี่ หรือข้อ ๗๘ ตามแบบ ส.ถ./ผ.ถ. ๑/๗ แล้วแต่ไม่ปรากฏรายชื่อของบุคคลดังกล่าวในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ผู้มีสิทธิเลือกตั้งนั้นสามารถขอเพิ่มชื่อต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำหน่วยเลือกตั้งในวันเลือกตั้งได้ โดยใช้แบบ ส.ถ./ผ.ถ. ๑/๗ ที่นายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นออกให้เป็นหลักฐานในการขอเพิ่มชื่อ

เมื่อคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งได้รับคำร้องตามแบบ ส.ถ./ผ.ถ. ๑/๗ ให้เพิ่มชื่อที่นายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นออกให้ ให้รีบตรวจสอบโดยเร็ว หากเห็นว่า เป็นเอกสารที่ถูกต้อง ให้เพิ่มชื่อลงในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งชุดที่ใช้สำหรับการตรวจสอบและหมายเหตุการออกเสียงลงคะแนน ด้วยวิธีการเขียนชื่อและรายการเพิ่มเติมต่อบุคคลท้ายของบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งของหน่วยเลือกตั้งนั้น พร้อมบันทึกสาเหตุของการเพิ่มชื่อไว้ในช่องหมายเหตุ โดยให้ประธานกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งลงลายมือชื่อ วัน เดือน ปี กำกับไว้ และเก็บหนังสือรับรองการอนุมัติให้เพิ่มชื่อไว้เป็นหลักฐานพร้อมทั้งบันทึกการให้เพิ่มชื่อไว้ในรายงานเหตุการณ์ประจำที่เลือกตั้ง (ส.ถ./ผ.ถ. ๕/๓) ด้วย

ข้อ ๘๐ ก่อนวันเลือกตั้ง หากนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นได้รับแจ้งคำวินิจฉัยของคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ดำเนินการเพิ่มชื่อบุคคลใดในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งกรณีมีการร้องคัดค้านการถูกถอนชื่อตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นแล้ว ให้ดำเนินการเพิ่มชื่อให้เป็นไปตามนั้น ด้วยวิธีพิมพ์ชื่อและรายการเพิ่มเติมเช่นเดียวกับข้อ ๗๗ โดยอนุโลม

ข้อ ๘๑ ในวันเลือกตั้ง หากคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งได้รับแจ้งคำวินิจฉัยของคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้ดำเนินการเพิ่มชื่อบุคคลใดในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งกรณีมีการร้องคัดค้านการถอนชื่อ ตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นแล้ว ให้ดำเนินการเพิ่มชื่อให้เป็นไปตามนั้นด้วยวิธีเขียนชื่อและรายการเพิ่มเติมเช่นเดียวกับข้อ ๗๙ วรรคสอง

ข้อ ๘๒ ให้นายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นดำเนินการบันทึกข้อมูลการเพิ่มชื่อในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งให้ถูกต้อง

๒. การถอนชื่อผู้ไม่มีสิทธิเลือกตั้งออกจากบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

ข้อ ๘๓ กรณีนายทะเบียนอำเภอ นายทะเบียนท้องถิ่น หรือผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพบว่าการจัดทำบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งมีความผิดพลาดหรือมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่ามีการย้ายบุคคลใดเข้ามาในทะเบียนบ้านเพื่อประโยชน์ในการเลือกตั้งโดยมิชอบ ไม่ว่าจะพบเหตุดังกล่าวก่อนหรือหลังการประกาศบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ให้รายงานพร้อมด้วยพยานหลักฐานที่มีหรือสาเหตุที่เกิดต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยเร็ว

เมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับรายงานแล้วให้รีบพิจารณาโดยเร็ว หากเห็นว่าบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งของหน่วยเลือกตั้งใดมีความผิดพลาด หรือปรากฏชื่อบุคคลผู้ไม่มีสิทธิเลือกตั้ง หรือได้มีการย้ายบุคคลใดเข้ามาในทะเบียนบ้านเพื่อประโยชน์ในการเลือกตั้งโดยมิชอบจริง ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีคำสั่งให้แก้ไขหรือถอนชื่อผู้นั้นออกจากบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งและแจ้งคำสั่งไปยังนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นภายในสามวันนับแต่วันที่ได้รับรายงาน ในการนี้ให้นายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นปฏิบัติตามคำสั่งของคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยให้ดำเนินการขีดฆ่าชื่อออก พร้อมบันทึกสาเหตุของการถอนชื่อไว้ในช่องหมายเหตุและลงลายมือชื่อ วัน เดือน ปี กำกับไว้ แล้วแจ้งให้เจ้าบ้านทราบภายในสามวันนับแต่วันที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายมีคำสั่ง

ข้อ ๘๔ กรณีผู้มีสิทธิเลือกตั้งเห็นว่า ในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งของหน่วยเลือกตั้งมีชื่อผู้ไม่มีสิทธิเลือกตั้งปรากฏอยู่ ให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งนั้นยื่นคำร้องขอถอนชื่อผู้ไม่มีสิทธิเลือกตั้งดังกล่าวออกจากบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งต่อนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่าสิบวัน

เมื่อนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นได้พิจารณาคำร้องแล้วเห็นว่า มีหลักฐานเชื่อได้ว่าผู้มีชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งดังกล่าวเป็นผู้ไม่มีสิทธิเลือกตั้งให้ส่งถอนชื่อผู้นั้นออกจากบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยให้ดำเนินการขีดฆ่าชื่อออกพร้อมบันทึกสาเหตุของการถอนชื่อไว้ในช่องหมายเหตุและลงลายมือชื่อ วัน เดือน ปี กำกับไว้ แล้วให้แจ้งคำสั่งให้ผู้ยื่นคำร้องและเจ้าบ้านทราบภายในสามวันนับแต่วันที่รับคำร้อง

กรณีนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นพิจารณาแล้วเห็นว่าผู้มีชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่ถูกถอนชื่อเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ให้รายงานพร้อมแสดงเหตุผลเป็นลายลักษณ์อักษรต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพิจารณาโดยเร็ว พร้อมทั้งแจ้งให้ผู้ยื่นคำร้องทราบภายในสามวันนับแต่วันที่รับคำร้อง

กรณีคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพิจารณาแล้วเห็นว่า ผู้มีชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่ถูกถอนชื่อเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ให้แจ้งคำสั่งไปยังนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นภายในสามวันนับแต่วันที่ได้รับรายงาน ในการนี้ให้นายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นแจ้งให้ผู้ยื่นคำร้องทราบภายในสามวันนับแต่วันที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีคำสั่ง

เมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับรายงานตามวรรคสาม แล้วให้รีบพิจารณาโดยเร็ว หากเห็นว่าผู้มีชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่ถูกขอลงชื่อ เป็นผู้ไม่มีสิทธิเลือกตั้ง ให้มีคำสั่งถอนชื่อบุคคลนั้นออกจากบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง และแจ้งคำสั่งไปยังนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นภายในสามวันนับแต่วันที่ได้รับรายงาน ในการนี้ให้นายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นปฏิบัติตามคำสั่งของคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยให้ขีดฆ่าชื่อออกจากบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งพร้อมบันทึกสาเหตุของการถอนชื่อไว้ในช่องหมายเหตุและลงลายมือชื่อ วัน เดือน ปี กำกับไว้ แล้วให้แจ้งคำสั่งให้ผู้ยื่นคำร้องและเจ้าบ้านทราบโดยเร็ว

ข้อ ๘๕ กรณีที่เจ้าบ้านผู้ใดเห็นว่า ในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งปรากฏชื่อบุคคลอื่นในทะเบียนบ้านของตน โดยที่บุคคลนั้นมีได้มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านดังกล่าวจริง ให้เจ้าบ้านหรือผู้ซึ่งเจ้าบ้านมอบหมาย นำสำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้านไปแสดงเป็นหลักฐานต่อนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่น ก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่าสิบวันหรือนำหลักฐานดังกล่าวไปแสดงต่อคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งในวันเลือกตั้ง

เมื่อนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นพิจารณาแล้วเห็นว่า บุคคลนั้นมีได้มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านดังกล่าวจริง ให้มีคำสั่งถอนชื่อบุคคลนั้นออกจากบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง โดยให้ขีดฆ่าชื่อออกพร้อมบันทึกสาเหตุของการถอนชื่อไว้ในช่องหมายเหตุ และลงลายมือชื่อ วัน เดือน ปี กำกับไว้ แล้วแจ้งคำสั่งให้เจ้าบ้านหรือผู้ซึ่งเจ้าบ้านมอบหมายทราบภายในสามวันนับแต่วันที่รับหลักฐานจากเจ้าบ้าน

กรณีที่เจ้าบ้านหรือผู้ซึ่งเจ้าบ้านมอบหมายนำสำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้านหรือหลักฐานอื่นใดไปแสดงต่อคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งในวันเลือกตั้ง หากพิจารณาแล้วเห็นว่าบุคคลนั้นมีได้มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านดังกล่าวจริง ให้คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งมีคำสั่งถอนชื่อออกจากบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง โดยให้ขีดฆ่าชื่อออก พร้อมบันทึกสาเหตุของการถอนชื่อไว้ในช่องหมายเหตุและให้ประธานกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งลงลายมือชื่อ วัน เดือน ปี กำกับไว้ และให้มีการบันทึกการถอนชื่อไว้ในรายงานเหตุการณ์ประจำที่เลือกตั้ง (ส.ถ./ผ.ถ. ๕/๓) ด้วย

ข้อ ๘๖ กรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีคำสั่งถอนชื่อบุคคลใดออกจากบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งตามข้อ ๘๔ วรรคสี่ หรือนายทะเบียนอำเภอ หรือนายทะเบียนท้องถิ่นมีคำสั่งถอนชื่อบุคคลใดออกจากบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งตามข้อ ๘๔ วรรคสอง หรือข้อ ๘๕ วรรคสอง ถ้าผู้ที่ถูกถอนชื่อออกจากบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งมีหลักฐานแสดงว่าเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งให้ยื่นคำร้องคัดค้านการถูกถอนชื่อต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแล้วให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรีบตรวจสอบข้อเท็จจริงแล้ววินิจฉัยโดยเร็ว คำวินิจฉัยของคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เป็นที่สุดท้ายสำหรับการเลือกตั้งครั้งนั้น

กรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีคำวินิจฉัยให้เพิ่มชื่อบุคคลใดในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ให้ดำเนินการเพิ่มชื่อโดยปฏิบัติตามข้อ ๘๐ และข้อ ๘๑ แล้วแต่กรณี

ข้อ ๘๗ ให้นายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นดำเนินการบันทึกการถอนชื่อในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งให้ถูกต้อง

ส่วนที่ ๕

การเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง

ข้อ ๘๘ ในกรณีที่ศาลมีคำพิพากษาให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของบุคคลใดแม้คำพิพากษายังไม่ถึงที่สุดก็ตาม และคณะกรรมการการเลือกตั้งได้รับทราบคำพิพากษานั้นแล้ว ให้เลขาธิการคณะกรรมการการเลือกตั้งจัดให้มีการบันทึกลงในทะเบียนการเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง และให้แจ้งผู้อำนวยการทะเบียนกลางเพื่อหมายเหตุการถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งไว้ในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งเป็นประจำทุกเดือน

ข้อ ๘๙ เมื่อมีการประกาศให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใดแล้ว ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดแจ้งรายชื่อบุคคลที่ถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งให้ผู้อำเภอการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทราบทันที เพื่อแจ้งให้นายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นใช้เป็นข้อมูลในการตรวจสอบและจัดทำบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

ภายหลังจากการประกาศบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง และศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งบุคคลใดเพิ่มเติม หรือเปลี่ยนแปลงการเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง หรือกรณีพบหมายเหตุการถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของบุคคลใดผิดไปจากข้อเท็จจริง ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดดำเนินการปรับปรุงทะเบียนการเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง และแจ้งให้นายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่น เพื่อดำเนินการปรับปรุงการถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งให้ถูกต้องตามความเป็นจริง โดยใช้วิธีการบันทึกเพิ่มเติม หรือขีดฆ่าออก และให้บันทึกสาเหตุไว้ในช่องหมายเหตุและลงลายมือชื่อ วัน เดือน ปี กำกับไว้

ส่วนที่ ๖

การย้ายบุคคลเข้ามาในทะเบียนบ้านโดยมิชอบ

ข้อ ๙๐ การดำเนินการหรือยินยอมให้มีการย้ายบุคคลเข้ามาในทะเบียนบ้านของตน ดังต่อไปนี้ ให้สันนิษฐานว่าเป็นการย้ายบุคคลเข้ามาในทะเบียนบ้านเพื่อประโยชน์ในการเลือกตั้งโดยมิชอบ

(๑) การย้ายบุคคลตั้งแต่ห้าคนขึ้นไปซึ่งไม่มีชื่อสกุลเดียวกับเจ้าบ้านเข้ามาในทะเบียนบ้านเพื่อให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิเลือกตั้งที่จะมีขึ้นภายในสองปีนับแต่วันที่ย้ายเข้ามาในทะเบียนบ้าน

(๒) การย้ายบุคคลเข้ามาในทะเบียนบ้านโดยบุคคลนั้นมิได้อาศัยอยู่จริง

(๓) การย้ายบุคคลเข้ามาในทะเบียนบ้านโดยมิได้รับความยินยอมจากเจ้าบ้าน

กรณีตามวรรคหนึ่ง (๑) มิให้ใช้บังคับแก่หน่วยงานของรัฐ สถานศึกษา หรือสถานประกอบการ หรือสถานที่อื่นใดที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศกำหนด ที่ย้ายเจ้าหน้าที่ นักศึกษา หรือพนักงานของตน หรือบุคคลที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศกำหนดเข้ามาในทะเบียนบ้านของตน

หมวด ๕

การสมัครรับเลือกตั้งและตัวแทนผู้สมัคร

ส่วนที่ ๑

ผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง

ข้อ ๙๑ ผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้ง ตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

ส่วนที่ ๒

การยื่นใบสมัครรับเลือกตั้ง

ข้อ ๙๒ ในการสมัครรับเลือกตั้ง ให้ผู้สมัครยื่นใบสมัครโดยให้กรอกรายละเอียดตามแบบ ส.ถ./ผ.ถ. ๔/๑ ยื่นต่อผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามวัน เวลา และสถานที่ที่สมัครรับเลือกตั้งที่ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนด พร้อมทั้งเงินค่าธรรมเนียมการสมัครตามบัญชีท้ายระเบียบนี้และรูปถ่ายหน้าตรงไม่สวมหมวกหรือรูปภาพที่พิมพ์ชัดเจนเหมือนรูปถ่ายของตนเองตามจำนวนที่ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนดรวมทั้งหลักฐานและเอกสารดังนี้

(๑) สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน

(๒) สำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้าน

(๓) ใบรับรองแพทย์

(๔) หลักฐานแสดงการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาเป็นเวลาติดต่อกันสามปีนับถึงปีที่สมัครรับเลือกตั้งของผู้สมัคร เว้นแต่เป็นผู้ไม่ได้เสียภาษีเงินได้ ให้ทำหนังสือยืนยันการไม่ได้เสียภาษีพร้อมทั้งสาเหตุแห่งการไม่ได้เสียภาษีตามแบบ ส.ถ./ผ.ถ. ๔/๒

(๕) หลักฐานอื่นที่ผู้สมัครนำมาแสดงว่าตนเป็นผู้มีคุณสมบัติครบถ้วนและไม่มีลักษณะต้องห้ามที่มิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งตามข้อ ๙๑

กรณีที่มีหน่วยเลือกตั้งจำนวนมาก ซึ่งต้องใช้รูปถ่ายเพิ่มขึ้นเพื่อประโยชน์และความสะดวกรวดเร็วในการจัดทำประกาศรับสมัครตามแบบ ส.ถ./ผ.ถ. ๔/๕ ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อาจกำหนดให้ผู้สมัครนำรูปถ่ายมาให้เท่าที่จำเป็นเพื่อใช้เป็นต้นแบบในการจัดพิมพ์แบบ ส.ถ./ผ.ถ. ๔/๕

กรณีที่มีผู้ประสงค์จะยื่นใบสมัครพร้อมกันหลายคนหรือยื่นก่อนเวลารับสมัครและไม่อาจตกลงกันได้ ให้ใช้วิธีจับสลากระหว่างผู้สมัครที่ยื่นพร้อมกันหรือยื่นก่อนเวลารับสมัคร

ข้อ ๙๓ กรณีที่ผู้สมัครคนใดยื่นใบสมัครรับเลือกตั้งพร้อมกันตามข้อ ๙๒ ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดให้มีการประชุมผู้สมัครนั้น เพื่อตกลงลำดับการยื่นใบสมัครรับเลือกตั้ง หากไม่สามารถตกลงกันได้ให้ดำเนินการจับสลากต่อหน้าผู้สมัครทั้งหมด

การจับสลากให้ดำเนินการสองครั้ง ดังนี้

(๑) การจับสลากครั้งที่หนึ่ง ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเขียนชื่อผู้สมัครที่ต้องจับสลากบนสลากที่เหมือนกัน แล้วใส่ในภาชนะทึบแสงทำการเขย่าภาชนะให้สลากคละก้นเพื่อไม่ให้ทราบว่าเป็นสลากของผู้สมัครใด แล้วให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้จับสลากชื่อผู้สมัครจากในภาชนะขึ้นมาครั้งละหนึ่งใบ ชื่อผู้สมัครใดที่ถูกจับมาเป็นลำดับแรกให้ถือว่าผู้สมัครนั้นเป็นผู้มีสิทธิจับสลากเพื่อจับสลากตาม (๒) ก่อน ชื่อผู้สมัครใดที่ถูกจับมาเป็นลำดับถัดไปให้ถือว่าผู้สมัครนั้นเป็นผู้มีสิทธิจับสลากเพื่อจับสลากตาม (๒) เป็นลำดับถัดไปตามลำดับจนครบ

(๒) การจับสลากครั้งที่สอง ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเขียนหมายเลขตั้งแต่หมายเลขหนึ่งถึงหมายเลขที่เท่ากับจำนวนผู้สมัครที่ยื่นใบสมัครพร้อมกันบนสลากที่เหมือนกัน แล้วใส่ในภาชนะทึบแสงทำการเขย่าภาชนะให้สลากคละก้น เพื่อไม่ให้ทราบว่าเป็นสลากที่เขียนหมายเลขใดแล้วให้ผู้สมัครตามลำดับของผลการจับสลาก ตาม (๑) ทำการจับสลากเพื่อยื่นใบสมัคร ผู้สมัครใดจับสลากได้หมายเลขใดให้ถือเป็นหมายเลขลำดับในการยื่นใบสมัคร

ข้อ ๙๔ ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดให้มีการตรวจสอบเอกสารหลักฐานประกอบการสมัครของผู้สมัครว่าครบถ้วนหรือไม่ หากตรวจเบื้องต้นแล้วเห็นว่าเอกสารหลักฐานการสมัครไม่ถูกต้องหรือไม่ครบถ้วน ให้คืนเอกสารและหลักฐานทั้งหมดพร้อมค่าธรรมเนียมให้ผู้สมัครนั้น เพื่อไปดำเนินการแก้ไขและนำมายื่นใหม่ในภายหลัง

เมื่อผู้สมัครได้ยื่นใบสมัครและหลักฐานการสมัครพร้อมค่าธรรมเนียมการสมัครแล้ว ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตรวจสอบการลงรายการในใบสมัคร หลักฐานการสมัคร และค่าธรรมเนียมการสมัคร เมื่อเห็นว่าครบถ้วนให้บันทึกการรับสมัครไว้เป็นหลักฐาน พร้อมทั้งออกใบรับใบสมัครให้แก่ผู้สมัครนั้นเรียงตามลำดับการยื่นสมัครตามแบบ ส.ถ./ผ.ถ. ๔/๓ และให้ทำสำเนาฉบับไว้เป็นหลักฐาน

ข้อ ๙๕ เมื่อผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ออกหลักฐานการรับสมัครรับเลือกตั้งให้แก่ผู้สมัครใดแล้ว ผู้สมัครนั้นจะถอนการสมัครมิได้

ข้อ ๙๖ เมื่อเสร็จสิ้นกำหนดเวลาสมัครรับเลือกตั้ง ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสรุปผลการรับสมัครรับเลือกตั้งให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดทราบ และให้ส่งเงินค่าธรรมเนียมการสมัครให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการเลือกตั้งนั้นต่อไป

ส่วนที่ ๓

การตรวจสอบสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง

ข้อ ๙๗ ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตรวจสอบหลักฐานการสมัครและตรวจสอบว่าผู้สมัครมีสิทธิที่จะสมัครรับเลือกตั้งหรือไม่

การตรวจสอบสิทธิในการสมัครรับเลือกตั้งของผู้สมัครตามวรรคหนึ่ง ให้บันทึกถ้อยคำเกี่ยวกับความถูกต้องของเอกสารหลักฐานการสมัคร คุณสมบัติ และลักษณะต้องห้ามตามแบบบันทึกการให้ถ้อยคำต่อท้ายแบบ ส.ถ./ผ.ถ. ๔/๑ หากผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีเหตุอันควรสงสัยเกี่ยวกับหลักฐานการสมัครของผู้สมัครใด ให้แจ้งหน่วยงานที่ออกหลักฐานดังกล่าว เพื่อยืนยันรับรองความถูกต้อง

ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประกาศบัญชีรายชื่อผู้สมัครที่ได้รับสมัครรับเลือกตั้งและไม่ได้รับสมัครรับเลือกตั้งตามแบบ ส.ถ./ผ.ถ. ๔/๔ ภายในเจ็ดวันนับแต่วันปิดรับสมัคร และติดประกาศไว้โดยเปิดเผย ณ ที่เลือกตั้ง หรือบริเวณใกล้เคียงกับที่เลือกตั้ง หรือสถานที่อื่นที่เห็นสมควร พร้อมทั้งจัดส่งสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด จำนวนหนึ่งชุด

สำหรับผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งแต่ละรายให้จัดทำประกาศแยกต่างหาก โดยให้มีชื่อตัว ชื่อสกุล รูปถ่าย หรือรูปภาพที่พิมพ์ชัดเจนเหมือนรูปถ่าย และหมายเลขประจำตัวผู้สมัครที่จะใช้ลงคะแนนเลือกตั้งตามแบบ ส.ถ./ผ.ถ. ๔/๕ และให้ปิดประกาศไว้ ณ สถานที่ ตามวรรคสาม และให้ปิดประกาศคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามในการสมัครรับเลือกตั้งตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พร้อมทั้งจัดส่งสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด จำนวนหนึ่งชุด

ส่วนที่ ๔

การให้หมายเลขประจำตัวผู้สมัคร

ข้อ ๙๘ ให้ผู้สมัครได้รับหมายเลขประจำตัวผู้สมัครที่ใช้ในการลงคะแนนเลือกตั้งตามลำดับก่อนหลังการมายื่นใบสมัครตามลำดับเลขที่ใบรับใบสมัครที่ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นออกให้แต่ละบุคคล

กรณีบุคคลที่ไม่มีชื่อเป็นผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งตามประกาศของผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามแบบ ส.ถ./ผ.ถ. ๔/๔ และต่อมาคณะกรรมการการเลือกตั้งวินิจฉัยให้เป็นผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งได้ตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นให้ถือว่าผู้นั้นได้รับหมายเลขประจำตัวผู้สมัครตามลำดับเลขที่ใบรับใบสมัครที่ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นออกให้

ส่วนที่ ๕

การเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง และการระงับสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นการชั่วคราว

ข้อ ๙๙ เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบคุณสมบัติของผู้สมัคร หากศาลมีคำพิพากษาให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของบุคคลใดและสำนักงานศาลยุติธรรมได้แจ้งคำพิพากษาต่อสำนักงานแล้วให้สำนักงานจัดทำทะเบียนผู้ถูกเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง และบันทึกการถูกเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของบุคคลนั้นไว้

ข้อ ๑๐๐ เมื่อผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดประกาศให้มีการเลือกตั้ง ให้สำนักงานแจ้งรายชื่อผู้ถูกเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งไปยังคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ข้อ ๑๐๑ กรณีคณะกรรมการการเลือกตั้งมีคำสั่งระงับสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นการชั่วคราวให้นำความในข้อ ๙๙ และข้อ ๑๐๐ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ส่วนที่ ๖

ตัวแทนผู้สมัครประจำ ณ ที่เลือกตั้ง

ข้อ ๑๐๒ ตัวแทนผู้สมัครได้แก่บุคคลซึ่งผู้สมัครแต่ละคนแต่งตั้งให้เป็นตัวแทนไปประจำอยู่ ณ ที่ซึ่งคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งจัดไว้ในที่เลือกตั้งแห่งหนึ่งคน เพื่อร่วมสังเกตการณ์การออกเสียงลงคะแนนและการนับคะแนนเลือกตั้งของคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง โดยยื่นหนังสือแต่งตั้งตัวแทนผู้สมัครต่อผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามแบบ ส.ถ./ผ.ถ. ๒/๖ ก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่าเจ็ดวันเมื่อผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นลงลายมือชื่อรับทราบแล้วให้ลงวัน เดือน ปี ในหนังสือนั้น แล้วมอบคืนไปโดยสำเนาเก็บไว้ตรวจสอบหนึ่งฉบับ

ข้อ ๑๐๓ ตัวแทนผู้สมัครต้องอยู่ในที่ซึ่งจัดไว้ ณ ที่เลือกตั้ง ที่ซึ่งสามารถมองเห็นการปฏิบัติงานได้ และห้ามมิให้ปฏิบัติหน้าที่เป็นกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งหรือจับต้องบัตรเลือกตั้ง หรือกล่าวโต้ตอบกับกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งหรือระหว่างกันเองโดยประการที่จะเป็นอุปสรรคแก่การเลือกตั้ง

เมื่อมีการฝ่าฝืนตามวรรคหนึ่ง ให้กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง ตักเตือนและหากยังฝ่าฝืนอีก ให้คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง มีอำนาจสั่งให้ตัวแทนผู้สมัครออกไปจากที่เลือกตั้ง โดยให้เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยประจำที่เลือกตั้งดำเนินการเพื่อให้เป็นไปตามคำสั่ง และให้บันทึกไว้ในรายงานเหตุการณ์ประจำที่เลือกตั้ง ตามแบบ ส.ถ./ผ.ถ. ๕/๓

หากตัวแทนผู้สมัครเห็นว่า เจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้งปฏิบัติหน้าที่ไม่ถูกต้องตามกฎหมาย ให้รีบทักท้วงตามแบบทักท้วงและวิธีการทักท้วงที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดทันที เมื่อคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งได้รับคำทักท้วงแล้วให้จดบันทึกคำทักท้วงพร้อมผลการวินิจฉัยไว้ในรายงานเหตุการณ์ประจำที่เลือกตั้ง ตามแบบ ส.ถ./ผ.ถ. ๕/๓

หมวด ๖

การวินิจฉัยสิทธิสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

ภายหลังประกาศรายชื่อผู้สมัคร

ส่วนที่ ๑

กรณีผู้สมัครไม่มีชื่อในประกาศรายชื่อผู้สมัคร

ข้อ ๑๐๔ ผู้สมัครผู้ใดไม่มีชื่อในประกาศรายชื่อผู้สมัครของผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์รปกครองส่วนท้องถิ่น ให้มีสิทธิยื่นคำร้องขอให้รับสมัครรับเลือกตั้งและประกาศรายชื่อให้เป็นผู้สมัครพร้อมพยานหลักฐาน ณ สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดที่จัดให้มีการเลือกตั้งนั้น ภายในสามวันนับแต่วันที่ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์รปกครองส่วนท้องถิ่นประกาศรายชื่อผู้สมัคร

ข้อ ๑๐๕ คำร้องต้องทำเป็นหนังสือ ใช้ถ้อยคำสุภาพ และมีรายการดังนี้

(๑) วัน เดือน ปี ที่ทำคำร้อง

(๒) ชื่อ ที่อยู่ ของผู้ร้อง

(๓) ข้อเท็จจริงหรือประเด็นที่ต้องการให้วินิจฉัยพร้อมทั้งพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้อง (ถ้ามี)

(๔) ลายมือชื่อผู้ร้อง

ผู้ร้องต้องมายื่นคำร้องด้วยตนเอง เว้นแต่ในกรณีมีเหตุจำเป็นอาจมอบอำนาจให้ผู้ยื่นแทนก็ได้ โดยแนบหนังสือมอบอำนาจพร้อมทั้งระบุเหตุผลความจำเป็นที่ต้องมีการยื่นคำร้องแทนและต้องแนบสำเนาบัตรประจำตัวประชาชนของผู้ร้องและผู้รับมอบอำนาจด้วย

ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดที่ได้รับคำร้อง แจ้งการรับคำร้องไปยังสำนักงานภายในยี่สิบสี่ชั่วโมงนับแต่ได้รับคำร้อง

ข้อ ๑๐๖ คำร้องที่ยื่นเกินระยะเวลาตามข้อ ๑๐๔ หรือคำร้องที่ไม่เป็นไปตามข้อ ๑๐๕ ให้ถือเป็นเหตุที่ไม่รับคำร้องและให้แจ้งเหตุไม่รับคำร้องให้ผู้ร้องทราบในวันถัดจากวันที่มีคำสั่งไม่รับคำร้อง

กรณีที่คณะกรรมการพิจารณาสิทธิสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นประจำจังหวัดตามข้อ ๑๐๗ ไม่รับคำร้องไว้พิจารณาตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัด

ส่งสำเนาคำร้องทางโทรสารหรือจดหมายอิเล็กทรอนิกส์พร้อมพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องและความเห็นภายในวันถัดจากวันที่มีคำสั่งไม่รับคำร้องให้คณะกรรมการการเลือกตั้งพิจารณา

ข้อ ๑๐๗ ในการพิจารณาคำร้องขอให้รับสมัครรับเลือกตั้งตามข้อ ๑๐๔ ให้มีคณะกรรมการพิจารณาสีทธิสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นประจำจังหวัด ซึ่งประกอบด้วย

(๑) ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัด เป็นประธานกรรมการ

(๒) หัวหน้ากลุ่มงานของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดหนึ่งคน เป็นกรรมการ

(๓) พนักงานของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดที่ผ่านการอบรมหลักสูตรสืบสวนและไต่สวนระดับกลางหรือระดับต้นหนึ่งคน เป็นกรรมการและเลขานุการ

คณะกรรมการพิจารณาสีทธิสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นประจำจังหวัดมีหน้าที่และอำนาจในการตรวจสอบข้อเท็จจริง วินิจฉัยสีทธิสมัครรับเลือกตั้งเบื้องต้นและจัดทำความเห็นเสนอต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง

ในการแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาสีทธิสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นประจำจังหวัด ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดเป็นผู้ลงนามในคำสั่งแต่งตั้งนั้น

ข้อ ๑๐๘ ให้คณะกรรมการพิจารณาสีทธิสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นประจำจังหวัด กำหนดวัน เวลา และสถานที่นัดพิจารณาภายในสามวันนับแต่วันที่ได้รับคำร้องจากผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัด และแจ้งให้ผู้ร้องและผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทราบโดยเร็วก่อนวันนัดพิจารณา พร้อมทั้งส่งสำเนาคำร้องให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทราบเพื่อยื่นคำคัดค้านคำร้อง

ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จัดทำคำคัดค้านคำร้อง เอกสารประกอบคำคัดค้าน และบัญชีพยานหลักฐาน รวมทั้งเหตุผลในคำคัดค้านว่าคำร้องไม่ชอบหรือไม่ถูกต้องอย่างไร โดยแสดงข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายสนับสนุนว่าประกาศรายชื่อผู้สมัครได้กระทำโดยชอบอย่างไรมายื่นก่อนเริ่มการพิจารณา

ข้อ ๑๐๙ ในวันนัดพิจารณา เมื่อผู้ร้องและผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมาพร้อมกันแล้ว ให้ทั้งสองฝ่ายมีโอกาสตรวจสอบพยานหลักฐานทั้งปวง หากฝ่ายใดโต้แย้งพยานหลักฐานของอีกฝ่ายหนึ่ง ให้เลขานุการจดบันทึกข้อโต้แย้งนั้นไว้ และต้องจดบันทึกการให้ถ้อยคำของแต่ละฝ่ายไว้ด้วย หากมีความจำเป็นเพื่อประโยชน์แห่งความสมบูรณ์ของพยานหลักฐาน คณะกรรมการพิจารณาสีทธิสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นประจำจังหวัดจะสั่งให้นำพยานหลักฐานมาเพิ่มเติมก็ได้

การรับฟังการชี้แจงของทั้งสองฝ่ายตามวรรคหนึ่ง ต้องดำเนินการให้เสร็จสิ้นภายในสองวันนับแต่วันนัดพิจารณา แล้วรายงานข้อเท็จจริงพร้อมความเห็นให้คณะกรรมการการเลือกตั้งพิจารณาโดยเร็ว

หากผู้ร้องไม่มาในวันนัดพิจารณาให้ถือว่าสละสิทธิในการชี้แจงแสดงพยานหลักฐานหรือให้ถ้อยคำ หรือโต้แย้งพยานหลักฐาน

ข้อ ๑๑๐ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งพิจารณาความเห็นของคณะกรรมการพิจารณาสีทธิสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นประจำจังหวัดและมีคำสั่ง ดังนี้

(๑) สั่งให้ยกคำร้องกรณีเห็นว่าผู้ร้องไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งและให้แจ้งผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดเพื่อดำเนินการแจ้งผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและผู้ร้องทราบโดยเร็ว

(๒) สั่งให้รับสมัครและประกาศรายชื่อให้เป็นผู้สมัครกรณีเห็นว่าผู้ร้องมีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งและให้แจ้งผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดเพื่อดำเนินการแจ้งผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและผู้ร้องโดยเร็ว

กรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งมีคำสั่งตาม (๒) ให้สำนักงานจัดทำคำวินิจฉัยให้แล้วเสร็จภายในสามวันนับแต่วันที่คณะกรรมการการเลือกตั้งมีมติ

เมื่อผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับแจ้งคำวินิจฉัยของคณะกรรมการการเลือกตั้งตามวรรคสองแล้ว ให้ประกาศรายชื่อผู้ร้องเป็นผู้สมัครตามแบบ ส.ถ./ผ.ถ. ๔/๖ และปิดประกาศดังกล่าวพร้อมคำวินิจฉัยคณะกรรมการการเลือกตั้งไว้โดยเปิดเผย ณ ที่เลือกตั้ง หรือบริเวณใกล้เคียงกับที่เลือกตั้ง หรือสถานที่อื่นที่เห็นสมควร

ส่วนที่ ๒

กรณีความปรากฏหรือได้รับแจ้งว่าผู้สมัครไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง

๑. กรณีความปรากฏต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งหรือผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ข้อ ๑๑๑ เมื่อความปรากฏต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าผู้สมัครที่มีชื่อในประกาศรายชื่อผู้สมัครของผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นผู้ใดไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งให้คณะกรรมการการเลือกตั้งวินิจฉัยโดยเร็ว และถ้ามีหลักฐานตามสมควรว่าผู้สมัครนั้นไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง ให้สั่งถอนชื่อออกจากประกาศรายชื่อผู้สมัคร

การวินิจฉัยสิทธิสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นตามวรรคหนึ่ง หากยังมีเหตุอันควรสงสัยต่อความปรากฏดังกล่าว คณะกรรมการการเลือกตั้งอาจสั่งให้ดำเนินการอย่างใดตามที่เห็นสมควรก็ได้

กรณีความปรากฏต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่ายี่สิบวัน ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งวินิจฉัยให้แล้วเสร็จก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่าสิบวัน

ข้อ ๑๑๒ ในกรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งวินิจฉัยว่าผู้สมัครไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง ให้มีคำสั่งถอนชื่อผู้สมัคร และแจ้งผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดเพื่อดำเนินการแจ้งผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและผู้สมัครที่ถูกถอนชื่อทราบโดยเร็ว ทั้งนี้ ให้แจ้งสิทธิในการอุทธรณ์แก่ผู้สมัครที่ถูกถอนชื่อด้วย

กรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งมีคำสั่งตามวรรคหนึ่ง ให้สำนักงานจัดทำคำวินิจฉัยให้แล้วเสร็จภายในสามวันนับแต่วันที่คณะกรรมการการเลือกตั้งมีมติ

เมื่อผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับแจ้งคำวินิจฉัยของคณะกรรมการการเลือกตั้งตามวรรคสองแล้ว ให้ประกาศถอนการสมัคร และปิดประกาศดังกล่าวพร้อมคำวินิจฉัยคณะกรรมการการเลือกตั้งไว้โดยเปิดเผย ณ ที่เลือกตั้ง หรือบริเวณใกล้เคียงกับที่เลือกตั้ง หรือสถานที่อื่นที่เห็นสมควร

ข้อ ๑๑๓ กรณีมีการอุทธรณ์คำวินิจฉัยของคณะกรรมการการเลือกตั้งให้ถอนชื่อผู้สมัคร เมื่อศาลอุทธรณ์หรือศาลอุทธรณ์ภาคมีคำวินิจฉัยให้รับสมัครรับเลือกตั้ง ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการตามคำวินิจฉัยโดยเร็ว

ข้อ ๑๑๔ เมื่อความปรากฏต่อผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นว่าผู้สมัครที่มีชื่อในประกาศรายชื่อผู้สมัครของผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นผู้ใดไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง ให้รวบรวมข้อเท็จจริงและพยานหลักฐาน พร้อมทั้งเสนอความเห็นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งเพื่อวินิจฉัยโดยเร็ว และให้นำความในข้อ ๑๑๑ ข้อ ๑๑๒ และข้อ ๑๑๓ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

๒. กรณีได้รับแจ้งว่าผู้สมัครไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง

ข้อ ๑๑๕ บุคคลใดเห็นว่าผู้สมัครที่มีชื่อในประกาศรายชื่อผู้สมัครของผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นผู้ใดไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง ให้ยื่นคำร้องพร้อมพยานหลักฐาน ณ สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดที่จัดให้มีการเลือกตั้งนั้น และให้นำความในข้อ ๑๐๕ ข้อ ๑๐๖ และข้อ ๑๑๑ วรรคสาม มาใช้บังคับโดยอนุโลม

กรณียื่นคำร้องที่สำนักงาน ให้จัดส่งคำร้องและพยานหลักฐานให้สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดที่จัดให้มีการเลือกตั้งนั้นภายในวันที่ได้รับคำร้อง

ข้อ ๑๑๖ ให้คณะกรรมการพิจารณาสิทธิสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นประจำจังหวัด กำหนดวัน เวลา และสถานที่นัดพิจารณาภายในสามวันนับแต่วันที่ได้รับคำร้องจากผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัด และแจ้งให้ผู้ร้องและผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทราบโดยเร็วก่อนวันนัดพิจารณา พร้อมทั้งส่งสำเนาคำร้องให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทราบเพื่อยื่นคำคัดค้านคำร้อง

เมื่อกำหนดวัน เวลา และสถานที่นัดพิจารณาแล้วให้แจ้งผู้สมัครที่ถูกคัดค้านทราบโดยเร็วเพื่อจัดทำคำคัดค้าน เอกสารประกอบการคัดค้าน และบัญชีพยานหลักฐาน ในการพิจารณาให้นำความในข้อ ๑๐๙ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ ๑๑๗ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งพิจารณาความเห็นของคณะกรรมการพิจารณาสิทธิสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นประจำจังหวัดและมีคำสั่ง ดังนี้

(๑) สั่งให้ยกคำร้องกรณีเห็นว่าผู้สมัครมีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง และแจ้งผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดเพื่อดำเนินการแจ้งผู้ร้อง ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และผู้สมัครที่ถูกคัดค้านทราบโดยเร็ว

(๒) สั่งให้ถอนชื่อผู้สมัครกรณีเห็นว่าผู้สมัครไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง และแจ้งผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดเพื่อดำเนินการแจ้งผู้ร้อง ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และผู้สมัครที่ถูกคัดค้านทราบโดยเร็ว ทั้งนี้ ให้แจ้งสิทธิในการอุทธรณ์แก่ผู้สมัครที่ถูกถอนชื่อด้วย

กรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งมีคำสั่งตาม (๒) ให้นำความในข้อ ๑๑๐ วรรคสอง มาใช้บังคับโดยอนุโลม และให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการถอนชื่อผู้สมัครที่ถูกร้องจากประกาศรายชื่อผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งโดยเร็ว และต้องปิดประกาศคำวินิจฉัยไว้ ณ ที่เลือกตั้งหรือบริเวณใกล้เคียงกับที่เลือกตั้ง หรือสถานที่อื่นที่เห็นสมควร

ข้อ ๑๑๘ กรณีมีการอุทธรณ์คำวินิจฉัยของคณะกรรมการการเลือกตั้งให้ถอนชื่อผู้สมัคร ให้นำความในข้อ ๑๑๓ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

หมวด ๗

ค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งของผู้สมัคร

ส่วนที่ ๑

หลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลากำหนดจำนวนเงินค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งของผู้สมัคร

ข้อ ๑๑๙ เมื่อจะมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประเภทใดแล้ว ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดประกาศกำหนดจำนวนเงินค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งของผู้สมัครก่อนประกาศให้มีการเลือกตั้งตามแบบ ส.ถ./ผ.ถ. ๑/๑๒ และคำนึงถึงหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

- (๑) ขนาดพื้นที่ และลักษณะทางภูมิศาสตร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- (๒) จำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง
- (๓) จำนวนหน่วยเลือกตั้ง
- (๔) ดัชนีราคาผู้บริโภคตามประกาศของกระทรวงพาณิชย์

เพื่อประโยชน์ในการกำหนดจำนวนเงินค่าใช้จ่ายตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดแต่งตั้งคณะกรรมการไม่เกินจำนวนเจ็ดคน ซึ่งประกอบไปด้วยผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดเป็นประธาน ปลัดจังหวัดหรือผู้แทน พาณิชย์จังหวัดหรือผู้แทน ท้องถิ่นจังหวัดหรือผู้แทน ผู้แทนหัวหน้าพนักงานส่วนท้องถิ่นแต่ละประเภทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และบุคคลอื่นที่ประธานอนุกรรมการเห็นสมควรเป็นอนุกรรมการ โดยให้พนักงานของสำนักงานที่ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดมอบหมายเป็นเลขานุการ เพื่อพิจารณาให้ความเห็น

สำหรับกรุงเทพมหานคร ให้มีคณะกรรมการตามวรรคสองไม่เกินจำนวนเจ็ดคน ซึ่งประกอบไปด้วย ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำกรุงเทพมหานครเป็นประธาน ผู้แทนสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย ผู้แทนสำนักงานปกครองและทะเบียนกรุงเทพมหานคร ผู้แทนกระทรวงพาณิชย์ ผู้แทนสำนักงานคลังกรุงเทพมหานคร และบุคคลอื่นที่ประธานอนุกรรมการเห็นสมควรเป็นอนุกรรมการ โดยให้พนักงานของสำนักงานที่ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำกรุงเทพมหานครมอบหมายเป็นเลขานุการ เพื่อพิจารณาให้ความเห็น

สำหรับเบี้ยประชุมคณะกรรมการตามวรรคสองและวรรคสามให้เป็นไปตามระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยเบี้ยประชุมกรรมการ อนุกรรมการ หรือผู้ทำงาน

ทั้งนี้ วิธีการในการคำนวณค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งของผู้สมัคร ให้เป็นไปตามที่เลขาธิการคณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

ข้อ ๑๒๐ ผู้สมัครแต่ละคนต้องใช้จ่ายในการเลือกตั้งแต่ละครั้งไม่เกินจำนวนเงินที่ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดกำหนด จำนวนเงินค่าใช้จ่ายดังกล่าวให้รวมถึงบรรดาเงินที่บุคคลอื่นได้จ่ายหรือรับว่าจะจ่ายแทน และทรัพย์สินที่บุคคลอื่นได้นำมาทำให้หรือยกให้โดยไม่คิดค่าตอบแทน ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ในการหาเสียงเลือกตั้ง ของผู้สมัครโดยผู้สมัครรับหรือยินยอม ในกรณีที่น่าทรัพย์สินมาให้ใช้ ให้คำนวณตามอัตราค่าเช่าหรือค่าตอบแทนตามปกติในท้องถิ่น

ในกรณีที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใดประกาศให้มีการเลือกตั้งและมีพฤติการณ์พิเศษต้องขยายระยะเวลาการจัดการเลือกตั้งออกไป ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดประกาศขยายจำนวนเงินค่าใช้จ่ายตามสัดส่วนจำนวนวันที่เพิ่มขึ้น

กรณีที่มีการจัดให้มีการเลือกตั้งใหม่ ก่อนประกาศผลการเลือกตั้งและไม่ต้องดำเนินการรับสมัครรับเลือกตั้งใหม่ผู้สมัครแต่ละคนจะต้องใช้จ่ายในการเลือกตั้งใหม่ได้ไม่เกินหนึ่งในสามของจำนวนเงินตามวรรคหนึ่ง

กรณีที่มีการจัดให้มีการเลือกตั้งใหม่ก่อนประกาศผลการเลือกตั้งและมีการรับสมัครรับเลือกตั้งใหม่ผู้สมัครแต่ละคนจะต้องใช้จ่ายในการเลือกตั้งใหม่ได้ไม่เกินกึ่งหนึ่งของจำนวนเงินตามวรรคหนึ่ง

ข้อ ๑๒๑ เมื่อผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดออกประกาศกำหนดจำนวนเงินค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งของผู้สมัครตามแบบ ส.ถ./ผ.ถ. ๑/๑๒ แล้ว ให้ปิดประกาศไว้ ณ ศาลากลางจังหวัด สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด ที่ว่าการอำเภอและที่ทำการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการเลือกตั้งอย่างน้อยแห่งละหนึ่งชุดภายในสามวันนับแต่วันที่ออกประกาศกำหนดจำนวนเงินค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้ง

ส่วนที่ ๒

หลักเกณฑ์และวิธีการจัดทำบัญชีรายรับและรายจ่ายในการเลือกตั้ง

ข้อ ๑๒๒ ให้ผู้สมัครจัดทำบัญชีรายรับและรายจ่ายในการเลือกตั้งตามแบบ ส.ถ./ผ.ถ. ๑/๑๓ (ก) - ส.ถ./ผ.ถ. ๑/๑๓ (ข)

ข้อ ๑๒๓ ในการจัดทำบัญชี ให้บันทึกรายการรายรับและรายจ่ายตามที่เกิดขึ้นจริงภายในระยะเวลาที่กำหนดตามมาตรา ๖๑ แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ โดยทุกรายการจะต้องมีเอกสารหลักฐานประกอบการบันทึกบัญชี

กรณีเอกสารหลักฐานประกอบการบันทึกบัญชีที่เป็นใบรับเงิน/ทรัพย์สินตามแบบ ส.ถ./ผ.ถ. ๑/๑๓ (จ) อย่างน้อยต้องมีรายการดังนี้ วัน เดือน ปี ชื่อตัว ชื่อสกุล ที่อยู่ของผู้ให้เงินหรือทรัพย์สิน และผู้รับเงินหรือทรัพย์สิน รายละเอียดการรับเงินหรือทรัพย์สิน จำนวนเงิน และลายมือชื่อของผู้ให้เงินหรือทรัพย์สิน และผู้รับเงินหรือทรัพย์สิน

กรณีเอกสารหลักฐานประกอบการบันทึกบัญชีที่เป็นใบเสร็จรับเงิน หรือใบสำคัญรับเงิน ตามแบบ ส.ถ./ผ.ถ. ๑/๑๓ (ฉ) หรือเอกสารหลักฐานแห่งอื่น อย่างน้อยต้องมีรายการดังนี้ วัน เดือน ปี ชื่อตัว ชื่อสกุล ที่อยู่ของผู้รับเงิน รายการรับเงิน จำนวนเงินและลายมือชื่อของผู้รับเงินและผู้จ่ายเงิน

กรณีเอกสารหลักฐานประกอบการบันทึกบัญชีที่เป็นใบรับรองการจ่ายเงิน ตามแบบ ส.ถ./ผ.ถ. ๑/๑๓ (ซ) อย่างน้อยต้องมีรายการดังนี้ วัน เดือน ปี ชื่อตัว ชื่อสกุล ที่อยู่ของผู้จ่ายเงิน รายการจ่ายเงิน จำนวนเงิน และลายมือชื่อของผู้จ่ายเงิน

ข้อ ๑๒๔ ภายในเก้าสิบวันนับจากวันเลือกตั้ง ให้ผู้สมัครแต่ละคนยื่นบัญชีรายรับและรายจ่ายในการเลือกตั้ง พร้อมทั้งหลักฐานที่เกี่ยวข้องให้ถูกต้องครบถ้วนตามความเป็นจริงด้วยตนเอง หรือมอบอำนาจเป็นหนังสือให้ผู้อื่นยื่นแทนต่อผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัด หรืออาจยื่นด้วยวิธีการอื่นตามที่เลขาธิการคณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดก็ได้

ข้อ ๑๒๕ เมื่อผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดได้รับบัญชีรายรับและรายจ่ายในการเลือกตั้งตามข้อ ๑๒๔ แล้วให้จัดทำประกาศบัญชีรายรับและรายจ่ายในการเลือกตั้งของผู้สมัครแต่ละคนตามแบบ ส.ถ./ผ.ถ. ๑/๑๓ และให้ปิดประกาศ ณ สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด ที่ทำการองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการเลือกตั้ง และที่อื่นที่เห็นสมควร ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ครบกำหนดยื่นบัญชีรายรับและรายจ่ายในการเลือกตั้ง และเก็บไว้เป็นหลักฐาน ณ สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดหนึ่งชุด

ข้อ ๑๒๖ กรณีที่ผู้สมัครยื่นบัญชีรายรับและรายจ่ายในการเลือกตั้งไม่ถูกต้องครบถ้วน หรือมีเหตุอันควรสงสัยหรือได้รับแจ้งโดยมีหลักฐานอันสมควรว่าผู้สมัครผู้ใดใช้จ่ายในการเลือกตั้งเกินจำนวนเงินที่ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดประกาศกำหนด ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดสอบหาข้อเท็จจริง โดยอาจมอบหมายให้พนักงานของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดคนใดคนหนึ่งหรือหลายคนทำการสอบหาข้อเท็จจริงให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่ครบกำหนดยื่นบัญชีรายรับและรายจ่ายในการเลือกตั้ง หรือภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่มิเหตุอันควรสงสัยหรือได้รับแจ้งแล้วแต่กรณี

หมวด ๘

การดำเนินการเลือกตั้ง

ส่วนที่ ๑

หีบบัตรเลือกตั้ง

ข้อ ๑๒๗ หีบบัตรเลือกตั้งให้มีลักษณะ ดังนี้

(๑) ทำด้วยโลหะหรือวัสดุอื่นที่มั่นคงและแข็งแรง

(๒) มีฝาด้านบน และมีช่องสำหรับใส่บัตรเลือกตั้ง

(๓) ระหว่างตัวฝากับตัวหีบบัตรเลือกตั้ง ให้มีที่ใส่กุญแจหรือสายรัดหรือวัสดุอื่นแทนกุญแจ

(๔) สามารถมองเห็นภายในได้ บางส่วนอาจเป็นลักษณะโปร่งใส

(๕) โดยรอบต้องมีลักษณะมิดชิด เมื่อปิดฝาใส่กุญแจ หรือสายรัด หรือวัสดุอื่นแทนกุญแจแล้ว ไม่สามารถนำบัตรเลือกตั้งใส่หรือออกจากหีบบัตรเลือกตั้งได้

(๖) มีขนาดเพียงพอที่จะบรรจุบัตรเลือกตั้งของแต่ละหน่วยเลือกตั้ง

ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถใช้หีบบัตรเลือกตั้งที่มีอยู่เดิมได้

ข้อ ๑๒๘ กรณีที่มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่นในวัน เวลา และที่เลือกตั้งเดียวกัน ให้ใช้หีบบัตรเลือกตั้งแยกจากกัน โดยให้มีเครื่องหมายหรือสีของหีบบัตรเลือกตั้งให้แตกต่างกันเพื่อให้ทราบชัดเจนว่าเป็นหีบบัตรเลือกตั้งประเภทใด

ข้อ ๑๒๙ กรณีมีเหตุสุดวิสัยไม่สามารถจัดหาหีบบัตรเลือกตั้งให้มีลักษณะตามข้อ ๑๒๗ หรือข้อ ๑๒๘ ได้ คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจกำหนดสิ่งที่ใช้แทนหีบบัตรเลือกตั้งได้

ส่วนที่ ๒

บัตรเลือกตั้ง

ข้อ ๑๓๐ บัตรเลือกตั้งให้ใช้กระดาษที่มีขนาดกว้างยาวตามความจำเป็น

ข้อ ๑๓๑ บัตรเลือกตั้งและต้นข้าวบัตรเลือกตั้งให้เย็บเป็นเล่ม เล่มละไม่น้อยกว่ายี่สิบบัตรและให้มีปกหน้าและปกหลัง มีรอยปรุเพื่อให้ฉีกบัตรเลือกตั้งออกจากต้นข้าวบัตรเลือกตั้งได้

ปกหน้าอย่างน้อยให้มีรายการดังนี้ เล่มที่ ..... เลขที่ ..... ถึงเลขที่ ..... จำนวน..... บัตรเลือกตั้งสำหรับการเลือกตั้งประเภทใด หน่วยเลือกตั้งที่ ..... หมู่ที่ ..... ตำบล/แขวง ..... (เทศบาล .....) อำเภอ/เขต ..... ที่เลือกตั้ง ..... เขตเลือกตั้ง ..... จังหวัด ..... และมีช่องสำหรับลงลายมือชื่อผู้มอบบัตรเลือกตั้งและผู้รับบัตรเลือกตั้ง

ปกหลังอย่างน้อยให้มีรายการดังนี้ บัตรเลือกตั้ง จำนวน ..... บัตร ใช้แล้ว จำนวน ..... บัตร ได้ตรวจสอบจำนวนบัตรเลือกตั้งแล้วเหลือ จำนวน ..... บัตร และมีช่องสำหรับลงลายมือชื่อคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง ผู้ตรวจสอบและนำส่ง

ข้อ ๑๓๒ ต้นข้าวบัตรเลือกตั้งอย่างน้อยให้มีรายการดังนี้ เล่มที่ ..... เลขที่ ..... ลำดับที่ ตามบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ..... อยู่ด้านบนของต้นข้าวบัตรเลือกตั้ง และมีที่ลงลายมือชื่อของกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งผู้ที่ย้ายบัตรเลือกตั้ง และมีช่องสำหรับลงลายมือชื่อหรือพิมพ์ลายนิ้วมือของผู้มีสิทธิเลือกตั้งด้วยเพื่อเป็นหลักฐานการรับบัตรเลือกตั้ง

ข้อ ๑๓๓ บัตรเลือกตั้งอย่างน้อยให้มีลักษณะ ดังนี้

(๑) บัตรเลือกตั้งเมื่อพับแล้วด้านหน้ามีแถบสีอยู่บริเวณขอบขวา ถัดไปทางซ้าย มีตราครุฑ และถัดลงไปมีข้อความว่า “บัตรเลือกตั้ง.....(ระบุชื่อประเภทสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น).....”

(๒) ด้านในของบัตรเลือกตั้งต้องมี หมายเลขประจำตัวผู้สมัคร ช่องทำเครื่องหมาย ช่องไม่เลือก ผู้สมัครผู้ใด และคำอธิบายเกี่ยวกับการทำเครื่องหมาย

ก่อนนำบัตรเลือกตั้งไปใช้ในการเลือกตั้งครั้งใด เมื่อใด ให้มีการประทับตราหรือเครื่องหมายตามแบบ ที่ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดกำหนด

กรณีที่มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่นในวัน เวลา และที่เลือกตั้งเดียวกัน ให้สีบัตรเลือกตั้งแตกต่างกัน

ข้อ ๑๓๔ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายเป็นผู้กำกับ ควบคุมการจัดพิมพ์ และการจัดส่งบัตรเลือกตั้ง การกำหนดมาตรการป้องกันการปลอมแปลงและรักษาความปลอดภัยบัตรเลือกตั้ง โดยให้โรงพิมพ์ที่คณะกรรมการการเลือกตั้งมอบหมายเป็นผู้จัดพิมพ์ให้มีจำนวนเพียงพอต่อการเลือกตั้ง ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละแห่ง

สำหรับการจัดส่งบัตรเลือกตั้งตามวรรคหนึ่ง ให้กระทำได้โดยวิธีการ ดังนี้

(๑) มอบหมายบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด หรือหน่วยงานหรือองค์กรที่คณะกรรมการการเลือกตั้ง กำหนด ดำเนินการจัดส่ง

(๒) ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่งตั้งข้าราชการ พนักงาน ส่วนท้องถิ่น หรือลูกจ้าง จำนวนสามคน เป็นคณะกรรมการรับบัตรเลือกตั้ง โดยให้เดินทางมารับมอบบัตรเลือกตั้ง จากโรงพิมพ์

(๓) วิธีการอื่นตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

ทั้งนี้ การจัดส่งโดยวิธีการใดให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นผู้กำหนดโดยความเห็นชอบของผู้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัด และให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการจัดพิมพ์และการจัดส่งบัตรเลือกตั้ง

ส่วนที่ ๓

การดำเนินงานก่อนวันเลือกตั้ง

ข้อ ๑๓๕ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดเตรียมหีบบัตรเลือกตั้ง บัตรเลือกตั้ง บัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง แบบพิมพ์ที่ใช้ในการเลือกตั้ง และอุปกรณ์การเลือกตั้งที่ต้องใช้ในการเลือกตั้งของแต่ละหน่วยเลือกตั้งให้พร้อมก่อนวันเลือกตั้ง เพื่อส่งมอบให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการตามข้อ ๑๓๖

ข้อ ๑๓๖ ก่อนวันเลือกตั้งให้อำนาจกรรมการเลือกตั้งประจำองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายดำเนินการเกี่ยวกับการมอบหีบบัตรเลือกตั้ง บัตรเลือกตั้ง แบบพิมพ์ที่ใช้ในการเลือกตั้ง ที่หน่วยเลือกตั้ง และเอกสารหลักฐาน ตลอดจนอุปกรณ์การเลือกตั้งที่ใช้ในการเลือกตั้งแก่คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งของหน่วยเลือกตั้งที่อยู่ในเขตรับผิดชอบให้เป็นไปด้วยความรวดเร็วและเสร็จเรียบร้อย โดยให้มีเวลาเพียงพอที่จะตรวจสอบ และนับจำนวนบัตรเลือกตั้ง บัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง แบบพิมพ์ และอุปกรณ์การเลือกตั้ง ที่ต้องใช้ในการเลือกตั้ง

จำนวนบัตรเลือกตั้งและอุปกรณ์การเลือกตั้งที่ต้องใช้ในการเลือกตั้ง ต้องพิจารณาและคำนวณด้วยความรอบคอบให้มีจำนวนเพียงพอที่จะใช้ในการออกเสียงลงคะแนนด้วย

ข้อ ๑๓๗ ให้กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งไม่น้อยกว่าสามคนและเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยประจำที่เลือกตั้งเป็นผู้รับหีบบัตรเลือกตั้ง บัตรเลือกตั้ง บัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง แบบพิมพ์ และอุปกรณ์การเลือกตั้งที่ต้องใช้ในการเลือกตั้งจากบุคคลหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายตามข้อ ๑๓๖

กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งและเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยประจำที่เลือกตั้งตามวรรคหนึ่ง จะต้องตรวจสอบบัตรเลือกตั้งและตราประทับบนบัตรเลือกตั้งตามข้อ ๑๓๓ และนับจำนวนบัตรเลือกตั้งให้ถูกต้องครบถ้วนรวมทั้งบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง แบบพิมพ์ และอุปกรณ์การเลือกตั้งที่ต้องใช้ในการเลือกตั้งให้ถูกต้องและลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐาน

ข้อ ๑๓๘ เมื่อกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง และเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยประจำที่เลือกตั้ง ได้ตรวจสอบและนับจำนวนบัตรเลือกตั้ง บัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง แบบพิมพ์ และวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ที่ใช้ในการเลือกตั้งถูกต้องครบถ้วนแล้ว ให้ลงลายมือชื่อผู้มอบและผู้รับมอบไว้เป็นหลักฐาน และให้นำบัตรเลือกตั้งทั้งหมดบรรจุลงในหีบบัตรเลือกตั้ง แล้วให้ปิดหีบบัตรเลือกตั้ง ใส่สายรัดหรืออุปกรณ์อื่นแทนสายรัด ปิดเทปกาวรอยต่อรอบหีบบัตรเลือกตั้ง และลงลายมือชื่อคร่อมรอยต่อระหว่างเทปกาวและหีบบัตรเลือกตั้ง และให้ปิดช่องใส่บัตรเลือกตั้ง สำหรับบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง แบบพิมพ์ และวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ให้รวมเก็บไว้ในถุงวัสดุ กรณีใช้หีบบัตรเลือกตั้งพลาสติก ไม่ต้องปิดเทปกาวรอยต่อรอบหีบบัตรเลือกตั้ง แล้วนำไปเก็บรักษาไว้ในที่ปลอดภัย

ส่วนที่ ๔

การดำเนินงานในวันเลือกตั้ง

ข้อ ๑๓๙ ในวันเลือกตั้ง ให้คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งและผู้ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้ง นำหีบบัตรเลือกตั้ง บัตรเลือกตั้ง บัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง แบบพิมพ์ และอุปกรณ์การเลือกตั้งที่ต้องใช้ในการเลือกตั้งไปถึงที่เลือกตั้งเวลาประมาณ ๐๗.๐๐ นาฬิกา เพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับการออกเสียงลงคะแนน

ข้อ ๑๔๐ ก่อนเริ่มเปิดการออกเสียงลงคะแนน ให้คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งเปิดหีบบัตรเลือกตั้งเพื่อตรวจสอบและนับจำนวนบัตรเลือกตั้งทั้งหมด แล้วจัดทำประกาศจำนวนบัตรเลือกตั้งก่อนการออกเสียงลงคะแนนตามแบบ ส.ถ./ผ.ถ. ๕/๒ จำนวนสามชุด เพื่อ

(๑) ปิดประกาศไว้ ณ ที่เลือกตั้ง

(๒) ส่งให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

(๓) เก็บไว้เป็นหลักฐาน

ข้อ ๑๔๑ คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งต้องจัดแบ่งหน้าที่กัน ดังต่อไปนี้

(๑) หน้าที่อำนวยความสะดวกบริเวณที่เลือกตั้ง ได้แก่ การประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับลำดับที่ของผู้มีสิทธิเลือกตั้งในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง (ส.ถ./ผ.ถ. ๑/๕) การจัดระเบียบและควบคุมดูแลให้ความสะดวกแก่ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งคนพิการหรือทุพพลภาพ หรือผู้สูงอายุที่มาแสดงตนใช้สิทธิออกเสียงลงคะแนน เพื่อให้การดำเนินการเลือกตั้งเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและเป็นระเบียบ

(๒) หน้าที่ตรวจบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ได้แก่ ตรวจสอบบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งลงลายมือชื่อในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง หากลงลายมือชื่อไม่ได้ให้พิมพ์ลายนิ้วหัวแม่มือขวาในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง แล้วส่งหลักฐานแสดงตนให้กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งผู้ทำหน้าที่มอบบัตรเลือกตั้ง

(๓) หน้าที่มอบบัตรเลือกตั้ง ได้แก่ การบันทึกหมายเลขลำดับที่ตามบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งไว้ที่ต้นข้าวบัตรเลือกตั้ง การจัดให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งลงลายมือชื่อ หากลงลายมือชื่อไม่ได้ให้พิมพ์ลายนิ้วหัวแม่มือขวาไว้ที่ต้นข้าวบัตรเลือกตั้ง การมอบบัตรเลือกตั้งพร้อมหลักฐานแสดงตนให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งนั้นไปออกเสียงลงคะแนน

(๔) หน้าที่ควบคุมคูหาลงคะแนน ได้แก่ ปิดประกาศคำเตือนในการกระทำอันเป็นความผิดเกี่ยวกับบัตรเลือกตั้งที่ด้านในคูหาลงคะแนนทุกคูหา รวมทั้งจัดระเบียบในการเข้าไปออกเสียงลงคะแนนในคูหาลงคะแนนให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย

(๕) หน้าที่ควบคุมหีบบัตรเลือกตั้ง ได้แก่ การควบคุมดูแลหีบบัตรเลือกตั้งและอำนวยความสะดวกในการใส่บัตรเลือกตั้งของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ควบคุมดูแลไม่ให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งนำบัตรเลือกตั้งออกไปจากที่เลือกตั้ง

กรณีมีกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งเหลืออยู่ ให้คอยสับเปลี่ยนช่วยเหลือกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่

ข้อ ๑๔๒ เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกแก่ผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้ง คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งอาจแบ่งบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งชุดที่ใช้ตรวจสอบและหมายเหตุการออกเสียงลงคะแนน และเมื่อปิดออกเสียงลงคะแนนแล้วให้รวมบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งดังกล่าวให้เป็นชุดเดียวดังเดิม เพื่อให้การตรวจสอบรายชื่อและส่งบัตรเลือกตั้งรวดเร็วขึ้น

ข้อ ๑๔๓ เมื่อถึงเวลาเปิดการออกเสียงลงคะแนน ให้คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งนำหีบบัตรเลือกตั้งมาแสดงให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งซึ่งอยู่ ณ ที่เลือกตั้งเห็นว่าเป็นหีบเปล่า เสร็จแล้วให้ปิดหีบบัตรเลือกตั้งพร้อมกับปิดเทปกาวผนึกรอยต่อภายนอกหีบบัตรเลือกตั้งและใส่สายรัดหรืออุปกรณ์อื่นแทนสายรัด เสร็จแล้วเปิดช่องใส่บัตรเลือกตั้งและบันทึกการดำเนินการดังกล่าวในรายงานเหตุการณ์ประจำที่เลือกตั้ง (ส.ถ./ผ.ถ. ๕/๓) โดยให้กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งไม่น้อยกว่าสามคน และผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่น้อยกว่าสองคนซึ่งอยู่ในที่เลือกตั้งในขณะนั้นลงลายมือชื่อในรายงานเหตุการณ์ประจำที่เลือกตั้ง เว้นแต่ไม่มีผู้มีสิทธิเลือกตั้งอยู่ ณ ที่เลือกตั้งนั้น กรณีใช้หีบบัตรเลือกตั้งพลาสติกไม่ต้องปิดเทปกาวรอยต่อรอบหีบบัตรเลือกตั้ง

ข้อ ๑๔๔ เมื่อได้ดำเนินการตามข้อ ๑๔๓ แล้ว ให้ประธานกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งกล่าวเปิดการออกเสียงลงคะแนน เช่น กล่าวว่ บัดนี้ถึงเวลาการออกเสียงลงคะแนนแล้วขอเปิดการออกเสียงลงคะแนน แล้วจึงเริ่มการดำเนินการออกเสียงลงคะแนนต่อไป

ข้อ ๑๔๕ ให้เปิดการออกเสียงลงคะแนนตั้งแต่เวลา ๐๘.๐๐ นาฬิกา ถึงเวลา ๑๗.๐๐ นาฬิกา

ส่วนที่ ๕

การออกเสียงลงคะแนน

ข้อ ๑๔๖ หลักฐานในการขอใช้สิทธิเลือกตั้งได้แก่ บัตรประจำตัวประชาชน หรือบัตรประจำตัวประชาชนที่หมดอายุ หรือหลักฐานอื่นใดของทางราชการ หรือหน่วยงานของรัฐที่มีรูปถ่ายและเลขประจำตัวประชาชนของผู้ถือบัตร

ข้อ ๑๔๗ การตรวจสอบการขอใช้สิทธิเลือกตั้ง ให้กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งผู้ทำหน้าที่ตรวจสอบบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ตรวจสอบหลักฐานตามข้อ ๑๔๖ ของผู้มาแสดงตนเพื่อขอใช้สิทธิเลือกตั้งกับบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง (ส.ถ./ผ.ถ. ๑/๕) เมื่อพบชื่อและตรวจสอบถูกต้องแล้ว ให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งลงลายมือชื่อในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง (ส.ถ./ผ.ถ. ๑/๕) ไว้เป็นหลักฐาน แล้วส่งหลักฐานแสดงตนพร้อมแจ้งลำดับที่ในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งของผู้แสดงตนใช้สิทธิเลือกตั้งให้กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งผู้ทำหน้าที่มอบบัตรเลือกตั้ง

ให้กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งผู้ทำหน้าที่มอบบัตรเลือกตั้ง จดลำดับที่ในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งของผู้มีสิทธิเลือกตั้งไว้ที่ต้นขั้วบัตรเลือกตั้ง พร้อมทั้งให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งลงลายมือชื่อไว้ที่ต้นขั้วบัตรเลือกตั้ง แล้วให้กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งลงลายมือชื่อในต้นขั้วบัตรเลือกตั้งแล้วมอบบัตรเลือกตั้งพร้อมหลักฐานแสดงตนให้แก่ผู้นั้นเพื่อไปออกเสียงลงคะแนน

ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง หากผู้มีสิทธิเลือกตั้งลงลายมือชื่อไม่ได้ให้พิมพ์ลายนิ้วหัวแม่มือขวา และหากไม่มีนิ้วหัวแม่มือขวาให้พิมพ์ลายนิ้วหัวแม่มือซ้าย ถ้าไม่มีนิ้วหัวแม่มือทั้งสองข้างให้พิมพ์ลายนิ้วมือใดนิ้วมือหนึ่งแทน หากไม่มีนิ้วมือที่สามารถพิมพ์ลงในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งได้ให้ได้รับการยกเว้นและให้กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งหมายความว่าไม่มีนิ้วมือในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

ข้อ ๑๔๘ ในกรณีผู้ทักท้วงหรือกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งสงสัยว่าผู้มาแสดงตนไม่ใช่ผู้มีชื่อในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง (ส.ถ./ผ.ถ. ๑/๕) ให้คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งประชุมและวินิจฉัยชี้ขาดว่าผู้ถูกทักท้วงหรือผู้ถูกสงสัยเป็นผู้มีชื่อในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งหรือไม่ หากคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งวินิจฉัยว่าผู้ถูกทักท้วงหรือผู้ถูกสงสัยเป็นผู้ไม่มีสิทธิเลือกตั้งในหน่วยเลือกตั้งนั้น ให้คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งทำบันทึกคำวินิจฉัยลงในรายงานเหตุการณ์ประจำที่เลือกตั้ง (ส.ถ./ผ.ถ. ๕/๓) แต่ถ้าผู้ถูกทักท้วงหรือผู้ถูกสงสัยรู้อยู่แล้วว่าตนเป็นผู้ไม่มีสิทธิเลือกตั้งในหน่วยเลือกตั้งนั้น พยายามออกเสียงลงคะแนนหรือออกเสียงลงคะแนนโดยแสดงบัตรประจำตัวประชาชนหรือหลักฐานอื่นที่มีได้มีไว้สำหรับตนหรือที่ปลอมแปลงขึ้นต่อกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง ให้คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งเป็นผู้มีอำนาจกระทำการแทนคณะกรรมการการเลือกตั้งในฐานะผู้เสียหาย แจ้งความร้องทุกข์กล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวน ดำเนินคดีแก่ผู้กระทำการดังกล่าว

ถ้าคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งประชุมและวินิจฉัยชี้ขาดว่าผู้ถูกทักท้วงหรือผู้ถูกสงสัยเป็นผู้มีชื่อในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ให้มอบบัตรเลือกตั้งให้ผู้นั้นเพื่อไปออกเสียงลงคะแนนและให้บันทึกคำวินิจฉัยลงในรายงานเหตุการณ์ประจำที่เลือกตั้ง (ส.ถ./ผ.ถ. ๕/๓) ด้วย

ข้อ ๑๔๙ ผู้มีสิทธิเลือกตั้งซึ่งมีชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งของหน่วยเลือกตั้งใดให้ลงคะแนนเลือกตั้งได้เฉพาะหน่วยเลือกตั้งนั้น กรณีที่ผู้ใดมีชื่อเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งหลายหน่วยเลือกตั้ง ให้มีสิทธิลงคะแนนเลือกตั้งได้เพียงแห่งเดียว

ผู้มีสิทธิเลือกตั้งซึ่งได้รับการแต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่ในการเลือกตั้งมีสิทธิลงคะแนนเลือกตั้งในหน่วยเลือกตั้งที่ตนต้องปฏิบัติหน้าที่นั้นได้ โดยไม่ต้องมีชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง แต่หน่วยเลือกตั้งที่ตนปฏิบัติหน้าที่นั้นต้องอยู่ในเขตเลือกตั้งที่ตนมีสิทธิเลือกตั้ง

ให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งตามวรรคสอง ซึ่งประสงค์จะลงคะแนนเลือกตั้งในหน่วยเลือกตั้งที่ตนต้องปฏิบัติหน้าที่ แสดงหลักฐานคำสั่งแต่งตั้งต่อคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งในหน่วยเลือกตั้งก่อนทำการออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้ง เมื่อคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งตรวจสอบถูกต้องแล้วให้คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งเพิ่มชื่อในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง (ส.ถ./ผ.ถ. ๑/๕) อีกส่วนหนึ่งและไม่ให้นับรวมกับจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในหน่วยเลือกตั้งนั้น แต่ให้นับเป็นจำนวนผู้มาแสดงตนขอใช้สิทธิเลือกตั้ง แล้วบันทึกลงในรายงานเหตุการณ์ประจำที่เลือกตั้ง (ส.ถ./ผ.ถ. ๕/๓)

ข้อ ๑๕๐ เมื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งได้รับบัตรเลือกตั้งแล้ว ให้ไปยังคูหาลงคะแนนเพื่อทำเครื่องหมายกากบาทลงในบัตรเลือกตั้งได้ไม่เกินจำนวนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นที่จะพึงมีในแต่ละเขตเลือกตั้ง และนำบัตรเลือกตั้งที่พับเรียบร้อยแล้วหย่อนใส่ลงในหีบบัตรเลือกตั้งด้วยตนเองต่อหน้ากรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง

ในกรณีที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งประสงค์จะลงคะแนนไม่เลือกผู้สมัครผู้ใด ให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งทำเครื่องหมายกากบาทในช่องทำเครื่องหมาย “ไม่เลือกผู้สมัครผู้ใด”

ข้อ ๑๕๑ ผู้ใดแสดงตนว่าเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้ง แต่กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งไม่พบชื่อนั้นในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ให้แจ้งแก่ผู้นั้นว่า “ไม่มีสิทธิออกเสียงลงคะแนน” และห้ามมิให้กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งเพิ่มชื่อนั้นลงไปโดยพลการ แม้จะทราบว่าผู้นั้นมีคุณสมบัติเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งก็ตาม แต่ถ้าผู้นั้นยืนยันว่าตนมีสิทธิที่จะลงคะแนนได้ โดยอ้างว่าได้ยื่นคำร้องต่อนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่น และนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นได้สั่งให้เพิ่มชื่อในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งแล้ว แต่นายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นยังมีได้เพิ่มชื่อ ให้คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งตรวจสอบหลักฐานและวินิจฉัยชี้ขาดว่าจะให้ผู้นั้นลงคะแนนเลือกตั้งหรือไม่ พร้อมทั้งบันทึกคำวินิจฉัยและบันทึกถ้อยคำของผู้แสดงตนนั้นลงในรายงานเหตุการณ์ประจำที่เลือกตั้ง (ส.ถ./ผ.ถ. ๕/๓) หากวินิจฉัยว่าให้ผู้นั้นลงคะแนนเลือกตั้งให้กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งดำเนินการตามข้อ ๗๙ โดยอนุโลม

ข้อ ๑๕๒ ผู้ใดแสดงตนว่าเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งและมีชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง แต่ปรากฏว่าในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งระบุคำนำหน้าชื่อ หรือรายการแสดงเพศผิดไปจากข้อเท็จจริง หรือการสะกดชื่อตัว ชื่อสกุล ผิดในเรื่องพยัญชนะ สระ หรือวรรณยุกต์ ให้คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งมีอำนาจสอบสวนวินิจฉัยชี้ขาดว่าสมควรจะมอบบัตรเลือกตั้งให้แก่ผู้นั้นไปลงคะแนนเลือกตั้งหรือไม่ แล้วให้หมายเหตุบันทึกคำวินิจฉัยลงในรายงานเหตุการณ์ประจำที่เลือกตั้ง (ส.ถ./ผ.ถ. ๕/๓)

ข้อ ๑๕๓ ให้คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งจัดให้มีการอำนวยความสะดวกในการออกเสียงลงคะแนนแก่คนพิการหรือทุพพลภาพ หรือผู้สูงอายุไว้เป็นพิเศษ หรือจัดให้มีการช่วยเหลือในการออกเสียงลงคะแนนภายใต้การกำกับดูแลของกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง โดยการให้ความช่วยเหลือดังกล่าวต้องให้คนพิการหรือทุพพลภาพ หรือผู้สูงอายุได้ออกเสียงลงคะแนนด้วยตนเองตามเจตนาของคนพิการหรือทุพพลภาพ หรือผู้สูงอายุนั้น เว้นแต่ลักษณะทางกายภาพทำให้คนพิการหรือทุพพลภาพ หรือผู้สูงอายุไม่สามารถทำเครื่องหมายลงในบัตรเลือกตั้งได้ ให้กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง หรือให้ญาติหรือบุคคลที่ไว้วางใจเป็นผู้ทำเครื่องหมายลงในบัตรเลือกตั้งแทนโดยความยินยอมและเป็นไปตามเจตนาของคนพิการหรือทุพพลภาพ หรือผู้สูงอายุนั้น และให้กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งบันทึกการกระทำดังกล่าวลงในรายงานเหตุการณ์ประจำที่เลือกตั้ง (ส.ถ./ผ.ถ. ๕/๓) ทั้งนี้ ให้ถือเป็นการออกเสียงลงคะแนนโดยตรงและลับ

ข้อ ๑๕๔ ในระหว่างการเปิดการออกเสียงลงคะแนน กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งจะออกไปจากที่เลือกตั้งได้เพียงคราวละหนึ่งคน หรือกรณีจำเป็นที่ต้องออกจากที่เลือกตั้งมากกว่าคราวละหนึ่งคน ให้ประธานกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งอนุญาตเป็นกรณีไป

ข้อ ๑๕๕ ในระหว่างเวลาเปิดการออกเสียงลงคะแนน จะให้ผู้ใดเข้าไปในที่เลือกตั้งไม่ได้ เว้นแต่ผู้มีหน้าที่ในการเลือกตั้งและผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้สิทธิเลือกตั้ง โดยเฉพาะบริเวณที่ตั้งคูหาลงคะแนนนอกจากผู้มีสิทธิเลือกตั้งซึ่งเข้าไปใช้สิทธิออกเสียงลงคะแนนแล้วผู้ใดจะเข้าไปไม่ได้ เว้นแต่ในกรณีจำเป็นและให้กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งบันทึกเหตุผลความจำเป็นไว้ในรายงานเหตุการณ์ประจำที่เลือกตั้ง (ส.ถ./ผ.ถ. ๕/๓)

กรรมการการเลือกตั้ง เลขาธิการคณะกรรมการการเลือกตั้ง ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัด คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งจากคณะกรรมการการเลือกตั้ง มีสิทธิเข้าไปในที่เลือกตั้งเพื่อทำการสอดส่องดูแลหรือแนะนำให้การปฏิบัติการเลือกตั้งเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม

กรณีผู้ตรวจการเลือกตั้งจะเข้าไปที่เลือกตั้ง ให้เป็นไปตามระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยผู้ตรวจการเลือกตั้ง

ให้กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งบันทึกการเข้าไปในที่เลือกตั้งของบุคคลตามวรรคสองและวรรคสามไว้ในรายงานเหตุการณ์ประจำที่เลือกตั้ง (ส.ถ./ผ.ถ. ๕/๓)

ข้อ ๑๕๖ ในระหว่างการออกเสียงลงคะแนน ถ้าตัวแทนผู้สมัครซึ่งเป็นผู้สังเกตการณ์ในที่เลือกตั้งใด หรือผู้มีสิทธิเลือกตั้งเห็นว่าการออกเสียงลงคะแนนในหน่วยเลือกตั้งนั้นไม่ถูกต้องตามกฎหมายหรือระเบียบที่กำหนดไว้ ให้ทำการทักท้วงโดยยื่นคำทักท้วงตามแบบ ส.ถ./ผ.ถ. ๕/๕ และให้นำความในข้อ ๑๐๓ มาใช้บังคับด้วย

ให้คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งตรวจสอบคำทักท้วงและวินิจฉัยชี้ขาดโดยให้บันทึกคำทักท้วงและคำวินิจฉัยลงในรายงานเหตุการณ์ประจำที่เลือกตั้ง (ส.ถ./ผ.ถ. ๕/๓) และให้ผู้ทักท้วงและกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งไม่น้อยกว่าสามคนลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐานต่อหน้าพยานไม่น้อยกว่าสองคน

ส่วนที่ ๖

การดำเนินงานหลังปิดการออกเสียงลงคะแนน

ข้อ ๑๕๗ เมื่อถึงเวลาปิดการออกเสียงลงคะแนน ให้ประธานกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งประกาศปิดการออกเสียงลงคะแนน เช่น กล่าววา บัดนี้ถึงเวลาปิดการออกเสียงลงคะแนนแล้ว ให้ปิดการออกเสียงลงคะแนนและงดจ่ายบัตรเลือกตั้ง

กรณีตามวรรคหนึ่งถ้ายังมีผู้มีสิทธิเลือกตั้งซึ่งประสงค์จะออกเสียงลงคะแนนได้มาแสดงตัวอยู่ในที่เลือกตั้งเพื่อใช้สิทธิเลือกตั้งแล้วก่อนเวลาปิดการออกเสียงลงคะแนน แต่ยังไม่ได้แสดงตนหรือรับบัตรเลือกตั้งให้คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งอนุญาตให้บุคคลเหล่านั้นแสดงตนและมอบบัตรเลือกตั้งเพื่อใช้สิทธิเลือกตั้งแล้วบันทึกไว้ในรายงานเหตุการณ์ประจำที่เลือกตั้ง และเมื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งออกเสียงลงคะแนนเสร็จสิ้นแล้ว ให้คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งลงลายมือชื่อในป้ายสำหรับปิดช่องใส่บัตรเลือกตั้งตามแบบ ส.ถ. ผ.ถ. ๕/๑ และนำป้ายดังกล่าวปิดทับช่องใส่บัตรบนหีบบัตรเลือกตั้ง

ข้อ ๑๕๘ ให้คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งนำบัตรเลือกตั้งที่เหลือมานับให้ทราบจำนวนและบันทึกจำนวนลงในปกบัตรด้านหลัง และใช้เป็นข้อมูลเกี่ยวกับการจัดทำประกาศรายการเกี่ยวกับจำนวนบัตรเลือกตั้งเมื่อเสร็จสิ้นการออกเสียงลงคะแนนตามแบบ ส.ถ./ผ.ถ. ๕/๔

ให้กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง ทำเครื่องหมายโดยใช้โลหะหรือวัตถุอื่นเจาะทะลุบัตรเลือกตั้ง ทุกฉบับพร้อมปกหน้าและปกหลัง ใช้เชือกร้อยผูกกรวมให้เป็นปึกเดียวกัน หรือกระทำด้วยวิธีการอื่นใด ที่สามารถป้องกันมิให้ใช้บัตรเลือกตั้งที่เหลืออยู่ลงคะแนนเลือกตั้งได้

ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำหน่วยเลือกตั้งจัดทำประกาศรายการเกี่ยวกับจำนวนบัตรเลือกตั้ง เมื่อเสร็จสิ้นการออกเสียงลงคะแนนตามแบบ ส.ถ./ผ.ถ. ๕/๔ จำนวนสามชุด เพื่อ

- (๑) ปิดประกาศไว้ ณ ที่เลือกตั้ง
- (๒) ส่งให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- (๓) เก็บไว้เป็นหลักฐาน

หมวด ๙

การนับคะแนนเลือกตั้ง

ส่วนที่ ๑

วิธีการนับคะแนนเลือกตั้ง

ข้อ ๑๕๙ เมื่อได้ดำเนินการตามข้อ ๑๕๗ และข้อ ๑๕๘ แล้ว ให้คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง เปิดหีบบัตรเลือกตั้งต่อหน้าประชาชนที่อยู่ ณ ที่เลือกตั้ง แล้วดำเนินการนับคะแนนเลือกตั้ง

การนับคะแนนเลือกตั้งให้กระทำ ณ ที่เลือกตั้ง โดยเปิดเผยและติดต่อกันให้เสร็จจะเลื่อนหรือ ประวิงเวลาการนับคะแนนเลือกตั้งไม่ได้

ในการนับคะแนนเลือกตั้งตามวรรคสองต้องกำหนดให้มีการนับคะแนนบัตรเลือกตั้งที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งทำเครื่องหมายในช่องทำเครื่องหมาย “ไม่เลือกผู้สมัครผู้ใด” ด้วย

ข้อ ๑๖๐ ให้คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งแบ่งหน้าที่ในการนับคะแนนเลือกตั้ง ดังนี้

(๑) กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งคนที่หนึ่ง มีหน้าที่หีบบัตรเลือกตั้งครั้งละฉบับ และคลี่บัตร ส่งให้กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งคนที่สอง

(๒) กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งคนที่สอง มีหน้าที่วินิจฉัยบัตรเลือกตั้งและอ่าน

(๓) กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งคนที่สาม มีหน้าที่ชานทวนคะแนนและขีดคะแนน ในแบบ ขีดคะแนนเลือกตั้ง (ส.ถ./ผ.ถ. ๕/๖)

(๔) กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งคนที่สี่ มีหน้าที่เจาะบัตรเลือกตั้งที่ได้วินิจฉัยและอ่านจาก กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งคนที่สอง แล้วใส่ลงในภาชนะที่เตรียมไว้

การนับคะแนนเลือกตั้งในกรณีที่มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่นพร้อมกัน ให้แบ่งกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งเป็นสองชุด

กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งที่เหลือ มีหน้าที่ช่วยเหลืออำนวยความสะดวกและคอยสับเปลี่ยน ในการปฏิบัติหน้าที่กับกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่

ให้คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งมีมติมอบหมายให้กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งที่จะทำหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง (๒) มีอำนาจวินิจฉัยบัตรเลือกตั้งเบื้องต้น

ข้อ ๑๖๑ เมื่อคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งได้ดำเนินการตามข้อ ๑๕๙ ถึงข้อ ๑๖๐ เสร็จเรียบร้อยแล้ว ให้ดำเนินการนับคะแนนเลือกตั้ง โดยกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งคนที่หนึ่ง หยิบบัตรเลือกตั้ง ครั้งละฉบับและคลี่บัตรส่งให้กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งคนที่สอง เพื่อดำเนินการ ดังนี้

(๑) วินิจฉัยบัตรเลือกตั้งและอ่าน ดังนี้

(ก) ถ้าเป็นบัตรดีให้อ่านว่า “ดี” และอ่านหมายเลขของผู้สมัครที่ได้คะแนน พร้อมทั้งชูบัตรเลือกตั้งโดยเปิดเผยให้ผู้ที่อยู่ในบริเวณที่เลือกตั้งได้เห็นด้วย

(ข) ถ้าเป็นบัตรที่ทำเครื่องหมายในช่องไม่เลือกผู้สมัครผู้ใดให้อ่านว่า “ไม่เลือกผู้สมัครผู้ใด” พร้อมทั้งชูบัตรเลือกตั้งโดยเปิดเผยให้ผู้ที่อยู่ในบริเวณที่เลือกตั้งได้เห็นด้วย

(ค) ถ้าเป็นบัตรเสียให้อ่านว่า “เสีย” พร้อมทั้งชูบัตรเลือกตั้งโดยเปิดเผยให้ผู้ที่อยู่ในบริเวณที่เลือกตั้งได้เห็นด้วย ในการวินิจฉัยว่าบัตรเลือกตั้งใดเป็นบัตรเสียให้วินิจฉัยโดยคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งเสียงข้างมาก และให้กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งไม่น้อยกว่าสามคนสลักหลังบัตรว่า “เสีย” พร้อมทั้งระบุเหตุผลว่าเป็นบัตรเสียเพราะเหตุใดของมาตรา ๑๐๐ แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒

(๒) เมื่อวินิจฉัยตาม (๑) แล้ว ให้ส่งบัตรเลือกตั้งแก่กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งคนที่สี่

ข้อ ๑๖๒ กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งคนที่สาม ขานทวนเมื่อกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งคนที่สอง ได้วินิจฉัยและอ่านบัตรเลือกตั้งแล้ว โดยขานให้ได้ว่าความว่า “ดี” และขานหมายเลขของผู้สมัครที่ได้คะแนน หรือขานให้ได้ว่าความว่า “เสีย” หรือขานให้ได้ว่าความว่า “ไม่เลือกผู้สมัครผู้ใด” แล้วจึงขีดคะแนนลงในแบบขีดคะแนนเลือกตั้ง โดยให้บุคคลทั่วไปที่อยู่ในบริเวณที่เลือกตั้งเห็นการขีดคะแนนได้อย่างชัดเจน

สำหรับการขีดคะแนนในแบบขีดคะแนนเลือกตั้ง ให้ใช้วิธีขีดหนึ่งต่อหนึ่งคะแนน แต่เมื่อถึงขีดที่ทำให้ขีดขวางทับเส้นสี่ขีดแรก และวงกลมหรือวงรีล้อมรอบ เช่น ดังรูป เป็นต้น เพื่อสะดวกแก่การนับคะแนนเลือกตั้งและให้ทำเช่นนี้เรื่อยไปทุกห้าขีด

ข้อ ๑๖๓ กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งคนที่สี่ มีหน้าที่รับและเจาะมุมบัตรเลือกตั้งที่ผ่านการวินิจฉัยและอ่านทุกฉบับ แล้วพับบัตรแยกเก็บแต่ละประเภทลงในภาชนะที่เตรียมไว้ โดยแยกเป็นภาชนะใส่บัตรดีหนึ่งใบ ใส่บัตรที่ไม่เลือกผู้สมัครผู้ใดหนึ่งใบ และใส่บัตรเสียหนึ่งใบ

ข้อ ๑๖๔ ขณะทำการนับคะแนนเลือกตั้งหากพบว่า มีบัตรเลือกตั้งผิดประเภทปะปนมาในหีบบัตรเลือกตั้ง ให้กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งที่พบบัตรเลือกตั้งผิดประเภท มอบบัตรเลือกตั้งดังกล่าวแก่ประธานกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งเพื่อเป็นผู้ดำเนินการนำส่งแก่กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งชุดที่รับผิดชอบนำไปรวมกับบัตรเลือกตั้งในหีบบัตรเลือกตั้งที่ถูกต้อง โดยให้บันทึกลงในรายงานเหตุการณ์ประจำที่เลือกตั้ง (ส.ถ./ผ.ถ. ๕/๓) และให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่น้อยกว่าสองคน ซึ่งอยู่ในที่เลือกตั้งขณะนั้นลงลายมือชื่อในรายงานดังกล่าว

ข้อ ๑๖๕ เมื่อเสร็จสิ้นการนับคะแนนเลือกตั้ง ให้คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งตรวจสอบความถูกต้องของการนับคะแนนเลือกตั้ง โดยให้นับจำนวนบัตรเลือกตั้งที่ลงคะแนนเลือกตั้งให้แก่ผู้สมัครรวมกับจำนวนบัตรไม่เลือกผู้สมัครผู้ใด และจำนวนบัตรเสียว่าตรงกับจำนวนผู้มาแสดงตนใช้สิทธิเลือกตั้งหรือไม่ หากถูกต้องให้นำบัตรเลือกตั้งที่นับเป็นคะแนน บัตรไม่เลือกผู้สมัครผู้ใด และบัตรเสีย แยกใส่ถุงวัสดุใสพร้อมเขียนจำนวนบัตรเลือกตั้งที่บรรจุอยู่ในถุงวัสดุใส และดำเนินการปิดประกาศรายงานผลการนับคะแนนเลือกตั้งและรายงานผลการนับคะแนนต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยเร็ว สำหรับแบบขีดคะแนนเลือกตั้งให้คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง ลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐาน

ในกรณีจำนวนผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้งตามบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่ตรงกับจำนวนบัตรเลือกตั้งที่ใช้ออกเสียงลงคะแนน ได้แก่ บัตรเลือกตั้งที่ลงคะแนนเลือกตั้งให้แก่ผู้สมัคร บัตรไม่เลือกผู้สมัครผู้ใด และบัตรเสีย ให้คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งดำเนินการตรวจสอบ ถ้าจำนวนบัตรเลือกตั้งยังไม่ตรงกับ

จำนวนผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้งตามบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งอีกให้รายงานพร้อมเหตุผลของการนับคะแนนเลือกตั้งที่ไม่ตรงกับจำนวนผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้งต่อผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดตามลำดับ เพื่อให้คณะกรรมการการเลือกตั้งพิจารณาสั่งให้มีการนับคะแนนเลือกตั้งใหม่ หรือสั่งให้ออกเสียงลงคะแนนใหม่ในหน่วยเลือกตั้งนั้น และนำส่งหีบบัตรเลือกตั้งพร้อมวัสดุอุปกรณ์การเลือกตั้งแก่คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

ในกรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งสั่งให้มีการนับคะแนนเลือกตั้งใหม่และผลปรากฏว่าจำนวนผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้งไม่ตรงกับจำนวนบัตรเลือกตั้งที่ใช้ออกเสียงลงคะแนนให้สันนิษฐานว่าการเลือกตั้งในหน่วยเลือกตั้งนั้นเป็นไปโดยไม่สุจริตและเที่ยงธรรม และให้ผู้อำนวยความสะดวกการเลือกตั้งประจำจังหวัดเสนอความเห็นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าสมควรตรวจสอบบัตรเลือกตั้งของหน่วยเลือกตั้งอื่นทุกหน่วยหรือบางหน่วยด้วย

ในกรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งสั่งให้มีการตรวจสอบให้แจ้งให้ผู้สมัครทราบวัน เวลา และสถานที่ที่จะเปิดหีบบัตรเลือกตั้ง เพื่อดำเนินการตรวจสอบบัตรเลือกตั้งใหม่

ข้อ ๑๖๖ เมื่อได้ดำเนินการตามข้อ ๑๖๕ แล้ว ให้คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งจัดทำรายงานผลการนับคะแนนเลือกตั้ง (ส.ถ./ผ.ถ. ๕/๗) จำนวนสามชุด แล้วดำเนินการ ดังนี้

(๑) ปิดหน้าที่เลือกตั้ง

(๒) ใส่ในถุงวัสดุใส (ชั้นนอก) ตามข้อ ๑๖๗

(๓) ส่งให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

ข้อ ๑๖๗ ให้กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งจัดเก็บเอกสารและสิ่งของต่าง ๆ ไว้ในถุงวัสดุใส (ชั้นนอก) ดังนี้

(๑) ถุงวัสดุใส (ถุงชั้นใน) ซึ่งบรรจุบัตรเลือกตั้งที่นับคะแนนตามข้อ ๑๖๕ แล้ว

(๒) แบบขีดคะแนนเลือกตั้งที่ได้ใช้ในการขีดคะแนนทั้งหมด (ส.ถ./ผ.ถ. ๕/๖)

(๓) รายงานผลการนับคะแนนเลือกตั้ง (ส.ถ./ผ.ถ. ๕/๗) จำนวนหนึ่งชุด

ให้คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งบันทึกข้อมูลจำนวนบัตรเลือกตั้งที่นับเป็นคะแนนบัตรไม่เลือกผู้สมัครผู้ใด และบัตรเสีย ลำดับที่ของหน่วยเลือกตั้ง ที่เลือกตั้ง ลงในแบบข้อมูลจำนวนบัตรเลือกตั้งในถุงวัสดุใส (ชั้นนอก) ตามแบบ ส.ถ. ๕/๑๖ สำหรับการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่น และแบบ ผ.ถ. ๕/๑๖ สำหรับการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่น เสร็จแล้วใส่ในถุงวัสดุใส (ชั้นนอก) ในลักษณะที่มองเห็นได้ว่าเป็นถุงวัสดุใสของหน่วยเลือกตั้งใด

ข้อ ๑๖๘ เมื่อได้ดำเนินการตามข้อ ๑๖๗ แล้ว ให้คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งดำเนินการ ดังนี้

(๑) ทำการปิดถุงวัสดุใส (ถุงชั้นนอก) ด้วยสายรัดเพื่อป้องกันการเปิดถุงวัสดุใส แล้วนำใส่ในหีบบัตรเลือกตั้ง

(๒) ปิดหีบบัตรเลือกตั้งพร้อมใส่สายรัดหรืออุปกรณ์อื่นแทนสายรัด ปิดเทปกาวรอยต่อรอบหีบบัตรเลือกตั้ง หากใช้หีบบัตรพลาสติกไม่ต้องปิดเทปกาวรอยต่อรอบหีบบัตรเลือกตั้ง

(๓) ลงลายมือชื่อบนสายรัด

ข้อ ๑๖๙ เมื่อกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งได้ดำเนินการปิดหีบบัตรเลือกตั้งแล้ว ให้กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งไม่น้อยกว่าห้าคน และเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยประจำที่เลือกตั้งดำเนินการนำส่งสิ่งของให้แก่คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายทันทีดังต่อไปนี้

(๑) ทึบบัตรเลือกตั้งที่ดำเนินการตามข้อ ๑๖๘

(๒) เอกสารกำกับทึบบัตรเลือกตั้ง ประกอบด้วย

(ก) บัตรเลือกตั้งที่เหลือทั้งหมดและต้นขั้วบัตรเลือกตั้ง

(ข) บัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง (ส.ถ./ผ.ถ. ๑/๕) ชุดที่ใช้ตรวจสอบการใช้สิทธิและหมายเหตุ

การออกเสียงลงคะแนน

(ค) ประกาศจำนวนบัตรเลือกตั้งก่อนการออกเสียงลงคะแนน (ส.ถ./ผ.ถ. ๕/๒)

(ง) รายงานเหตุการณ์ประจำที่เลือกตั้ง (ส.ถ./ผ.ถ. ๕/๓) และสำเนาแบบทักท้วง

(จ) ประกาศจำนวนบัตรเลือกตั้งเมื่อเสร็จสิ้นการออกเสียงลงคะแนน (ส.ถ./ผ.ถ. ๕/๔)

(ฉ) รายงานผลการนับคะแนนเลือกตั้ง (ส.ถ./ผ.ถ. ๕/๗) จำนวนหนึ่งชุด

(ช) รายงานการส่งทึบบัตรเลือกตั้ง วัสดุอุปกรณ์ และเอกสารหลักฐานเกี่ยวกับการเลือกตั้ง

(ส.ถ./ผ.ถ. ๕/๑๐)

(๓) คูหาลงคะแนนทั้งหมดและสิ่งของอื่นๆ เช่น บัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง (ส.ถ./ผ.ถ. ๑/๕) ชุดที่ปิดประกาศ ธงชาติ ป้าย และวัสดุอุปกรณ์เกี่ยวกับการเลือกตั้ง เป็นต้น

ในกรณีจำเป็นตามสภาพพื้นที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจกำหนดการส่งทึบบัตรเลือกตั้งตามวรรคหนึ่งเป็นอย่างอื่นก็ได้

ข้อ ๑๗๐ ในการรับสิ่งของตามข้อ ๑๖๘ จากกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง ให้คณะกรรมการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายดำเนินการ ดังนี้

(๑) ตรวจสอบทึบบัตรเลือกตั้ง คูหาลงคะแนนทั้งหมด สิ่งของและวัสดุอุปกรณ์ที่เกี่ยวกับการเลือกตั้ง

(๒) ดำเนินการรวมผลคะแนนเลือกตั้งของหน่วยเลือกตั้งตามข้อ ๑๗๗

ข้อ ๑๗๑ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายดำเนินการยุบรวมลงในบัตรเลือกตั้ง ดังนี้

(๑) เปิดทึบบัตรเลือกตั้งตามข้อ ๑๖๘ แล้วนำลงในบัตรเลือกตั้งไปบรรจุรวมไว้ในทึบบัตรเลือกตั้งที่ปิดทึบบัตรหนึ่งจนเต็ม แล้วทำการปิดทึบบัตรเลือกตั้ง ใส่สายรัดหรืออุปกรณ์อื่นแทนสายรัดแล้วให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายลงลายมือชื่อบนสายรัด ทั้งนี้ ให้ดำเนินการบรรจุลงในบัตรเลือกตั้งตามวิธีการดังกล่าวต่อไปจนครบทุกชุด

(๒) ให้จัดทำบัญชีข้อมูลลงในบัตรเลือกตั้งของหน่วยเลือกตั้งที่อยู่ในทึบบัตรเลือกตั้ง (ส.ถ./ผ.ถ. ๕/๑๗) จำนวนสองชุด โดยชุดที่หนึ่งปิดไว้ที่ทึบบัตรเลือกตั้ง ชุดที่สองส่งมอบให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(๓) นำทึบบัตรเลือกตั้งที่ยุบรวมลงในบัตรเลือกตั้งแล้วไปเก็บรักษา ณ สถานที่ที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนด

ในการยุบรวมลงในบัตรเลือกตั้ง ให้แจ้งตัวแทนผู้สมัครที่ร่วมสังเกตการณ์ทราบการดำเนินการดังกล่าว

ข้อ ๑๗๒ ในระหว่างการนับคะแนนเลือกตั้งหรือการรวมคะแนน ถ้าตัวแทนผู้สมัครซึ่งเป็นผู้สังเกตการณ์ในที่เลือกตั้งใด หรือผู้มีสิทธิเลือกตั้งเห็นว่าการนับคะแนนหรือการรวมคะแนนในหน่วยเลือกตั้งนั้นไม่ถูกต้องตามกฎหมายหรือระเบียบที่กำหนดไว้ ให้ทำการคัดค้านโดยยื่นคำคัดค้านตามแบบ ส.ถ./ผ.ถ. ๕/๕

ข้อ ๑๗๓ ให้คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งตรวจสอบคำคัดค้านและวินิจฉัยชี้ขาดโดยให้บันทึกคำคัดค้านและคำวินิจฉัยลงในรายงานเหตุการณ์ประจำที่เลือกตั้ง (ส.ถ./ผ.ถ. ๕/๓) และให้ผู้คัดค้านและกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งไม่น้อยกว่าสามคนลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐานต่อหน้าพยานไม่น้อยกว่าสองคน ให้คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งจัดส่งคำคัดค้าน (ส.ถ./ผ.ถ. ๕/๕) ไปพร้อมกับรายงานเหตุการณ์ประจำที่เลือกตั้ง (ส.ถ./ผ.ถ. ๕/๓) ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อจัดส่งรายงาน

เหตุการณ์ประจำที่เลือกตั้ง (ส.ถ./ผ.ถ. ๕/๓) และคำคัดค้าน (ส.ถ./ผ.ถ. ๕/๕) ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดประกอบการพิจารณาตามข้อ ๑๗๔

ข้อ ๑๗๔ ภายหลังจากนับคะแนนเลือกตั้งหรือการรวมคะแนนเสร็จสิ้นแล้ว ถ้ามีการร้องเรียนหรือคัดค้านการนับคะแนนเลือกตั้งหรือการรวมคะแนน ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดนำรายงานเหตุการณ์ประจำที่เลือกตั้งและแบบคัดค้านการนับคะแนนหรือการรวมคะแนนตามข้อ ๑๗๒ และข้อ ๑๗๓ มาประกอบการพิจารณาด้วย หากข้อเท็จจริงปรากฏว่าไม่มีการคัดค้านการนับคะแนนเลือกตั้งหรือการรวมคะแนนจากผู้สมัครหรือตัวแทนผู้สมัครหรือผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่อยู่ในที่เลือกตั้งหรือไม่มีการบันทึกในรายงานเหตุการณ์ประจำที่เลือกตั้ง (ส.ถ./ผ.ถ. ๕/๓) และไม่มีแบบคัดค้านแล้ว มิให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดรับไว้เป็นเรื่องร้องเรียนหรือคัดค้านการนับคะแนนเลือกตั้งหรือการรวมคะแนน เว้นแต่คณะกรรมการการเลือกตั้งจะสั่งเป็นอย่างอื่น

ส่วนที่ ๒

ลักษณะบัตรเสีย

ข้อ ๑๗๕ บัตรเลือกตั้งที่มีลักษณะดังต่อไปนี้ ให้ถือว่าเป็นบัตรเสียและไม่ให้นับเป็นคะแนนเลือกตั้ง

(๑) บัตรปลอม

(๒) บัตรที่มีการทำเครื่องหมายเพื่อเป็นที่สังเกตหรือเขียนข้อความใดๆ ลงในบัตรเลือกตั้ง นอกจากเครื่องหมายในการลงคะแนน เว้นแต่เป็นการกระทำโดยชอบด้วยกฎหมายของคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง

(๓) บัตรที่มีได้ทำเครื่องหมายลงคะแนน

(๔) บัตรที่ทำเครื่องหมายลงคะแนนให้แก่ผู้สมัครเกินจำนวนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นที่พึงมีในเขตเลือกตั้งนั้น

(๕) บัตรที่ไม่อาจทราบได้ว่าลงคะแนนให้แก่ผู้สมัครใด เว้นแต่เป็นการลงคะแนน “ไม่เลือกผู้สมัครผู้ใด”

(๖) บัตรที่ได้ทำเครื่องหมายลงคะแนนให้แก่ผู้สมัคร แล้วทำเครื่องหมายในช่องทำเครื่องหมาย “ไม่เลือกผู้สมัครผู้ใด”

(๗) บัตรที่มีใช้บัตรซึ่งกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งมอบให้

(๘) บัตรที่ทำเครื่องหมายลงคะแนนให้กับผู้สมัครซึ่งมีจุดตัดอยู่นอก “ช่องทำเครื่องหมาย”

(๙) บัตรที่ทำเครื่องหมายลงคะแนนซึ่งมีจุดตัดอยู่นอก “ช่องไม่เลือกผู้สมัครผู้ใด”

(๑๐) บัตรที่ทำเครื่องหมายลงคะแนนใน “ช่องทำเครื่องหมาย” ที่ไม่มีผู้สมัครหรือผู้สมัครที่ถูกถอนชื่อออกจากประกาศรายชื่อผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งหรือเสียชีวิตก่อนวันเลือกตั้ง

(๑๑) บัตรที่ทำเครื่องหมายอื่นนอกจากเครื่องหมายกากบาท

(๑๒) บัตรที่ทำเครื่องหมายลงคะแนนให้กับผู้สมัครใน “ช่องทำเครื่องหมาย” เกินกว่าหนึ่งเครื่องหมายใน “ช่องทำเครื่องหมาย” เดียวกัน สำหรับการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นหรือสมาชิกสภาท้องถิ่นคนเดียว

การเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นมากกว่าหนึ่งคน หากเป็นกรณีตามวรรคหนึ่ง (๘) (๑๐) (๑๑) (๑๒) และมีเครื่องหมายลงคะแนนใน “ช่องทำเครื่องหมาย” ให้ผู้สมัครอื่นถูกต้องด้วยไม่ถือว่าเป็นบัตรเสียทั้งฉบับและให้นับเป็นคะแนน

ข้อ ๑๗๖ ในกรณีที่พบบัตรปลอมตามข้อ ๑๗๕ (๑) หรือบัตรเสียตามข้อ ๑๗๕ (๗) ให้คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งแยกบัตรปลอมหรือบัตรเสียนั้นออกไว้ต่างหาก และรายงานต่อผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัด เพื่อเสนอเรื่องให้คณะกรรมการการเลือกตั้งพิจารณาดำเนินการ ดังนี้

(๑) ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดดำเนินการสืบสวน ไต่สวนโดยพลันเพื่อเสนอความเห็นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าบัตรปลอมหรือบัตรเสียนั้นเป็นเหตุจากการกระทำทุจริตในการเลือกตั้งหรือไม่ หรือทำให้การเลือกตั้งไม่สุจริตหรือไม่เที่ยงธรรมภายในกำหนดเจ็ดวันนับแต่วันเลือกตั้ง

(๒) หากคณะกรรมการการเลือกตั้งเห็นว่า ผลการสืบสวนไต่สวนมิได้มีหลักฐานอันแสดงได้ว่าบัตรปลอมหรือบัตรเสียนั้นมิใช่เป็นวิธีการในการทุจริตการเลือกตั้งหรือทำให้การเลือกตั้งไม่สุจริตหรือไม่เที่ยงธรรม ให้สั่งยกเลิกการเลือกตั้งของหน่วยเลือกตั้งนั้นและสั่งให้ดำเนินการเลือกตั้งใหม่

(๓) เมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งสั่งให้ดำเนินการลงคะแนนใหม่ ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดเสนอความเห็นว่าจะควรตรวจสอบบัตรเลือกตั้งของหน่วยเลือกตั้งอื่นทุกแห่งหรือบางหน่วยต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง เพื่อพิจารณาว่าสมควรจะสั่งให้เปิดหีบบัตรเลือกตั้งเพื่อตรวจสอบหรือไม่

ในกรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งมีคำสั่งให้เปิดหีบบัตรเลือกตั้ง ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดแจ้งให้ผู้สมัครทราบวัน เวลา และสถานที่ที่จะเปิดหีบบัตรเลือกตั้ง โดยแจ้งให้ทราบด้วยว่าผู้สมัครมีสิทธิเข้าร่วมสังเกตการณ์ด้วยตนเองหรือจะส่งผู้แทนมาแทนตนก็ได้

หมวด ๑๐

การประกาศผลการเลือกตั้ง

ส่วนที่ ๑

การประกาศผลการนับคะแนนเลือกตั้ง

ข้อ ๑๗๗ เมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับรายงานผลการนับคะแนนเลือกตั้ง (ส.ถ./ผ.ถ. ๕/๗) จากคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งแล้วให้ตรวจสอบความถูกต้องก่อนจัดทำประกาศผลการนับคะแนนเลือกตั้งของแต่ละเขตเลือกตั้ง หรือของแต่ละองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามแบบ ส.ถ./ผ.ถ. ๕/๘ แล้วปิดประกาศไว้ ณ ที่ทำการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นพร้อมทั้งรายงานผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดโดยเร็ว

ส่วนที่ ๒

การประกาศผลการเลือกตั้ง

ข้อ ๑๗๘ เมื่อผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดได้รับประกาศผลการนับคะแนนเลือกตั้ง (ส.ถ./ผ.ถ. ๕/๘) จากคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแล้วเห็นว่าการเลือกตั้งและการนับคะแนนเลือกตั้งเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ให้รายงานต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง

เมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งตรวจสอบเบื้องต้นแล้วมีเหตุอันควรเชื่อว่าผลการเลือกตั้งเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรมให้ประกาศผลการเลือกตั้งภายในสามสิบวันนับแต่วันเลือกตั้ง ดังนี้

(๑) เขตเลือกตั้งใดที่มีจำนวนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นได้หนึ่งคนให้ผู้สมัครที่ได้รับคะแนนเสียงเลือกตั้งมากที่สุดและมากกว่าคะแนนเสียงที่ไม่เลือกผู้ใดเป็นผู้ได้รับเลือกตั้ง

(๒) เขตเลือกตั้งใดที่มีสมาชิกสภาท้องถิ่นมากกว่าหนึ่งคนให้ผู้สมัครซึ่งได้รับคะแนนเลือกตั้งมากที่สุดเรียงตามลำดับลงมาในเขตเลือกตั้งนั้นและได้คะแนนมากกว่าคะแนนเสียงที่ไม่เลือกผู้ใดเป็นผู้ได้รับเลือกตั้งตามจำนวนสมาชิกสภาท้องถิ่นที่จะพึงมีในเขตเลือกตั้งนั้น

(๓) เขตเลือกตั้งใดที่มีผู้สมัครเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นน้อยกว่าหรือเท่ากับจำนวนสมาชิกสภาท้องถิ่นที่จะพึงมีในเขตเลือกตั้ง หรือในกรณีที่เขตเลือกตั้งใดมีผู้สมัครเป็นผู้บริหารท้องถิ่นเท่ากับจำนวนผู้บริหารท้องถิ่นที่จะพึงมีในเขตเลือกตั้งนั้น ผู้สมัครนั้นจะได้รับเลือกตั้งต่อเมื่อได้คะแนนเสียงเลือกตั้งไม่น้อยกว่าร้อยละสิบของจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้น และมากกว่าคะแนนเสียงที่ไม่เลือกผู้ใด

ข้อ ๑๗๙ ภายใต้งบข้อ ๑๗๘ ถ้าคณะกรรมการการเลือกตั้งได้มีมติว่ามีเหตุอันควรเชื่อว่า การเลือกตั้งเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรมให้ประกาศผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นตามแบบ ส.ถ./ผ.ถ. ๖/๑ หรือ ส.ถ. ๖/๒ หรือ ส.ถ. ๖/๓ แล้วแต่กรณี แล้วให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดแจ้งผลการเลือกตั้งให้ผู้สมัครที่ได้รับเลือกตั้งทราบตามแบบ ส.ถ./ผ.ถ. ๖/๔

ในกรณีที่ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดเห็นว่ามีเหตุอันควรเชื่อว่าการเลือกตั้งหรือการนับคะแนนเลือกตั้ง หรือมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าการเลือกตั้งหรือการนับคะแนนเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม ให้รายงานต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง เพื่อสั่งให้มีการนับคะแนนเลือกตั้งใหม่ หรือเลือกตั้งใหม่แล้วแต่กรณี

กรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งมีคำสั่งให้เลือกตั้งใหม่ ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประกาศให้มีการเลือกตั้งใหม่ ตามแบบ ส.ถ./ผ.ถ. ๑/๒ หรือ ส.ถ./ผ.ถ. ๑/๓ แล้วแต่กรณี

กรณีมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าการเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม ไม่ว่าจะมิผู้ร้องเรียนกล่าวโทษหรือไม่ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งดำเนินการสืบสวนหรือไต่สวนให้แล้วเสร็จและประกาศผลการเลือกตั้ง หรือจัดให้มีการเลือกตั้งใหม่ หรือดำเนินการอื่นที่จำเป็น แล้วแต่กรณีโดยเร็ว แต่ต้องไม่ช้ากว่าหกสิบวันนับแต่วันเลือกตั้ง ทั้งนี้ หากคณะกรรมการการเลือกตั้งมีมติให้ประกาศผลการเลือกตั้ง ให้ดำเนินการประกาศผลการเลือกตั้งตามแบบ ส.ถ./ผ.ถ. ๖/๑

ให้ประธานกรรมการการเลือกตั้งหรือกรรมการการเลือกตั้งที่ได้รับมอบหมายจากที่ประชุมคณะกรรมการการเลือกตั้งลงนามในประกาศผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นตามแบบ ส.ถ./ผ.ถ. ๖/๑ หรือ ส.ถ./ผ.ถ. ๖/๒ หรือ ส.ถ./ผ.ถ. ๖/๓ แล้วแต่กรณี

ข้อ ๑๘๐ ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดจัดทำทะเบียนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นไว้เป็นหลักฐานตามแบบ ส.ถ./ผ.ถ. ๖/๕ และรายงานคณะกรรมการการเลือกตั้งทราบ

หมวด ๑๑

วิธีการจับสลากกรณีผู้สมัครสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

ได้คะแนนเลือกตั้งมากที่สุดเท่ากัน

ข้อ ๑๘๑ กรณีที่ผู้สมัครได้คะแนนเลือกตั้งเท่ากันอันเป็นเหตุให้มีสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นเกินจำนวนที่จะพึงมีในเขตเลือกตั้งนั้น ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ผู้สมัครได้คะแนนเลือกตั้งเท่ากันจัดให้มีการจับสลากภายในสามวันนับแต่วันประกาศผลการนับคะแนนเลือกตั้งพร้อมทั้งแจ้งให้ผู้สมัครทราบ กำหนด วัน เวลา และสถานที่จับสลากดังกล่าว

ข้อ ๑๘๒ การจับสลาก ให้ดำเนินการ ดังนี้

(๑) การจับสลากครั้งที่หนึ่ง ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเขียนชื่อผู้สมัครที่ได้คะแนนเลือกตั้งเท่ากันที่จะต้องจับสลากบนสลากที่เหมือนกัน แล้วใส่ในภาชนะทึบแสง ทำการเขย่าภาชนะให้สลากคละกั้นเพื่อไม่ให้ทราบว่าเป็นสลากของผู้สมัครใด แล้วให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้จับสลากชื่อผู้สมัครจากในภาชนะขึ้นมาครั้งละหนึ่งใบชื่อผู้สมัครใดที่ถูกจับมาเป็นลำดับแรกให้ถือว่าผู้สมัครนั้นเป็นผู้มีสิทธิจับสลากเพื่อได้รับเลือกตั้งก่อน ชื่อผู้สมัครใดที่ถูกจับมาเป็นลำดับถัดไปให้ถือว่าผู้สมัครนั้นเป็นผู้มีสิทธิจับสลากเพื่อได้รับเลือกตั้ง เป็นลำดับถัดไปตามลำดับจนครบผู้สมัครทุกคนที่ได้คะแนนเลือกตั้งเท่ากัน

(๒) การจับสลากครั้งที่สอง ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำสลากเท่ากับจำนวนผู้สมัครที่จะต้องจับสลากซึ่งมีข้อความในสลากว่า “ได้รับเลือกตั้ง” เท่าจำนวนที่ยังขาดอยู่นอกจากนั้นเป็นสลากซึ่งมีข้อความว่า “ไม่ได้รับเลือกตั้ง” ผู้สมัครผู้ใดจับสลาก ซึ่งมีข้อความว่า “ได้รับเลือกตั้ง” ผู้นั้นเป็นผู้ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

การจับสลากให้กระทำต่อหน้าผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและให้บันทึกแสดงผลการจับสลากตามแบบ ส.ถ./ผ.ถ. ๕/๙ แล้วรายงานผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดและคณะกรรมการการเลือกตั้งโดยเร็ว

ข้อ ๑๘๓ เมื่อถึงกำหนดเวลาการจับสลากแล้วหากผู้สมัครทราบวัน เวลา และสถานที่จับสลากแล้วไม่มาหรือมาแต่ไม่ยินยอมจับสลาก ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้จับสลากแทน และให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบันทึกเหตุการณ์ไว้ในแบบ ส.ถ./ผ.ถ. ๕/๙ แล้วรายงานผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดและคณะกรรมการการเลือกตั้งโดยเร็ว

หมวด ๑๒

การเปลี่ยนที่เลือกตั้งใหม่ การงดการลงคะแนนเลือกตั้ง และการงดการนับคะแนนเลือกตั้ง

ข้อ ๑๘๔ ก่อนวันเลือกตั้ง ถ้าการออกเสียงลงคะแนนในหน่วยเลือกตั้งใดไม่สามารถกระทำได้นื่องจากเกิดจลาจล อุทกภัย อัคคีภัย เหตุสุดวิสัย หรือเหตุจำเป็นอย่างอื่น ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนดที่เลือกตั้งใหม่ในตำบลเดียวกันที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งสามารถไปลงคะแนนเลือกตั้งได้โดยสะดวก ตามแบบ ส.ถ./ผ.ถ. ๓/๓ โดยเร็ว และปิดประกาศไว้ ณ ที่ว่าการอำเภอ ที่ทำการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ทำการผู้ใหญ่บ้าน และสถานที่อื่นที่ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเห็นสมควร แต่ถ้าไม่อาจกำหนดที่เลือกตั้งใหม่ได้ ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประกาศงดการลงคะแนนเลือกตั้งในหน่วยเลือกตั้งนั้น ตามแบบ ส.ถ./ผ.ถ. ๕/๑๑ และปิดประกาศไว้ ณ ที่ว่าการอำเภอ ที่ทำการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ทำการผู้ใหญ่บ้าน และสถานที่อื่นที่ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเห็นสมควร แล้วรายงานผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดและคณะกรรมการการเลือกตั้งโดยเร็ว

ข้อ ๑๘๕ กรณีที่มีเหตุตามข้อ ๑๘๔ เกิดขึ้นในวันเลือกตั้งไม่ว่าจะมีการเริ่มลงคะแนนแล้วหรือไม่ ให้คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งประกาศงดการลงคะแนนเลือกตั้งในหน่วยเลือกตั้งนั้น ตามแบบ ส.ถ./ผ.ถ. ๕/๑๒ และปิดประกาศไว้ที่บริเวณใกล้ที่เลือกตั้งแล้วรายงานต่อผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อรายงานผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดและคณะกรรมการการเลือกตั้งโดยเร็ว

ข้อ ๑๘๖ เมื่อได้ประกาศงดการลงคะแนนเลือกตั้งในหน่วยเลือกตั้งใดตามข้อ ๑๘๔ และข้อ ๑๘๕ แล้ว ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นโดยความเห็นชอบของผู้ดำเนินการเลือกตั้งประจำจังหวัดประกาศกำหนดวันลงคะแนนเลือกตั้งใหม่ในหน่วยเลือกตั้งนั้น ตามแบบ ส.ถ./ผ.ถ. ๕/๑๓ ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่สามรถจัดให้มีการลงคะแนนเลือกตั้งได้ และต้องประกาศก่อนวันลงคะแนนเลือกตั้งใหม่เป็นการล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสามวัน โดยให้ปิดประกาศไว้ ณ ที่ว่าการอำเภอ ที่ทำการขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ทำการผู้ใหญ่บ้าน และสถานที่อื่นที่ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นเห็นสมควร แล้วรายงานคณะกรรมการการเลือกตั้งโดยเร็ว

ในการดำเนินการลงคะแนนเลือกตั้งใหม่ ให้นำความในหมวด ๑๔ ส่วนที่ ๑ การออกเสียงลงคะแนนใหม่มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ ๑๘๗ กรณีมีเหตุตามข้อ ๑๘๕ ภายหลังเปิดให้มีการออกเสียงลงคะแนนและมีการออกเสียงลงคะแนนแล้ว ให้คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งดำเนินการ ดังนี้

(๑) ประกาศงดการลงคะแนนเลือกตั้งในหน่วยเลือกตั้งนั้น (ส.ถ./ผ.ถ. ๕/๑๒) จำนวนสามชุด เพื่อ

(๑.๑) ปิดประกาศไว้ ณ ที่เลือกตั้ง

(๑.๒) ส่งให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

(๑.๓) เก็บไว้เป็นหลักฐาน

(๒) ระวังการมอบบัตรเลือกตั้งและปิดช่องใส่บัตรเลือกตั้ง (ส.ถ./ผ.ถ. ๕/๑) แล้วลงลายมือชื่อบนฝาหีบบัตรเลือกตั้งและปิดทับลายมือชื่อทั้งหมดด้วยเทปกาวใส เพื่อป้องกันการเปลี่ยนหีบบัตรเลือกตั้ง

(๓) รายงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อรายงานผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดและรายงานคณะกรรมการการเลือกตั้งโดยเร็ว

(๔) นับบัตรเลือกตั้งที่เหลือให้ทราบจำนวน และใช้โลหะหรือวัตถุอื่นเจาะทะลุบัตรเลือกตั้งในส่วนที่เป็นตัวบัตรทุกฉบับพร้อมปกหน้าและปกหลังใช้เชือกร้อยผูกรวมให้เป็นปึกเดียวกัน หรือกระทำด้วยวิธีการอื่นใดที่สามารถป้องกันมิให้บัตรเลือกตั้งที่เหลืออยู่ออกเสียงลงคะแนนได้

(๕) นับจำนวนผู้มาแสดงตนและรับบัตรเลือกตั้งจากบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง (ส.ถ./ผ.ถ. ๑/๕) ชุดที่ใช้ตรวจสอบและหมายเหตุการออกเสียงลงคะแนน

(๖) จัดทำรายงานการส่งหีบบัตรเลือกตั้ง วัสดุอุปกรณ์ และเอกสารหลักฐานเกี่ยวกับการเลือกตั้ง (ส.ถ./ผ.ถ. ๕/๑๐)

(๗) บันทึกเหตุของการงดออกเสียงลงคะแนน จำนวนบัตรเลือกตั้งตาม (๔) และจำนวนผู้มาแสดงตนและรับบัตรเลือกตั้งตาม (๕) ไว้ในรายงานเหตุการณ์ประจำที่เลือกตั้ง (ส.ถ./ผ.ถ. ๕/๓)

(๘) นำสิ่งของต่อไปนี้ (ถ้ามี) ไปจัดเก็บรักษาไว้ในสถานที่ปลอดภัยตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายกำหนด ได้แก่

(๘.๑) หีบบัตรเลือกตั้ง (บรรจุบัตรเลือกตั้งที่ได้ลงคะแนนแล้วบางส่วน)

(๘.๒) บัตรเลือกตั้งที่เหลือทั้งหมดและต้นขั้วบัตรเลือกตั้ง

(๘.๓) บัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง (ส.ถ./ผ.ถ. ๑/๕) ชุดที่ใช้ตรวจสอบและหมายเหตุการออกเสียงลงคะแนน

(๘.๔) ประกาศรายการเกี่ยวกับจำนวนบัตรเลือกตั้งก่อนการออกเสียงลงคะแนน (ส.ถ./ผ.ถ. ๕/๒)

(๘.๕) รายงานเหตุการณ์ประจำที่เลือกตั้ง (ส.ถ./ผ.ถ. ๕/๓)

(๘.๖) คูหาลงคะแนนทั้งหมดและวัสดุอุปกรณ์ที่เหลือ

ข้อ ๑๘๘ ถ้าการนับคะแนนเลือกตั้ง ณ หน่วยเลือกตั้งใดไม่สามารถกระทำได้หรือไม่สามารถนับคะแนนเลือกตั้งได้จนเสร็จสิ้น อันเนื่องมาจากเกิดจลาจล อุทกภัย อัคคีภัย เหตุสุดวิสัย หรือเหตุจำเป็นอย่างอื่น กรณีนี้ยังไม่ได้นับคะแนนเลือกตั้งให้คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งดำเนินการ ดังนี้

(๑) ประกาศงดการนับคะแนนสำหรับหน่วยเลือกตั้งนั้น ตามแบบ ส.ถ./ผ.ถ. ๕/๑๔

(๒) รายงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อรายงานผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัด และรายงานคณะกรรมการการเลือกตั้งโดยเร็ว

(๓) จัดเก็บรักษาบัตรเลือกตั้ง หีบบัตรเลือกตั้งและเอกสารเกี่ยวกับการเลือกตั้ง ไว้ในที่ปลอดภัยตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนด

กรณีนับคะแนนเลือกตั้งไปแล้วบางส่วน ให้คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งดำเนินการ ดังนี้

(๑) ประกาศงดการนับคะแนนสำหรับหน่วยเลือกตั้งนั้น ตามแบบ ส.ถ./ผ.ถ. ๕/๑๔

(๒) รายงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อรายงานผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัด และรายงานคณะกรรมการการเลือกตั้งโดยเร็ว

(๓) ให้จัดเก็บบัตรเลือกตั้งที่ผ่านการวินิจฉัยแล้ว และบัตรเลือกตั้งที่ยังไม่ได้ผ่านการวินิจฉัยไว้ในถุงวัสดุใสอย่างละหนึ่งใบ แล้วนำไปจัดเก็บไว้ในหีบบัตรเลือกตั้ง

(๔) ปิดหีบบัตรเลือกตั้งใส่สายรัดหรืออุปกรณ์อื่นแทนสายรัดหรือกระทำการด้วยวิธีการอื่นใดที่สามารถป้องกันมิให้เปิดหีบบัตรเลือกตั้งได้

(๕) จัดเก็บรักษาหีบบัตรเลือกตั้งตาม (๔) และเอกสารเกี่ยวกับการเลือกตั้งไว้ในที่ปลอดภัยตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนด

ให้ผู้อำนวยความสะดวกการเลือกตั้งประจำจังหวัดพิจารณากำหนดวัน และสถานที่นับคะแนนใหม่ โดยต้องไม่เกินสามวันนับแต่เหตุดังกล่าวสิ้นสุดลงตามแบบ ส.ถ./ผ.ถ. ๕/๑๕

ในการดำเนินการนับคะแนนใหม่ ให้นำความในหมวด ๑๓ การนับคะแนนเลือกตั้งใหม่มาใช้บังคับโดยอนุโลม

หมวด ๑๓

การนับคะแนนเลือกตั้งใหม่

ข้อ ๑๘๙ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งสั่งให้มีการนับคะแนนเลือกตั้งใหม่ในหน่วยเลือกตั้งใดหรือในเขตเลือกตั้งใด เมื่อมีเหตุดังต่อไปนี้

(๑) จำนวนผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้งไม่ตรงกับจำนวนบัตรเลือกตั้งที่ใช้ออกเสียงลงคะแนน ตามมาตรา ๑๐๕ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒

(๒) มีผู้ร้องเรียนโดยมีหลักฐานตามสมควรว่าการนับคะแนนเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรมตามมาตรา ๑๐๖ แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒

(๓) ในกรณีที่ปรากฏภายหลังประกาศผลการเลือกตั้งว่าการนับคะแนนเลือกตั้งในหน่วยเลือกตั้งใดหรือในเขตเลือกตั้งใดมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรมตามมาตรา ๑๐๕ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒

เมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งมีคำสั่งให้มีการนับคะแนนเลือกตั้งใหม่ตาม (๑) หรือ (๒) ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดควบคุมการนับคะแนนเลือกตั้งใหม่ให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวัน

นับแต่วันที่คณะกรรมการการเลือกตั้งมีคำสั่ง หากเป็นการนับคะแนนเลือกตั้งใหม่ตาม (๓) ต้องกระทำภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ประกาศผลการเลือกตั้ง

ข้อ ๑๙๐ ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับการแต่งตั้งไว้ในคราวที่มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นครั้งสุดท้ายปฏิบัติหน้าที่ในการนับคะแนนเลือกตั้งใหม่ เว้นแต่กรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งเห็นสมควรเปลี่ยนแปลงเพื่อความเป็นกลางทางการเมือง ความซื่อสัตย์สุจริต หรือความเหมาะสมหรือความจำเป็น ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งแต่งตั้งตามข้อ ๒๗ และข้อ ๔๐

ข้อ ๑๙๑ ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการ ดังนี้

(๑) แต่งตั้งคณะกรรมการนับคะแนนเลือกตั้งใหม่จากผู้มีสิทธิเลือกตั้งภายในเขตเลือกตั้งนั้น ชุดละห้าคนประกอบด้วย ประธานกรรมการหนึ่งคน และกรรมการอีกสี่คน และแต่งตั้งเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยประจำที่นับคะแนนเลือกตั้งใหม่ชุดละหนึ่งคนตามแบบ ส.ถ./ผ.ถ. ๒/๓ โดยอนุโลม และให้ถือเกณฑ์สองพันบัตรเลือกตั้งต่อหนึ่งชุดเป็นประมาณ

(๒) ประกาศกำหนดวัน เวลา และสถานที่นับคะแนนเลือกตั้งใหม่ ณ สถานที่ที่กำหนดให้ทำการนับคะแนนเลือกตั้งใหม่ของหน่วยเลือกตั้งหรือเขตเลือกตั้งตามแบบ ส.ถ./ผ.ถ. ๑/๑๑

(๓) แจ้งผู้สมัครเข้าร่วมหรือส่งตัวแทนผู้สมัครเข้าร่วมสังเกตการณ์นับคะแนนเลือกตั้งใหม่ โดยให้แจ้งรายชื่อตัวแทนผู้สมัครต่อผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามแบบ ส.ถ./ผ.ถ. ๒/๖ โดยอนุโลม ก่อนวันนับคะแนนเลือกตั้งใหม่ไม่น้อยกว่าหนึ่งวัน ทั้งนี้ ให้แจ้งขั้นตอนการจับสลากกรณีผลการนับคะแนนเลือกตั้งใหม่มีผู้สมัครได้รับคะแนนเลือกตั้งเท่ากันตามข้อ ๑๙๙

(๔) จัดเตรียมสถานที่นับคะแนนเลือกตั้งใหม่ จัดทำบัญชีควบคุมการเบิกจ่ายบัตรเลือกตั้ง จัดหาวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการนับคะแนนเลือกตั้งใหม่ เช่น หีบบัตรเลือกตั้ง ภาชนะใส่บัตรเลือกตั้ง แบบขีดคะแนนเลือกตั้ง แบบพิมพ์ ถุงบรรจุบัตรเลือกตั้ง เป็นต้น ให้มีจำนวนเพียงพอสำหรับคณะกรรมการนับคะแนนเลือกตั้งใหม่ทุกชุด และอำนวยความสะดวกในการนับคะแนนเลือกตั้งใหม่

ผู้สมัครหรือตัวแทนผู้สมัครตามวรรคหนึ่ง (๓) ต้องอยู่ในที่ที่ซึ่งคณะกรรมการนับคะแนนเลือกตั้งใหม่จัดไว้ เพื่อร่วมสังเกตการณ์และตรวจสอบการนับคะแนนเลือกตั้งใหม่ ณ สถานที่นับคะแนนเลือกตั้งใหม่ โดยห้ามมิให้ตัวแทนผู้สมัครจับต้องบัตรเลือกตั้งหรือกล่าวตอบโต้กับกรรมการนับคะแนนเลือกตั้งใหม่หรือโต้เถียงระหว่างกันเองโดยประการที่เป็นอุปสรรคแก่การนับคะแนนเลือกตั้งใหม่ที่กำลังดำเนินอยู่

ในกรณีที่มีการฝ่าฝืนตามวรรคสอง ให้คณะกรรมการนับคะแนนเลือกตั้งใหม่ตักเตือน และหากยังฝ่าฝืนอีกให้คณะกรรมการนับคะแนนเลือกตั้งใหม่มีอำนาจสั่งให้ผู้สมัครหรือตัวแทนผู้สมัครออกไปจากสถานที่นับคะแนนเลือกตั้งใหม่ และให้บันทึกไว้ในรายงานเหตุการณ์ประจำที่เลือกตั้งใหม่ตามแบบ ส.ถ./ผ.ถ. ๕/๓ โดยอนุโลม

ข้อ ๑๙๒ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดอบรมแก่คณะกรรมการนับคะแนนเลือกตั้งใหม่ เพื่อทราบแนวทางการนับคะแนนเลือกตั้งใหม่

ข้อ ๑๙๓ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ประชาสัมพันธ์การนับคะแนนเลือกตั้งใหม่ให้ผู้สมัครและประชาชนในหน่วยเลือกตั้งหรือในเขตเลือกตั้งที่มีการนับคะแนนเลือกตั้งใหม่ได้ทราบโดยทั่วกัน

ข้อ ๑๙๔ ก่อนวันนับคะแนนเลือกตั้งใหม่ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเบิกหีบบัตรเลือกตั้งของหน่วยเลือกตั้งหรือเขตเลือกตั้งที่จะมีการนับคะแนนเลือกตั้งใหม่จากสถานที่เก็บรักษามาอยู่ในความควบคุมดูแลของคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ณ สถานที่ที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนดและให้แต่งตั้งคณะกรรมการเก็บรักษาหีบบัตรเลือกตั้งระหว่างรอนับคะแนนเลือกตั้งใหม่โดยให้จัดทำบัญชีควบคุมการเบิกจ่ายบัตรเลือกตั้งด้วย

เพื่อประโยชน์ในการนับคะแนนเลือกตั้งใหม่ การรักษาความสงบเรียบร้อยในการนับคะแนนเลือกตั้งใหม่ คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจแต่งตั้งคณะบุคคลหรือบุคคลใดเป็นผู้ช่วยเหลือในการปฏิบัติงานได้

ข้อ ๑๙๕ ในวันนับคะแนนเลือกตั้งใหม่ ให้ดำเนินการดังนี้

(๑) ก่อนถึงเวลานับคะแนนเลือกตั้งใหม่ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายนำหีบบัตรเลือกตั้งที่บรรจุลงในบัตรเลือกตั้งมายังสถานที่นับคะแนนเลือกตั้งใหม่ แล้วดำเนินการเปิดหีบบัตรเลือกตั้งเพื่อนำลงในบัตรเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นทั้งหมดออกมามาจัดเตรียมสำหรับจ่ายให้คณะกรรมการนับคะแนนเลือกตั้งใหม่แต่ละชุด ตามบัญชีควบคุมการเบิกจ่ายบัตรเลือกตั้ง

(๒) เมื่อถึงเวลานับคะแนนเลือกตั้งใหม่ ให้คณะกรรมการนับคะแนนเลือกตั้งใหม่แต่ละชุดส่งตัวแทนอย่างน้อยชุดละสองคน เบิกลงในบัตรเลือกตั้งแต่ละหน่วยเลือกตั้งจากคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แล้วให้นำมานับจำนวนบัตรเลือกตั้งว่าถูกต้องครบถ้วนตามที่ระบุไว้ในแบบบันทึกข้อมูลจำนวนบัตรเลือกตั้งสำหรับการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่น (ส.ถ. ๕/๑๖) หรือแบบบันทึกข้อมูลจำนวนบัตรเลือกตั้งสำหรับการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่น (ผ.ถ. ๕/๑๖) หรือไม่ แล้วบันทึกผลการนับจำนวนบัตรเลือกตั้งไว้ในแบบรายงานเหตุการณ์ประจำที่เลือกตั้ง (ส.ถ./ผ.ถ. ๕/๓) โดยอนุโลม จากนั้นให้คณะบัตรเลือกตั้งทั้งบัตรดี บัตรเสีย และบัตรไม่เลือกผู้สมัครผู้ใด ใส่ในหีบบัตรเลือกตั้งเปล่าที่เตรียมไว้

(๓) ให้คณะกรรมการนับคะแนนเลือกตั้งใหม่แต่ละชุด ดำเนินการนับบัตรเลือกตั้งเป็นคะแนนตามความในหมวด ๔ การนับคะแนนเลือกตั้งโดยอนุโลม

(๔) เมื่อนับคะแนนเลือกตั้งใหม่เสร็จแล้ว ให้คณะกรรมการนับคะแนนเลือกตั้งใหม่แต่ละชุดดำเนินการจัดทำรายงานผลการนับคะแนนเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นใหม่ตามแบบ ส.ถ./ผ.ถ. ๕/๗ (น) จำนวนสามชุด แล้วดำเนินการปิดประกาศ ณ สถานที่นับคะแนนเลือกตั้งใหม่หนึ่งชุด ใส่ในถุงวัสดุใส (ชั้นนอก) ซึ่งบรรจุบัตรเลือกตั้งที่นับคะแนนเลือกตั้งใหม่แล้วหนึ่งชุด และส่งให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายหนึ่งชุด

(๕) ให้คณะกรรมการนับคะแนนเลือกตั้งใหม่ บันทึกข้อมูลจำนวนบัตรเลือกตั้งที่นับคะแนนเลือกตั้งใหม่ตามแบบ ส.ถ./ผ.ถ. ๕/๑๖ โดยอนุโลม และใส่ลงในถุงวัสดุใส (ชั้นนอก) ซึ่งบรรจุบัตรเลือกตั้งที่นับคะแนนเลือกตั้งใหม่จำนวนหนึ่งชุด

(๖) ส่งถุงวัสดุใสซึ่งบรรจุบัตรเลือกตั้งที่ผ่านการนับคะแนนเลือกตั้งใหม่ซึ่งได้ตรวจสอบความถูกต้องแล้วพร้อมใบขีดคะแนนเลือกตั้งให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเก็บรักษา

(๗) การดำเนินการนับคะแนนเลือกตั้งใหม่ทุกหน่วยเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งที่มีการนับคะแนนเลือกตั้งใหม่ให้ดำเนินการตาม (๒) (๓) (๔) (๕) และ (๖) จนครบของทุกหน่วยเลือกตั้ง

ในกรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งสั่งให้มีการนับคะแนนเลือกตั้งใหม่เฉพาะหน่วยเลือกตั้งให้ถือปฏิบัติตามขั้นตอนข้างต้นโดยอนุโลม

ข้อ ๑๙๖ เมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับรายงานผลการนับคะแนนเลือกตั้งใหม่จากคณะกรรมการนับคะแนนเลือกตั้งใหม่แล้ว ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำประกาศผลการนับคะแนนเลือกตั้งใหม่ตามแบบ ส.ถ./ผ.ถ. ๕/๘ (น) จำนวนสามชุด เพื่อปิดประกาศ ณ สถานที่นับคะแนนเลือกตั้งใหม่จำนวนหนึ่งชุด จัดส่งพร้อมรายงานผลการนับคะแนนเลือกตั้งใหม่ตามแบบ ส.ถ./ผ.ถ. ๕/๗ (น) ให้สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดหนึ่งชุด และเก็บรักษาไว้ ณ ที่ทำการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหนึ่งชุด

ข้อ ๑๙๗ กรณีคณะกรรมการการเลือกตั้งสั่งนับคะแนนเลือกตั้งใหม่ก่อนประกาศผลการเลือกตั้ง และผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดได้รับรายงานผลการนับคะแนนเลือกตั้งใหม่ตามแบบ ส.ถ./ผ.ถ. ๕/๗ (น) และประกาศผลการนับคะแนนเลือกตั้งใหม่ตามแบบ ส.ถ./ผ.ถ. ๕/๘ (น) จากคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแล้ว ถ้าไม่มีผู้ใดคัดค้านและผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดเห็นว่าการนับคะแนนเลือกตั้งใหม่เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรมให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดรายงานคณะกรรมการการเลือกตั้งโดยเร็ว เพื่อประกาศผลการเลือกตั้งตามแบบ ส.ถ./ผ.ถ. ๖/๑ โดยอนุโลม

ข้อ ๑๙๘ กรณีคณะกรรมการการเลือกตั้งสั่งเปิดหีบบัตรและนับคะแนนเลือกตั้งใหม่ภายหลังประกาศผลการเลือกตั้ง และผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดได้รับรายงานผลการนับคะแนนเลือกตั้งใหม่ตามแบบ ส.ถ./ผ.ถ. ๕/๗ (น) และประกาศผลการนับคะแนนเลือกตั้งใหม่ตามแบบ ส.ถ./ผ.ถ. ๕/๘ (น) จากคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแล้ว ถ้าไม่มีผู้ใดคัดค้านและผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดเห็นว่าการนับคะแนนเลือกตั้งใหม่เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรมให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดรายงานคณะกรรมการการเลือกตั้งโดยเร็ว ดังนี้

(๑) กรณีผลการนับคะแนนเลือกตั้งใหม่ ไม่เปลี่ยนแปลงผู้ได้รับการเลือกตั้งให้รายงานคณะกรรมการการเลือกตั้งเพื่อทราบผลการนับคะแนนเลือกตั้งใหม่

(๒) กรณีผลการนับคะแนนเลือกตั้งใหม่เปลี่ยนแปลงผู้ได้รับการเลือกตั้ง ให้รายงานคณะกรรมการการเลือกตั้งเพื่อประกาศผลการเลือกตั้งตามแบบ ส.ถ./ผ.ถ. ๖/๑ (น)

ข้อ ๑๙๙ กรณีผลการนับคะแนนเลือกตั้งใหม่ปรากฏว่ามีผู้สมัครได้รับคะแนนเลือกตั้งเท่ากัน อันเป็นเหตุให้ไม่สามารถเรียงลำดับผู้ได้รับเลือกตั้งได้ ให้ผู้สมัครที่ได้คะแนนเลือกตั้งเท่ากันจับสลากตามความในหมวด ๑๑ วิธีการจับสลากกรณีผู้สมัครสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นได้คะแนนเลือกตั้งมากที่สุดเท่ากันโดยอนุโลม และให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการจับสลากให้แล้วเสร็จภายในวันที่กำหนดให้เป็นวันนับคะแนนเลือกตั้งใหม่

ข้อ ๒๐๐ การคัดค้านการนับคะแนนเลือกตั้งใหม่ ให้นำความในข้อ ๑๗๒ ข้อ ๑๗๓ และข้อ ๑๗๔ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ ๒๐๑ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการนับคะแนนเลือกตั้งใหม่ ได้รับค่าตอบแทนตามอัตราบัญชีค่าตอบแทนท้ายระเบียบนี้

หมวด ๑๔

การออกเสียงลงคะแนนใหม่ และเลือกตั้งใหม่

ส่วนที่ ๑

การออกเสียงลงคะแนนใหม่

ข้อ ๒๐๒ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งสั่งยกเลิกการเลือกตั้งของหน่วยเลือกตั้งใดและสั่งให้มีการออกเสียงลงคะแนนใหม่ในหน่วยเลือกตั้งนั้น เมื่อมีเหตุดังต่อไปนี้

(๑) มีบัตรเลือกตั้งชำรุดหรือสูญหาย หรือการนับคะแนนเลือกตั้งต่อไปจะก่อให้เกิดความไม่สุจริตหรือเที่ยงธรรมตามมาตรา ๑๐๓ แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒

(๒) มีบัตรเสียเป็นบัตรปลอมและมีผู้มีหลักฐานอันแสดงได้ว่าบัตรปลอมที่พบนั้นมีใช้เป็นวิธีการในการทุจริตการเลือกตั้งหรือทำให้การเลือกตั้งไม่สุจริตหรือไม่เที่ยงธรรมตามมาตรา ๑๐๔ แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒

(๓) ผลการนับคะแนนเลือกตั้งปรากฏว่าจำนวนผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้งไม่ตรงกับจำนวนบัตรเลือกตั้งที่ใช้ออกเสียงลงคะแนนตามมาตรา ๑๐๕ แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒

ข้อ ๒๐๓ เมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งมีคำสั่งให้มีการออกเสียงลงคะแนนใหม่ในหน่วยเลือกตั้งใดให้ดำเนินการดังนี้

(๑) ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับการแต่งตั้งไว้ในคราวที่มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นครั้งหลังสุดปฏิบัติหน้าที่ในการออกเสียงลงคะแนนใหม่ เว้นแต่กรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งเห็นสมควรเปลี่ยนแปลงเพื่อความเป็นกลางทางการเมือง ความซื่อสัตย์สุจริต ความเหมาะสมหรือความจำเป็น ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งแต่งตั้งตามข้อ ๒๗ และข้อ ๔๐ โดยอนุโลม

(๒) ให้คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งและเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยประจำที่เลือกตั้งที่ได้รับการแต่งตั้งไว้ในคราวที่มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นครั้งหลังสุดปฏิบัติหน้าที่ต่อไป เว้นแต่กรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเห็นสมควรเปลี่ยนแปลงเพื่อความเหมาะสมหรือความจำเป็นก็กระทำได้ และให้นำความในหมวด ๓ เจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้งมาใช้บังคับโดยอนุโลม

(๓) ให้ใช้ประกาศกำหนดหน่วยเลือกตั้งและที่เลือกตั้งชุดที่ได้ประกาศไว้ในคราวที่มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นครั้งหลังสุด

(๔) ให้ใช้ประกาศบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งในคราวที่มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นครั้งหลังสุด ยกเว้นกรณีไม่มีประกาศบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งเหลืออยู่หรือชำรุดให้จัดทำประกาศบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งใหม่ให้เพียงพอสำหรับการออกเสียงลงคะแนนใหม่

(๕) ให้ขยายระยะเวลาในการแจ้งเหตุที่ไม่อาจไปใช้สิทธิเลือกตั้งตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นตามข้อ ๖๑ โดยให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งสามารถแจ้งเหตุที่ไม่อาจไปใช้สิทธิเลือกตั้งได้ตั้งแต่วันที่มีการประกาศให้มีการออกเสียงลงคะแนนใหม่จนถึงระยะเวลาภายในเจ็ดวันนับแต่วันออกเสียงลงคะแนนใหม่

(๖) กรณีผู้สมัครในเขตเลือกตั้งที่คณะกรรมการการเลือกตั้งสั่งให้มีการออกเสียงลงคะแนนใหม่ประสงค์จะส่งตัวแทนผู้สมัครไปประจำ ณ ที่เลือกตั้ง เพื่อสังเกตการณ์การออกเสียงลงคะแนนใหม่และการนับคะแนนให้ยื่นหนังสือแต่งตั้งตัวแทนผู้สมัครต่อผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นก่อนวันออกเสียงลงคะแนนใหม่น้อยกว่าห้าวัน

ข้อ ๒๐๔ การดำเนินการออกเสียงลงคะแนนใหม่ให้นำความในหมวด ๘ การดำเนินการเลือกตั้ง และหมวด ๙ การนับคะแนนเลือกตั้งมาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ ๒๐๕ ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัด ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ประชาสัมพันธ์การออกเสียงลงคะแนนใหม่ให้ประชาชนในหน่วยเลือกตั้งที่มีการออกเสียงลงคะแนนใหม่ได้ทราบโดยทั่วกัน

ส่วนที่ ๒

การเลือกตั้งใหม่

ข้อ ๒๐๖ ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดประกาศให้มีการเลือกตั้งใหม่และดำเนินการให้มีการรับสมัครเลือกตั้งใหม่ในเขตเลือกตั้งใด เมื่อมีกรณีดังต่อไปนี้

(๑) กรณีไม่มีผู้สมัครได้คะแนนมากกว่าคะแนนเสียงที่ไม่เลือกผู้ใดตามมาตรา ๑๑๐ แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒

(๒) กรณีผู้สมัครได้รับคะแนนเสียงเลือกตั้งน้อยกว่าร้อยละสิบของจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้น หรือไม่มากกว่าคะแนนเสียงที่ไม่เลือกผู้ใดตามมาตรา ๑๑๑ แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒

กรณีที่ต้องดำเนินการเลือกตั้งใหม่ตามวรรคหนึ่งให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดประกาศกำหนดวันเลือกตั้งใหม่ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่มีเหตุที่ต้องจัดให้มีการเลือกตั้งใหม่

ข้อ ๒๐๗ เมื่อผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดประกาศให้มีการเลือกตั้งใหม่ให้นำความในส่วนที่ ๑ การออกเสียงลงคะแนนใหม่มาใช้บังคับกับผู้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง และเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยประจำที่เลือกตั้ง การประกาศกำหนดหน่วยเลือกตั้ง และที่เลือกตั้ง การส่งตัวแทนผู้สมัครไปประจำ ณ ที่เลือกตั้ง การดำเนินการเลือกตั้งและการนับคะแนนเลือกตั้ง โดยอนุโลม

ข้อ ๒๐๘ ให้นับระยะเวลาการประกาศบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งตามข้อ ๗๑ สำหรับการเลือกตั้งใหม่ ก่อนวันเลือกตั้งใหม่ไม่น้อยกว่าสิบห้าวัน

ข้อ ๒๐๙ ให้นับระยะเวลาการแจ้งรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งไปยังเจ้าบ้านตามข้อ ๗๔ โดยให้มีระยะเวลาการแจ้งรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งก่อนวันเลือกตั้งใหม่ไม่น้อยกว่าสิบวัน

ข้อ ๒๑๐ ให้นับระยะเวลาการขอเพิ่มชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งหรือการถอนชื่อผู้ไม่มีสิทธิเลือกตั้งตามข้อ ๗๗ และข้อ ๘๔ โดยให้มีระยะเวลาการขอเพิ่มชื่อหรือถอนชื่อก่อนวันเลือกตั้งใหม่ไม่น้อยกว่าห้าวัน

ข้อ ๒๑๑ ให้นับระยะเวลาการรับสมัครรับเลือกตั้งโดยสามารถกำหนดวันรับสมัครน้อยกว่าห้าวันได้

ข้อ ๒๑๒ ให้นับระยะเวลาในการประกาศรายชื่อผู้สมัครตามข้อ ๘๗ โดยให้มีระยะเวลาในการประกาศบัญชีรายชื่อผู้สมัครให้เสร็จสิ้นภายในสามวันนับแต่วันปิดการรับสมัครรับเลือกตั้ง

ข้อ ๒๑๓ ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัด ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ประชาสัมพันธ์การเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นใหม่ให้ประชาชนในเขตเลือกตั้งที่มีการเลือกตั้งใหม่ได้ทราบโดยทั่วกัน

หมวด ๑๕

การคัดค้านการเลือกตั้ง

ข้อ ๒๑๔ ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง หรือผู้สมัคร มีสิทธิยื่นคัดค้านต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งว่า การเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งที่ตนมีสิทธิเลือกตั้ง หรือที่ตนสมัครรับเลือกตั้งแล้วแต่กรณี มิได้เป็นไปโดยสุจริต หรือเที่ยงธรรม หรือไม่ชอบด้วยกฎหมาย

ผู้มีสิทธิยื่นคัดค้านการเลือกตั้งตามวรรคหนึ่งอาจยื่นคัดค้านได้ตั้งแต่วันที่ประกาศให้มีการเลือกตั้งจนถึงสามสิบวันนับแต่วันประกาศผลการเลือกตั้ง เว้นแต่

(๑) การคัดค้านเพราะเหตุตามมาตรา ๖๐ หรือมาตรา ๖๒ แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้ง สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ ให้ยื่นได้ตั้งแต่วันเลือกตั้งจนถึงหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันประกาศผลการเลือกตั้ง

(๒) การคัดค้านเกี่ยวกับการนับคะแนนให้คัดค้านในระหว่างเวลาที่ยังนับคะแนนไม่แล้วเสร็จหรือ ในกรณีคัดค้านการรวมคะแนน ให้คัดค้านก่อนประกาศผลการนับคะแนนที่หน่วยเลือกตั้ง

เมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งได้รับคำคัดค้านการเลือกตั้งให้ดำเนินการสืบสวนหรือไต่สวน เพื่อหาข้อเท็จจริงโดยพลัน ตามระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยการสืบสวน การไต่สวน และการวินิจฉัยชี้ขาด

หมวด ๑๖

การเก็บรักษา การทำลายบัตรเลือกตั้งและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้ง

ส่วนที่ ๑

การเก็บรักษา

ข้อ ๒๑๕ ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่งตั้งคณะกรรมการ ขึ้นอย่างน้อยหนึ่งคณะจากพนักงานส่วนท้องถิ่นประกอบด้วย ประธานกรรมการหนึ่งคน และกรรมการอีก ไม่น้อยกว่าสองคน เพื่อทำหน้าที่กำกับดูแลและรับผิดชอบเกี่ยวกับการเก็บรักษา และเอกสารที่เกี่ยวข้อง การเลือกตั้งหลังจากสิ้นสุดการนับคะแนนเลือกตั้ง

ข้อ ๒๑๖ เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบการใช้สิทธิเลือกตั้ง และเพื่อความรวดเร็วในการจัดทำ บัญชีรายชื่อผู้ถูกจำกัดสิทธิเนื่องจากไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง หากคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง (ส.ถ./ผ.ถ. ๑/๕) ตามข้อ ๑๗๐ เมื่อใดแล้ว ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำสำเนาบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง (ส.ถ./ผ.ถ. ๑/๕) ชุดหมายเหตุการณ์ออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้งเก็บรักษาไว้ที่ทำการขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นให้แล้วเสร็จภายในสิบห้าวันนับแต่วันประกาศผลการนับคะแนนเลือกตั้งของแต่ละเขตเลือกตั้ง พร้อมทั้งส่งบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง (ส.ถ./ผ.ถ. ๑/๕) ชุดหมายเหตุการณ์ออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้ง ให้นายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่น เพื่อดำเนินการในการตรวจสอบการใช้สิทธิเลือกตั้งตามข้อ ๖๓ และจัดทำบัญชีรายชื่อผู้ถูกจำกัดสิทธิตามข้อ ๖๖ และเมื่อนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่น

ดำเนินการจัดทำบัญชีรายชื่อถูกจำกัดสิทธิแล้ว ให้ส่งบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง (ส.ถ./ผ.ถ. ๑/๕) ไปยังผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดเป็นผู้เก็บรักษาต่อไป

การเก็บรักษาเอกสารที่เกี่ยวกับการเลือกตั้งนอกเหนือจากที่กำหนดไว้ในระเบียบนี้ ให้เป็นไปตามระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยการเก็บรักษาและทำลายเอกสารโดยอนุโลม

ส่วนที่ ๒

การทำลายบัตรเลือกตั้งและเอกสารที่เกี่ยวกับการเลือกตั้ง

ข้อ ๒๑๗ บัตรเลือกตั้งที่จะทำลายได้ตามระเบียบนี้ ได้แก่

(๑) บัตรเลือกตั้งที่ใช้ในการออกเสียงลงคะแนนแล้ว

(๒) บัตรเลือกตั้งที่เหลือเต็มเล่ม

กรณีต้นขั้วของบัตรเลือกตั้งที่ใช้ในการออกเสียงลงคะแนนแล้ว และบัตรเลือกตั้งที่เหลือไม่เต็มเล่ม ให้มีระยะเวลาการเก็บรักษาตามระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยการเก็บรักษาและทำลายเอกสารโดยอนุโลม

ข้อ ๒๑๘ บัตรเลือกตั้งที่จะทำลายได้ ต้องมีลักษณะเป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไข ดังนี้

(๑) เป็นบัตรเลือกตั้งที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศผลการเลือกตั้งแล้ว เป็นระยะเวลาเกินหนึ่งปีนับแต่วันประกาศผลการเลือกตั้ง และ

(๒) เป็นบัตรเลือกตั้งที่ไม่มีกรณีร้องคัดค้านในความผิดเกี่ยวกับบัตรเลือกตั้งหรือมีแต่เรื่องร้องคัดค้านนั้นคณะกรรมการการเลือกตั้ง ศาลอุทธรณ์หรือศาลอุทธรณ์ภาค แล้วแต่กรณีวินิจฉัยแล้วเสร็จ และ

(๓) เป็นบัตรเลือกตั้งที่ไม่มีการฟ้องคดีอาญา คดีแพ่ง หรือคดีปกครองในความผิดเกี่ยวกับบัตรเลือกตั้งหรือเอกสารที่เกี่ยวกับการเลือกตั้ง การออกเสียงลงคะแนน การนับคะแนนเลือกตั้งค้างการพิจารณา หรือมีการฟ้องคดีต่อศาลในความผิดดังกล่าวแต่คดีถึงที่สุดแล้ว

ให้มีการตรวจสอบหลักเกณฑ์และเงื่อนไข (๑) (๒) และ (๓) ทั้งที่สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด และสำนักงาน ทั้งนี้ สำนักงานอาจดำเนินการตรวจสอบบัตรเลือกตั้งที่มีลักษณะตาม (๑) (๒) และ (๓) แล้วแจ้งให้สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดแจ้งหัวหน้าพนักงานส่วนท้องถิ่นทราบเพื่อดำเนินการทำลายบัตรเลือกตั้งก็ได้

ข้อ ๒๑๙ ให้หัวหน้าพนักงานส่วนท้องถิ่นแต่งตั้งคณะกรรมการทำลายบัตรเลือกตั้ง ประกอบด้วยประธานกรรมการหนึ่งคน และกรรมการไม่น้อยกว่าสี่คน ซึ่งแต่งตั้งจากข้าราชการและพนักงานส่วนท้องถิ่น โดยให้ข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นคนหนึ่งเป็นกรรมการและเลขานุการ

ถ้าประธานกรรมการไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการที่มาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งทำหน้าที่ประธานกรรมการ มติของคณะกรรมการทำลายบัตรเลือกตั้งให้ถือเสียงข้างมากถ้ากรรมการผู้ใดไม่เห็นด้วยให้ทำบันทึกความเห็นแย้งไว้

ข้อ ๒๒๐ คณะกรรมการทำลายบัตรเลือกตั้งตามข้อ ๒๑๙ มีหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) จัดทำรายละเอียดและรายงานข้อเท็จจริงพร้อมทั้งความเห็น และวิธีการทำลาย เสนอขออนุมัติทำลายบัตรเลือกตั้ง

(๒) เสนอรายงานตาม (๑) ต่อหัวหน้าพนักงานส่วนท้องถิ่นเพื่อพิจารณา

(๓) ควบคุมการทำลายบัตรเลือกตั้งที่ได้รับอนุมัติให้ทำลายแล้ว

ข้อ ๒๒๑ เมื่อหัวหน้าพนักงานส่วนท้องถิ่นได้รับรายงานตามข้อ ๒๒๐ แล้ว ให้พิจารณา ดำเนินการตรวจสอบตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กำหนดตามข้อ ๒๑๘ ในส่วนขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น แล้วจัดทำรายละเอียด รายงานข้อเท็จจริงพร้อมความเห็นและวิธีการทำลายเสนอต่อผู้อำนวยการ สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด

ข้อ ๒๒๒ เมื่อผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดได้รับรายงานจาก หัวหน้าพนักงานส่วนท้องถิ่นตามข้อ ๒๒๑ แล้วให้ตรวจสอบตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขตามข้อ ๒๑๘ หากเป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขให้เสนอเลขานุการคณะกรรมการการเลือกตั้งหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย เพื่อพิจารณาอนุมัติการทำลายบัตรเลือกตั้ง

ข้อ ๒๒๓ เมื่อเลขานุการคณะกรรมการการเลือกตั้งหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายได้รับรายงานตามข้อ ๒๒๒ แล้ว ให้ส่วนงานที่เกี่ยวข้องตรวจสอบตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขตามข้อ ๒๑๘ โดยเร็ว กรณีตรวจสอบ แล้วบัตรเลือกตั้งดังกล่าวเป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขให้เสนอเลขานุการคณะกรรมการการเลือกตั้งหรือ ผู้ที่ได้รับมอบหมายเพื่อพิจารณาอนุมัติทำลายบัตรเลือกตั้งแล้วแจ้งผลการพิจารณาอนุมัติทำลายบัตรเลือกตั้ง ให้ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดทราบ เพื่อแจ้งให้หัวหน้าพนักงาน ส่วนท้องถิ่นทราบและดำเนินการทำลายบัตรเลือกตั้ง

กรณีตรวจสอบแล้วพบว่าบัตรเลือกตั้งดังกล่าวไม่เข้าหลักเกณฑ์และเงื่อนไขตามข้อ ๒๑๘ ให้แจ้ง ผลการตรวจสอบให้ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดทราบ เพื่อแจ้งให้หัวหน้า พนักงานส่วนท้องถิ่นเก็บรักษาบัตรเลือกตั้งไว้ก่อนจนกว่าจะได้รับแจ้งการอนุมัติให้ทำลายบัตรเลือกตั้งได้

ข้อ ๒๒๔ ให้คณะกรรมการทำลายบัตรเลือกตั้ง ดำเนินการทำลายบัตรเลือกตั้งให้แล้วเสร็จ ภายในหกสิบวันนับแต่วันที่เลขานุการคณะกรรมการการเลือกตั้งหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายอนุมัติให้ทำลายบัตร เลือกตั้ง และให้มีการควบคุมดูแลโดยเคร่งครัดเพื่อไม่ให้บัตรเลือกตั้งสามารถถูกนำออกไปสู่ภายนอกได้หรือ มีผู้นำไปใช้ในทางที่มิชอบและเมื่อดำเนินการทำลายบัตรเลือกตั้งเสร็จสิ้นแล้วให้จัดทำรายงานผลการทำลาย บัตรเลือกตั้งเสนอต่อหัวหน้าพนักงานส่วนท้องถิ่น เพื่อรายงานให้ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการ การเลือกตั้งประจำจังหวัดและเลขานุการคณะกรรมการการเลือกตั้งทราบตามลำดับ

ข้อ ๒๒๕ ให้ดำเนินการทำลายบัตรเลือกตั้งโดยวิธีการใดๆ ตามที่ได้รับอนุญาต โดยวิธีการ ทำลายนั้นให้คำนึงถึงความปลอดภัยต่อบุคคล ทรัพย์สินของผู้อื่น หรือผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมด้วย และจะต้องทำให้บัตรเลือกตั้งถูกทำลายจนสิ้นสภาพและไม่สามารถนำมาใช้ได้

ข้อ ๒๒๖ ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ดำเนินการทำลายบัตรเลือกตั้งตามข้อ ๒๒๔ ให้หัวหน้า พนักงานส่วนท้องถิ่นรายงานผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดเพื่อรายงาน เลขานุการคณะกรรมการการเลือกตั้งทราบต่อไป

ข้อ ๒๒๗ เอกสารประกอบหรือเอกสารที่เกี่ยวข้องอื่นใดที่ไม่ได้กำหนดไว้ในระเบียบนี้ ให้เก็บ รักษาและทำลายเอกสารดังกล่าวตามระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยการเก็บรักษาและการทำลาย เอกสาร

หมวด ๑๗

ตัวอย่างบัตรเลือกตั้ง หีบบัตรเลือกตั้ง แผ่นผั่งที่เลือกตั้ง และแบบพิมพ์ที่ใช้ในการเลือกตั้ง

ข้อ ๒๒๘ ตัวอย่างบัตรเลือกตั้ง หีบบัตรเลือกตั้ง แผ่นผั่งที่เลือกตั้ง และแบบพิมพ์ที่ใช้ในการ เลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นให้เป็นไปตามตัวอย่างและแบบพิมพ์ท้ายระเบียบนี้โดยอนุโลม

หมวด ๑๘

บทเฉพาะกาล

ข้อ ๒๒๙ ในกรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศให้มีการเลือกตั้งตามมาตรา ๑๔๒ แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ แล้ว ให้ดำเนินการจัดการเลือกตั้งตามระเบียบนี้

ข้อ ๒๓๐ ในการเลือกตั้งครั้งแรกภายหลังพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ และระเบียบนี้มีผลใช้บังคับ ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดประกาศกำหนดจำนวนเงินค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งของผู้สมัครก่อนคณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศให้มีการเลือกตั้งตามแบบ ส.ถ./ผ.ถ. ๑/๑๒

การคำนวณค่าใช้จ่ายของผู้สมัคร ให้คำนวณค่าใช้จ่ายของผู้สมัครที่ใช้จ่ายไปตั้งแต่วันที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศให้มีการเลือกตั้งจนถึงวันเลือกตั้ง

ข้อ ๒๓๑ ภายหลังระเบียบนี้มีผลใช้บังคับให้หัวหน้าพนักงานส่วนท้องถิ่นดำเนินการสรรหาบุคคลเป็นคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยให้ดำเนินการตามหมวด ๓ เจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้ง ส่วนที่ ๒ คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อเสนอให้คณะกรรมการการเลือกตั้งพิจารณาแต่งตั้งคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้แล้วเสร็จก่อนประกาศให้มีการเลือกตั้งตามข้อ ๒๒๙

ประกาศ ณ วันที่ ๙ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๒

อธิพร บุญประกอบ

(นายอธิพร บุญประกอบ)

ประธานกรรมการการเลือกตั้ง